

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

XI. évfolyam 3. szám · 2004 pünkösdje

Kaptatok-e már Szentlelket?

Pünkösd ünnepe kérdőjelekkel

Pál apostol már harmadik missziói útját kezdte meg, amikor megérkezett Efezusba, és találkozott olyanokkal, akiket tanítványoknak neveztek (ApCsel 19,1kk). Pál örömmel kereste fel őket, mert szívesen van az ember hitsorsosai között, ugyanis lelki igényünk a másik hite, hiszen a Római levél klasszikus és Lélek által ihletett megállapítása szerint „egymás hite által” épülünk (Róm 1,12). Ezeknél az efezusi tanítványoknál azonban valami furcsaságot érzékelt, tapasztalt, látott az apostol, mert feltette ezt a meglepő kérdést: „Kaptatok-e Szentlelket, amikor hívőkké lettetek?”

Megfigyelhető a kérdés kettőssége: az apostol nem tagadja vagy nem vonja kétségbe, hogy hívőkké lettek a megkérdezettek. De feltűnt neki valami, és ezért az idézett kérdést kellett feltennie. Vajon mi tűnt fel Pál számára? Miből láthatta meg, hogy bár „hívőkké lettek”, a keresztyénységük mégis beteg, hiányos, csonka, zavaros? Nem volt világos az apostol előtt, hogy tulajdonképpen kiben is hisznek ezek az efezusi tanítványok!

„Kaptatok-e már Szentlelket?” A megkérdezettek őszinte, becsületes, egyenes emberekként bátran bevallják tudatlanságukat, amikor így válaszolnak: „Hiszen még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.” Pál apostol így deríti ki, hogy ezek a tanítványok hívők ugyan, de még csak a Szentlélek eljövetele előtti állapotban vannak, ami a Keresztelő János keresztsége, vagyis már hit, de nem az Úr Jézus Krisztusba vetett élő hit! Ezek a tanítványok már a megváltás misztériumának a közelében vannak, de még csak egy sajátságos állapotban: csak a közelében vannak és nem benne! Ez a helyzet emlékeztet arra az evangéliumi történetre, mi-

kor a farizeusok egyike privátim kereste fel Jézust, mert tetszett neki a farizeusokkal szembeni kritikája, és a legfőbb parancsolat felől kérdezett. Jézus a beszélgetés végén mondta ki azt, ami még nem a beteljesedés, csak biztatás: „Nem vagy messze az Isten országától.” (Mk 12,28–34). Csaknem messze vagy, de nem ott!

Ezek az efezusi megkérdezettek is a megváltás titkának közelében vannak, de még hiányzik a nagy felismerés, hogy személyes hitükké legyen mindez, mert még nem kaptak Szentlelket, és közben az is kiderül: nem is tudják, kiről van szó a Szentlélek személyében. Pál apostol itt magyarázza el nekik, hogy a Szentlélek személyének titka a hitünk Jézus Krisztusra irányítása. Hogy nemcsak általánosságban vallásosak vagyunk, nemcsak nem tagadjuk vagy éppen szellemi göggel megengedjük Isten létét, hanem leborulunk az Úr Jézus előtt, és minimum eldadogjuk azt a hitvallást, amit a hitetlen Tamás nyögött ki elragadtatott állapotban a Feltámadott Úr előtt, amikor meglátta Őt és a sebeit: „Én Uram és én Istenem.” (Jn 20,24–29). Az efezusi tanítványok tipikus helyzete: még nem kaptak Szentlelket, sőt még nem is ismerik a Szentlelket, ezért a hitük „csak” nincs messze az Úr Jézus megváltó művétől, de még nincs ott.

Lélek előtt – Lélek nélkül. Ez a mi mai gyülekezeteink lelki helyzete is, azzal az apró különbséggel, hogy – Lélek nélkül – tudjuk, kiben kellene hinnünk. Sok gyülekezetben megfordulok, és látom az arcokat: ülök a padban és az igehirdetést hallgatva figyelem az arcokat. Sokszor leszegett fejek, álmos tekintetek, fád, olykor érzéstelennek látszó arcok – mintha a Léleknek nyoma sem lenne.

Félelmetes és elszomorító a Lélek hiánya a veszekedéstől szétzilált gyülekezetekben, amikor az egyik csoport lelketlenül szidalmazza és rágalmazza a másikat, ám ez a másik sem marad adós. Szívszorító látni az evangélikusságukat nem kifejezetten megtagadó, de közömbösen vevő felebarátainkat, akik oly’ könnyedén vágják oda, hogy attól ők még jó keresztyének, ha nem is járnak templomba, nem hallgatják Isten igéjét, s nem élnek a szentséggel. Ilyenkor megrendült lélekkel érzékeli a lelkész, hogy az így nyilatkozóknak fogalmuk sincs, miről beszélnek, mert csupán elhárításként mondják ezeket az értelmetlen szavakat.

Korunk keresztyénsége – legalábbis vidékünkön – súlyos lelki betegségben szenved. Élve halott lélekkel alkalmanként megtisztelik az Istent. Mennyire rossz elnevezés az is, hogy „istentisztelet” – mintha mi megtisztelnénk azzal az Istent, ha megszenteljük a tízparancsolat értelmében az ünnepnapot. Környékünkön a lélektelenség betegségében szenvedünk, hiszen konganak a templomaink, és keserű átélni a közömbösséget, visszhangtalanságot – mintha Isten lemondott volna erről a vidékről. Micsoda halálos lelki betegségben vagyunk, amikor már a betegség és a halál közelében sem kell az Istent, amikor már a lelkünket a híres végző kérdések sem foglalkoztatják, s közömbösen megyünk el a lét nagy titkai mellett.

Mert ha befogadnánk a Szentlelket a szívünkbe, akkor nem tudnánk kihagyni (szinte) egyetlen vasárnapi istentiszteletet sem, hogy megszentelve az ünnepnapot a megváltás titkáról halljunk! S szükségét éreznénk a heti igei alkalmaknak is. Akkor napi lelki kenyér lenne a Szentírás

Szentetornyai örömhír

Evangélium a pusztában

Isten iránti hálával és örömmel közöljük, hogy 2004 tavaszán részben megújult a szentetornyai evangélikus templom. Elsősorban a torony kupolája szorult felújításra, de a tetőzetet is javítani kellett. Erre a célra megkaptuk a Déli Egyházkerületől (Püspöki Hivatal) a szükséges összeget, mely elégségesnek bizonyult még arra is, hogy a gyülekezeti ház tetőzetének hibáit kijavítsuk, hiszen a beázás mindig nagyon sok kárt tud okozni.

Emellett teljes a templombelső megújulása is! Isten megajándékozott minket egy olyan lehetőséggel, amivel mi éltünk is, és most nyilvánosan is köszönetet mondunk, hiszen a toronnyal és a tetőkkel kapcsolatos munkákat végző Szuhaj Pál kondorosi vállalkozó nagyon kedves és kedvező ajánlattal állt elő: szívesen vállalta a templombelső kifestését is anyagárért, azaz a munkabért ajándékba ajánlotta fel. Mi ezt a kedves ajándékot köszönettel elfogadtuk, és most örömmel gyönyörködhetünk a szentetornyai evangélikus templomunkban, mely újra reménységgel hívogatja Isten gyermekeit az alkalmakra.

Hálaadó istentiszteletre és ünnepségre is sor kerül majd 2004. augusztus 15-én, vasárnap délután. Erre az eseményre előre is szeretettel hívunk mindenkit. Valamint ezúton köszönjük meg hálás szívvel Szuhaj Pál vállalkozónak szíves és kedves ajándékát!

RJ

☞ olvasása vagy minimum az Útmutatóé. Akkor nem pattanna le az értelmünkről, a szívünkről az evangélium üzenete, akkor vágnánk az Úr szent vacsorájára, bűneink bocsánata és a szentekkel való közösség miatt. Vajon mi miért kerültünk ilyen állapotba? Mert azt nem hinném, hogy Isten lemondott volna rólunk! Legalábbis szívből remélem! Inkább a mi lelkünkkel, szívünkkel van egy nagyon nagy baj: bezártuk az Isten Szentlelke előtt. Olyanok vagyunk, mint a szellőzetlen ház, aminek soha nem nyitják ki az ajtaját vagy az ablakát, s így rettenetesen áporodott levegő van benne.

Pünkösöd ünnepe kérdőjelekkel: Ki kaphat Szentlelket? (Vö. Cseri Kálmán cikke.)

RIBÁR JÁNOS

Ki kaphat Szentlelket?

A Biblia arról tudósít, hogy Isten legnagyobb ajándékait a Szentlélek közvetíti a hívőknek. A Szentlélek tanít megérteni Isten gondolatait (1Kor 2,9–15), ő teszi bizonyossá a hívőt, hogy Isten gyermeke, és így Krisztus örökostársa is (Róm 8,16–17), ő győz meg bűneinkről, elvezet a teljes igazságra, megtanít dicsőíteni Jézust (Jn 16,8.13–14), eszünkbe juttatja mindazt, amit Krisztus tanított, segít, bátorít, vigasztal (Jn 14,16–18.26), ő a közösség és az egység lelke (ApCsel 4,32), az imádság lelke (Gal 4,6), erőt ad a bizonyágtételhez (ApCsel 1,8; 4,31), megőríz és vezet az engedelmesség útján (Róm 8,14), megszentel. Az lesz alkalmas a szolgálatra, az tudja azt örömmel és erővel végezni, akiben Isten Lelke van.

Ezért sokan vágnak arra, hogy kapjanak Szentlelket. Simon mágus egyenesen jó üzletet látott abban, hogy ő is tudja osztogatni a Szentlelket másoknak. Még pénzt is kínált az apostoloknak, hogy adják neki ezt a hatalmat (ApCsel 8,18–19). Péter azonban kemény szavakkal ítélte el ezt az istenkáromló gondolatot, és megmagyarázta neki, hogy a Szentlélek Isten ajándéka. Annak adja, akinek akarja, és csak ő adhatja bárkinek. Soha nem lehet emberi ügyeskedéssel, bármiféle vallásos manipulációval megkapni. Isten ígéből azonban világosan kitűnik, kik kapnak Szentlelket:

a) Akik Jézusban hisznek: „*»Aki hisz énbennem, ahogy az Írás mondta, annak belséjéből élő víz folyamai ömlenek.« Ezt pedig a Lélekről mondta, akit a benne hívők fognak kapni...»* [Jn 7,38–39]

Aki Jézust hittel befogadja, Megváltójának és Urának vallja, kapja az ő Szentlelket. Hiszen csak így képes őt érteni, szeretni, követni, másoknak róla vallást tenni. Ez nem a megtérést követő későbbi „második áldás”, hanem az újjászületés-kor minden hívő kapja a Szentlelket. (Más kérdés, hogy utána meg kell tanulnia engedelmeskedni neki.)

b) Isten adja azoknak, akik őt kérik. Jézus mondta: „*Ha tehát ti gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik őt kérik.*” [Lk 11,13]

Nem biztos, hogy ezek a hívők feltétlenül Szentlélekért imádkoznak, de imádkoznak. Aki Isten előtt áll, aki egyedül tőle vár mindent, gyermeki bizalommal rábízta egész életét, mint szerető Atyjára, az átérzi saját szegénységét, s egyre jobban megismeri Isten kibeszélhetetlen gazdagságát. Vágyik beteljesedni Istennel. Nem világi sikerek, nem anyagi gaz-

dagság vagy elismerés vonzza, hanem Istenben akar gazdag lenni (Lk 12,21). Isten számára akar hasznos lenni, az ő kezében szeretne használható eszközzé válni. Arra vágyik, hogy Isten terve valósuljon meg az életében. Ehhez pedig feltétlenül szükséges a Szentlélek. Isten az ilyeneknek adja a Lélek ajándékát.

A tanítványokról sem olvassuk, hogy Szentlélekért könyörögtek, amikor Jézus mennybemenetele után naponta összejöttek imádkozni, de „*mindnyájan egy szóval-lélekkel foglalatosak voltak az imádkozásban és a könyörgésben*”. [ApCsel 1,14] Így találta őket a mennybemenetel utáni tizedik nap is, amikor Isten kitöltötte rájuk Szentlelket.

A hűséges imádkozó kap Szentlelket. Aki kér, és jól kér (Jak 4,2–3), de nem a saját élvezeteire, az kap. Aki nem maga akarja használni Isten Szentlelket, mint Simon mágus, nem így akar több lenni, mint mások, még csak nem is jobb keresztyén akar lenni, hanem arra vágyik nagyon, hogy Isten használja őt, egyedül az ő dicsőségére és mások üdvösségére – az kap Szentlelket.

Vagyis az kap, aki kész feltétel nélkül engedelmeskedni Istennek mindenben. „*Mi pedig tanúi vagyunk ezeknek az eseményeknek, és tanúja a Szentlélek is, akit azoknak adott az Isten, akik engedelmeskednek neki.*” [ApCsel 5,32] Aki enged a megértett igének, akkor is, ha az kényelmetlen, aki kész mindig igeszerűen gondolkodni és dönteni, aki engedelmesen követi a Mestert a keskeny úton, akkor is, ha az olykor göröngyös és fárasztó, aki mindenben Urához igazodik – az kap Szentlelket. Aki maga is elítéli saját régi természetét, és korlátlan teret enged az újnak, amit Jézustól kapott, abban egyre hatalmasabban uralkodik Isten Szentlelke, vagyis egyre többet kap ebből az ajándékból.

Néha pedig, amikor különösen nehéz feladattal bízza meg gyermekeit az Atya, akkor betölti őket Szentlelkével. Ez nem állandó állapot. Időnként adatik, különösen nehéz helyzetekben, erőnket különösen meghaladó szolgálat elvégzéséhez. De ez is teljesen Isten jó tetszésétől függ. (Például ApCsel 4,31; 7,55 stb.)

Nagyon fontos, hogy aki kapta Isten Szentlelket, az legyen neki mindig engedelmes. Erre figyelmeztet az apostol, amikor különféle bűnöktől óv, és az új ember felöltözésére biztatja a hívőket: „*Meg ne szomorítsátok az Isten Szentlelket, aki által el vagytok peccsételve a megváltás napjára!*” [Ef 4,30]

CSERI KÁLMÁN

„Ne legyünk korcs utódok!”

Településalapítási beszéd 2004. április 25-én

2 60 évvel ezelőtt, 1744. áprilisában 30 evangélikus család elhagyta a Tolna megyei Zombát, az Alföldnek ezen a táján keressemeg evangélikushite számára a szabadság lehetőségét.

10 évvel ezelőtt csodálatos ünnepség kellős közepébe csöppentem. Akkor, a 250. évfordulót az önkormányzat és a településalapító evangélikusok együtt ünnepelték. Az ünnepségsorozat előtt hónapokkal korábban létrejött egy közös bizottság, hogy jól szervezett és tartalmában is adekvát legyen az ünnepség. Az orosházi lelkészszolgálatomban nagyon jó indítás volt az akkori ünnepségsorozat.

A mai vasárnapon (április 25-én) sem mehetünk el szó nélkül a település alapításának 260. évfordulója mellett. Igaz, a napja tegnap volt (április 24-én), de az egyházi élet nagy komponistája – az Úr Jézus Krisztus – úgy szervezte nekünk a gyülekezeti eseményeket, hogy formailag is hívek maradhattunk a saját hagyományainkhoz. Mert eddig még minden esztendőben április 24-én tartottunk istentiszteletet a zombai ősök tiszteletére. Tegnap is együtt voltunk: ezekkel a kedves fiatal konfirmandusokkal, valamint szüleikkel, s konfirmáló lelkésztestvérem is megemlékezett bevezető szavaiban a

260 esztendőről. Továbbra is szeretnénk tartani azt a hagyományt, hogy emlékezzünk az ősökre.

Azaz, nem voltak ők hősök, de tiszteletré méltó ősök igen. Ezekről az ősöktől nem lehetett elvenni, megvásárolni vagy fenyegetéssel kiverni szívből evangélikus hitüket. 1744. április 24-én nem azért verték le itt azt a híres karót, mert itt jobb lenne a föld vagy szebb lenne a táj. Nem a gazdálkodási érdek hozta őket ide.

Tessék rácsodálkozni: egyedül és kizárólag evangélikus hitük miatt jöttek. Hogy éppen ide, az már az Isten vezérlő gondviselése. De ennek a településnek az alapkövében kiirthatatlanul benne van az evangélikus hit, a meggyőződés, a hűség. Mástól nem kérhetjük, de a gyülekezettől igen: ezt újra és újra tudatosítani kell. Ezt a települést nem gazdasági érdek, nem a földrajzi adottság hozta létre, ezt a települést egyes egyedül őseink evangélikus hite hozta létre.

S mi van a jelennel? Evangélikus gyülekezetünk minden egyes tagjának a felelőssége, hogy saját életfilozófiájának ez legyen a kiindulása. 260 évvel az evangélikus településalapítás után eljött az idő, hogy a következő években a gyülekezet minden tagjában újra kezdjen megvilágo-

sodni, hogy mire kötelez a múlt. Mert a múlt nem csak meghatároz, mint fát a gyökere, hanem kötelez. Mert az egyre jobban démonizálódó világban csak az egyházközség őrizheti a rábizott kincset, az ősök hitének tartalmát, hűségét!

Legyen ez az ősök iránti tisztelgés annak az alkalma, hogy itt, az Isten színe előtt megfogadjuk: nemcsak az emléket ápoljuk, nemcsak történelmi visszapillantásokra szakítunk időt, hanem őrizzük a evangélikus hit lángját, és őrizve továbbadjuk. S itt és most az Isten színe előtt megfogadjuk: nem azt kérdezzük, miért ilyen vagy olyan a gyülekezetünk (talán hűtlenebb Istenéhez, mint voltak a zombai ősök), hanem azt kérdezzük a szívünkben egyenként: én és én mit tehetek ezért a gyülekezetért?

260 éve volt 30 evangélikus család, akik pusztán a hitük szabadsága miatt eljöttek Zombáról. Minden ingatlanuk ottmaradt. Ám ők megingathatatlanok voltak! Elhozták hitüket, sőt, a hitük hozta el őket: így ölelhető meg ez a zombai harang. Testvér, soha ne tudj közömbösen nézni az itt álló megrepedt harangra. Annak a 30 családnak mind rajta van az ujjlenyomata... ők fogták, hozták, cipelték.

Ne legyünk korcs utódok, hitüket vesztő lelki törpék! Szólt a múlt a jövő felé: küldetésben vagyunk!

Mi most így emlékezünk. Isten áldása legyen az ősök emlékezetén, nekünk pedig adjon látást, erőt, hogy méltók lehessünk e harang cipelőihez! Úr Jézus, könyörülj rajtunk! Ámen!

RIBÁR JÁNOS

ÁLDOZATI VASÁRNAP

Kedves Testvérek! Az Orosházi Evangélikus Egyházközség Presbitériuma és Képviselő-testülete minden második esztendőben ÁLDOZATI VASÁRNAPOT hirdet meg egy nemes célra. Hónapok óta nem működik az evangélikus templomtorony órája. Orosháza városának egyetlen műemléke ez a templom, éppen ezért gyakorta látogatójává turisták is, ugyanakkor önmagunknak is tartozunk azzal, hogy a reánk bízott értéket őrizzük. Szeretnénk modernizálva megjavíttatni a toronyórát, amelynek bekerülési összege mintegy másfélmillió forint lesz. Istennek hála és köszönet sok-sok testvérünknek, a szükséges összegnek a fele már az elmúlt hónapokban összegyűlt, és még szükségünk van egy nagy erőfeszítésre, ezért

ÁLDOZATI VASÁRNAPOT HIRDETÜNK AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS MŰEMLEKTEMPLOM TORONYÓRÁJÁNAK FELÚJÍTÁSA ÉRDEKÉBEN.

Szeretettel kérjük a kézbesített, megcímezett borítékokban vagy bármilyen más formában jószívú adományait pünkösdvasárnap, azaz május 30-án vagy pünkösdhétfőn, azaz május 31-én, a 10 órakor kezdődő istentisztelet alkalmából az oltár elé állított asztalon elhelyezni. Természetesen köszönettel vesszük azt is, ha valaki pünkösöd ünnepe előtt vagy után adja be, juttatja el adományát a Lelkeszi Hivatalba. Kérjük azokat, akik az elmúlt hónapokban már adakoztak, ne vegyék zaklatásnak ezt a levelünket! Ha módjukban áll akármilyen szerény összeggel is újra támogatni ezt a nemes ügyet, megköszönjük, amennyiben nem, köszönetet mondunk az eddigiekért. Felhívjuk mindenki figyelmét, hogy házalók nem lesznek, nehogy valakit álnok emberek becsapjanak! Senki nem jelentkezhetsz a nevünkben!

A 2004-es esztendő igéjével köszöntjük minden Kedves Testvérünket: „Az ég és föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.” [Mk 13,31] Erős vár a mi Istenünk! Szeretettel és áldáskívánnással:

JANTOS ISTVÁN
egyházközségi felügyelő

RIBÁR JÁNOS
igazgatólelkész, esperes

Veres Józsefre és Rédei (Ritter) Jánosra emlékezve

*Keresztyén Gyülekezet!
Kedves Vendégeink!*

Mindeddig megsegített bennünket az ÚR! – idézzük gyakran a közhírt ószövetségi igét Sámuel első könyve 7. fejezetének 12. verséből. Most, Orosháza 1744. április 24-ei újratelepítése után 260 évvel mi is hálával mondhatjuk el: Mindeddig megsegített bennünket az ÚR!, mindeddig minden veszélytől megóvta, megkímélte és megőrizte egyházunkat és szeretett városunkat, Orosházát.

A városalapítók emlékére 10 évvel ezelőtt emeltük a templomkert északkeleti részében magasodó márványobeliszket. Az azt következő évtől kezdve – a presbitérium döntése alapján – egy régi lelkészünk és egy érdemes tanítónk nevét vessük kőbe. Ma a 19. és a 20. emlékkő avatásán kis számadást készíthetünk. Eddig Horváth András, Szimonidesz János, Ágoston István, Szigethy János, Mikolay István, Balassa Pál, Torkos Károly, Győry Vilmos és Harsányi Sándor lelkészek, illetve Dénes Sándor, Folkusházy László, Skolka Sámuel, Kovács Timóteus, Gottstag István, Gólián Mihály, Molnay Károly, Kovács János és Kocsondi József tanítók kövei díszítik egyháztörténeti emlékparkunkat. A mai naptól Veres József nagytiszteletű úr és Rédei-Ritter János tanító úr emlékét örökítjük meg. Mindketten sokat tettek Orosházáért. Veres József lelkiismeretesen végzett napi lelkészi munkája mellett évtizedekig országgyűlési képviselője volt az orosházi választókerületnek, minden percét a köz szolgálatának szentelte. Ritter János – aki 50 éves korában magyarosította nevét Rédeire – evangélikus tanítóként és az orosházi ipari tanonciskola első igazgatójaként is széles körben jól csengő nevet szerzett magának.

A városalapító evangélikusságnak sorrendben tizedik beiktatott lelkésze volt Veres József. Olyan kiemelkedő képességű, országosan ismert és tisztelt lelkészünkre emlékezünk ma, aki a felkészülés éveitől eltekintve Orosházán és Orosházáért élt. Szülőhelye volt a színtere gazdag lelkészi és közeleti munkásságának. Itt született és itt is adta vissza lelkét Teremtő Urának. A szarvasi középiskolás éveit követő pályakezdéséről saját szavait idézzük: „Mások kecsegtető rábeszélései folytán előbb jogot tanulmányoztam,

s csak azután, saját vágyaimat követve tértem a hittudományhoz”. Soproni és hallei teológiai tanulmányok után, majd ugyancsak soproni lelkész-tanári éveket követően 28 évesen tért vissza Orosházára. Torkos Károly utódként elfoglalta a felvégi lelkészlakot.

„Örvendezek, mikor nekem azt mondják: menjünk el az ÚR házába” – kezdte beszédét Veres József 1879-es orosházi lelkészi beiktatásakor, pontosan 125 éve. Templomunk déli főbejáratánál már akkor is a 122. zoltár első verse köszöntötte a belépőt. (A mai fordítás egyszerűbb: *Örülök, ha azt mondják nekem, az ÚR házába megyünk!*)

Veres József így folytatta beszédét: „E gyülekezet tagjai ez órától fogva az enyém: bajaik az én gondom, örömeik az én örömöm – én az övék: időm, erőm, tevékenységem, életem: egy leszek velök: örülök az örülőkkel, sírok a sírokkal” (vö. Róm 12,15)

A fennmaradt beszédben olvashatjuk továbbá: „Itt az Úr házában fogunk, ha Isten is úgy akarja, gyakorta találkozni és együtt elmélkedni az Istenről és a világról, a boldogságról és az üdvörről, jogainkról és kötelemeinkről, az életről és a halálról. S ha az Isten nekem jó szándékomhoz képest erőt, nektek figyelmet és buzgalmat kölcsönöz, úgy máskor is örömmel jöhetünk – s vajha mentül többen jönnének is! – az Úrnak eme házába – vigaszért, okulásért. Az igazi életbölcesség tanácsait osztja, a béke áldásait terjeszti, a hit, remény és szeretet Igéit hirdeti itt az Úr szolgálója: azért saját szívünk vágya, minden népnek példája, minden idők szokása egyaránt azt bizonyítják, hogy méltán örvendezünk, mikor nekünk azt mondják: menjünk el az Úr házába.”

Ébrenlétének minden percét a munkának szentelte. 33 éves volt, mikor a fél Békés megyére kiterjedő orosházi választókerület képviselője lett. Ő jelenítette meg a parlamentben az itt élők érdekeit. A békési egyházmegye 1896-os megalakulásától kezdve már esperes. Ezt a tisztségét egészen haláláig betöltötte. A Magyarhoni Evangélikus Lelkeségi Egyesület elnöke, hosszú ideig zsinati képviselő, hívei a püspöki tisztségre is jelölték.

Sokat tett a gazdatársadalomért is. Megszerezte Orosházának a telekkönyvi hivatalt, az adóhivatalt. Pusztaföldvár, Gyulamező és az egyik nagyszénási birtok parcellázása révén 20 000 hold jó termőföld megvásárlásához juttatta az orosháziakat.

Egész életének meghatározó jelentőségű mozzanata volt a Kossuth Lajossal való személyes találkozása. Bizonyára az sem véletlen, hogy Kossuth torinói halálakor a magyar országgyűlés nevében, mint evangélikus lelkész, ő búcsúztatta a nagy államférfit, mielőtt koporsóját Budapestre indították.

Nem érte meg földi életének 63. évét. A sok évtizedes hatalmas munka, az állandó készenlét elősegítette betegségének elhatalmasodását. 1913. decemberi halála megrendítette az itt maradókat. A gyász érzékeltetésére a helyi polgári iskola értesítőjéből idézek: „Az a nagy és emberfeletti munka, melyet évtizedeken át nemzeted, egyházad és községed javára végeztél, örök életűek. Tízezrek kegyelete márványnál maradandóbb emlék gyanánt fogja eltörölhetetlen betűkkel megőrizni nagy szellemed összes alkotásait. Te nem csak hirdetted a haladás, a fejlődés szent jogát, de egész életedben, egész munkásságodban arra oktattál minket, hogyan kell dolgozni polgártársaink javára, boldogítására. Abból a nagy munkából, mely polgártársaid haladását célozza, legelső helyen áll az állami polgári fiú- és leányiskola megteremtése. Ezért oltárt emelünk emlékednek szívünkben. Oltárt, melyről mint a jeruzsálemi templom olajmécséből az olaj, kiapadhatatlan lesz a szeretet, az a szeretet, mellyel emlékednek örökkön-örökké áldozni fogunk.”

Veres József emlékét az orosháziak azóta is szeretettel ápolják. A pontosan 80 éve elnevezett Veres József utca mellett nevét az 1886-ban megírt Orosháza című könyve tette ismertté, ami úgynevezett népkönyvvé vált, ma is nélkülözhetetlen a városunk története iránt érdeklődők számára. Emellett még tucatnyi kisebb-nagyobb kötete látott napvilágot. Róla – kisebb pályaképek mellett – Verasztó Antal alkotott önálló munkát. Az 1930-as években Fáber József egykori polgári iskolai tanár Veres József portréját olajban festette meg, három éve pedig, születésének 150. évfordulóján egy emléktáblát avattunk itt a szomszédban, egykori parókiaja falán.

A másik emlékkövet Veres József kortársának, Rédei-Ritter János tanítónak tiszteletére emeljük. Neki is csak 64 és fél évet juttatott az isteni gondviselés. Mindössze 19 éves korában – Torkos Károly és Győry Vilmos lelkészsége alatt – érkezett Orosházára, ezt a települést választotta hazájának. Összességében több ezer gyereket tanított, széles körben ismerték és

szerették. Mint köztisztviselőként álló evangélikus tanító hamarosan presbiter lett, hosszú ideig betöltötte az egyházközségben a jegyzői tisztelet, többször delegálták az esperességi gyűlésekre, gyakran szerepelt neve az iskolaépítések szorgalmazói között.

Az 1879-es lelkészválasztáson jegyzőként, tanítóválasztásoknál úgynevezett bizalmi férfiként szerepelt, majd az iskolaszéknél folytatott áldásos tevékenységet. Jó zenész volt, 1865-ös idejüvételekor azonnal dalegyletet hozott létre, rendszeresen végzett kántori szolgálatait, valamint egyházi énekkart szervezett. Több tanítóválasztásnál ő bírálta el a jelölt orgonajátékát.

A központi iskolában tanított Kovács Jánossal együtt. (Ez az épület ma a Családok Átmeneti Otthona.) Az 1800-as évek végén még csak férfitanítók voltak egyházunknál, egy feljegyzés szerint Ritter János az ötödikes és hatodikos leányiskolákat tanította.

Amikor az 1868-as népiskolai törvény útmutatásai alapján Orosházán is létrehozták az ismétlő iskolai oktatást, mely szerint a kötelező hat elemi osztály után még három évig kell iskolába járniuk a tanulóknak, az oktatásban kezdetektől fogva vezető szerepet játszott Ritter János. Eleinte a földműves ismétlősöket tanította, azokat, akik továbbra is a családban éltek és szüleik mellett a gazdálkodói életpályára készültek.

1884 őszen a tanügyi bizottság megnyitotta az Ipari Tanonciskola I. osztályát 171 fős létszámmal. Az önálló tanonciskola első igazgatója Ritter János lett, és mindhárom tanítója az evangélikus iskolából került ki: Podsztreln György, Eröss Sámuel és Varga István tanítók személyében. Ritter János az első osztályban a közismereti tárgyakat tanította. Nagy hozzáértéssel vezette az iskolát, a létszám szépen növekedett, 12 éves igazgatósága utolsó, 1895–1896-os tanévében már 32 fő volt.

1896-ban Ritter János lemondott a tanonciskola igazgatói tiszteréről, ugyanakkor felvette a Rédei nevet, lelkésszé lett fia, Károly is erre magyarosított.

1900-ban, 54 évesen nyugdíjba ment az evangélikus iskolából is. Harsányi Sándor lelkész és a másik emlékkövön megörökített Veres József mondott neki köszönetet 35 évi buzgó, eredményes orosházi tanítói munkájáért.

Kedves Evanygélíkus Testvéreim! Őrizzük meg szívünkben Veres József és Rédei-Ritter János emlékét! A királyok első könyve 8. fejezetének 57–58. versével fejezem be emlékkö-avató beszédemet: „Legyen velünk Istenünk, az ÚR, ahogyan őseinkkel volt. Ne hagyjon el bennünket, és ne vessen el magától! Hajlítsa magához szívünket, hogy mindig az ő útjain járjunk, és megtartsuk parancsolatait, rendelkezéseit és végzéseit, amelyeket őseinknek parancsolt.”

(Elhangzott 2004. április 18-án.)

KOSZORÚS OSZKÁR

Magyarország Európában

2004. május 1-je óta tagjai vagyunk az Európai Uniónak, s ezt a történelmi jelentőségű lépést ünnepeelve, ünnepi szövegekkel tettük meg. Tisztelettel és örömmel hallgattuk Dr. Mádl Ferenc közársági elnök urat, aki köszöntő beszédében egyértelműen hitet tett a kereszténység történelmi szerepe és a jövőbeni fontossága mellett. A Magyar Nemzet című napilapban 2004. április 30-án többek között ezeket a sorokat olvashattuk:

„A magyarság a kereszténység felvételével, mint európai államot határozta meg magát. Ez az állameszmény, emberkép, erkölcsi értékrend, hitvilág hazánkat az európai hatalmi, politikai, szellemi erőterbe illesztette. A nemzet történelmi útjáról jeles uralkodói Szent Istvánnal kezdve hasonlóan vélekedtek. A magyar állam századokon át dinasztikusan és kulturálisan is Európához kapcsolódott. Tudta ezt Európa is. Dante az Isteni színjátékban a »boldog Magyarországot« említi. Később, amikor a történelem úgy hozta, az európaiság a kereszténység védelmét jelentette. Nándorfehérvárnál Hunyadi János és Kapisztrán János egyidejűleg védelmezte Magyarországot és

Európát. Morus Tamás, a mártírsorsra jutott tudós humanista lordkancellár »a kereszténység védőbástyájaként« emlékezett meg hazánkról. Magyarország iszonyatos véráldozatokat vállalva ellenállt azoknak a törekvéseknek, amelyek erről az úttjáról el akarták téríteni. Legutóbb (!) 1956 adott erre példát: a forradalom a bátorságon és a hazaszereteten túl az európai szellem iránti hűséget is kifejezte. Megmutatta, mennyi azoknak a szavaknak a valóságfedezete, amelyek jó néhány nyugati baloldali politikus és értelmiségi számára meggyőzőek lehettek.” Vagyisa valóságfedezetnem létezett.

□

Részlet Mádl Ferenc csatlakozási ünnepi beszédéből

„A magyar társadalom nem egyetlen népszavazáson, hanem egész történelmével választotta Európát. Szent István ezer évvel ezelőtt országot épített az új hazában. Megújított hite Európa békéjéért és integrációjáért erősítette. A tatár és a török hódítással szemben élethalálharcun-

kat magunkért és Európáért, de Európával együtt vívtuk. A közösen vállalt ideáért harcoló magyar 1848 az európai forradalmak szabadságeszméjét is táplálta. 1956-ban a nemzet felkelése a bátorságon és a hazaszereteten túl az európai szellem iránti hűséget is kifejezte. Békés forradalmunk kibontakozásával, az elmúlt másfél évtized erőfeszítésével az ország az Európai Unióhoz csatlakozás mellett döntött.

Hiszünk abban, hogy nemzetünk a közös európai hazában is megőrzi hagyományait, sezekre építve továbbgazdagítja a magyarság és kisebbségeink kultúráját. Pilinszky János szavait idézve mondhatjuk: aki valóban szereti a hazáját, teljes lelkével és figyelmével, az egyúttal a mindenség polgára. A mindenségé, tehát Európáé is. Hiszem, hogy így kell a jövőben is magyarnak és európainak lennünk. Az Úr adjon ehhez erőt mindannyiunknak.”

Köszönjük a Köztársasági Elnök Úrnak, hogy magyar hazánkat az Úr kegyelmébe ajánlotta ünnepi beszédében, mely a csatlakozás alkalmából hangzott el.

R.J.

Keresztény rádióadók 1.) Nemrég jelentették be, hogy 2004. május 30-án, pünkösdp napján indul a Katolikus Rádió adása, napi 20 órában. Ennek az időmennyiségnek 10%-a közvetlenül vallásos témájú, a többi klasszikusan közszolgálati lesz. Három adótorny sugározza: Siófok, Lakihegy, Szolnok, mely utóbbin már az idén a 810 kHz-en szól a Katolikus Rádió.
2.) Interneten keresztül 10 éve sugároz a MERA, azaz „A magyar evangéliumi rádió.” Ez természetesen protestáns adó, igaz, egyelőre csak így érhető el (www.mera.hu). Egész napos adásban lehet része az internettel rendelkezőnek úgy, hogy 6 óras egy-egy adásidő, és azután ezt a 6 óras részt ismételik meg.

A vallásosság és az egészség kapcsolata

Avagy az imádság szerepe

Már II. évfolyama jelenik meg magyarul az „Emberről” című érdekes folyóiratnak, nem havonta, hanem csak nagyobb időközökben. Az alcíme: „Ökumenikus lelki gondozói és mentálhigiénés folyóirat”. Vannak védnökei is, pl. különböző felekezeti (katolikus, református, evangélikus püspökök – részünkről Ittész János püspök), de ott szerepel védnökként az Igazságügyi Orvosi Tanintézet is. Ugyancsak érdemes egy pillantást vetni a „Kiadói testület” felirat alatt olvasható intézményekre: a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Tanszéke, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Sapientia Szerzetesi Főiskola. A szerkesztőség szakmai tanácsadói között főleg katolikus és református nevek olvashatók.

Most „A vallásosság és az egészség kapcsolata” című tanulmányt ismertetem. Szerzője Cseri Péter szociális munkás, szociálpolitikus.

Ami miatt elővettem ezt a számot, a címben már jeleztem, és a szerzőt is megneveztem. Mit tudhatunk meg a vallásosság és az egészség kapcsolatáról a tudományos kutatások fényében? Természetesen a cikk, illetve a tanulmány megnevezett szerzője is a rendelkezésére álló tudományos forrásokra támaszkodva adja tovább az ismereteit.

A kutatásokról, vizsgálódásokról

J. Maltby és munkatársai – az 1990-es évek második felében – 500 angol diák vallásos beállítódását, imádkozási és templomba járási szokását vizsgálták, és ezt a vizsgálatot összekapcsolták az esetleges depresszív és szorongásos tünetekkel, valamint önértékelésükkel. Megállapították: „A naponta vagy gyakran imádkozók közül kevesebben számoltak be szorongásról, depresszióról, és önértékelésük is erősebb volt, mint azoknak, akiknek az életében az imádság és a templomba járás nem játszott szerepet.” Külön említendő egy érdekes megfigyelésük: a „rendszeres imádkozás” bizonyult a legfontosabb faktornak a lelki egészség érdekében. (Most itt azzal a kérdéssel nem foglalkozunk, hogy – sajnos – van beteges vallásosság is, és ebben az esetben természetesen lelki egészségről sem lehet szó. Példát a sekták világából is, de a történelmi egyházak gyülekezeteiből is lehetne hozni, ám ettől eltekintek, óvatosság-ból).

Egy másik jeles tudós – H. G. Koenig –

és munkatársai 2001-ben Oxfordban is foglalkoztak az izgalmas témával, és a tanulmány írója úgy vezeti be ennek az ismertetését, hogy ez a csoport „a vallás és az egészség kapcsolatáról szóló 20. századi szakirodalomnak az eddig legnagyobb, legátfogóbb elemzését készítette el.” Nagyon figyelemre méltó és tiszteletet ébresztő, hogy ez az oxfordi kutatócsoport „több mint 1200 tanulmányt és 400 kutatási beszámolót” dolgozott fel, s mondható, hogy nagyon érdekes és a hívő ember számára biztató eredményre jutott. Ennek a hatalmas munkának az egyik fejezete ismerteti „a vallásnak a lelki egészségre gyakorolt hatását”, és – összefoglaló módon – a következő megállapítást teszi: „A vallásos populáció (népeség, lakosság) jellemzői szemben a nem vallásosakkal (tehát a vallásos lakosság jellemzője) a magasabb pszichés-spirituális jólét, (vagyis) több reménység és optimizmus, több cél, és az élet eseményeiben fellelt értelem, nagyobb önbecsülés, a gyászhoz való jobb alkalmazkodás, erősebb társas támogatórendszer (pl. gyülekezeti közösségek, mint nálunk a nyugdíjas klub, vagy egy imaközösség), kevesebb magányosság, kevesebb depresszió, szorongás, skizofrénia, egyéb pszichózis, kevesebb alkoholizmus és öngyilkosság, kevesebb kihágás és bűncselekmény, stabilabb házasságok.” Természetesen a vallásos populációban is megvannak ezek a negatív jelenségek, csak a felmérések azt illusztrálják, hogy jelentősen kevesebbszer – és már ez sem lényegtelen szempont.

A korrektség érdekében megemlítenédő, magától értődő, hogy vannak olyanok, akik kétségbe vonják ezeket a megfigyeléseket, eredményeket, és bizonytalanságot akarnak kiváltani. Éppen ezért M. Townsend és munkatársai a bizonytalanság eloszlatása érdekében az ún. MEDLINE-t, az egészségügyi cikkek, kutatások internetes adatbázisát használták fel úgy, hogy kulcsszavak segítségével az 1996–1999 között megjelent, angol nyelven publikált kutatási eredmények feldolgozására kérdeztek rá. S az eredmény a következő: az amerikai társadalom nagyobb hányada „úgy gondolja, hogy a vallás az élet fontos része, s ezért szükségesnek tartja, hogy az egészségügyben dolgozó szakemberekkel beszélhessen ilyen kérdésekről: az úgynevezett közbenjáró imádság javíthatja a szívbetegek állapotát... A vallásos hit és a vallás-

gyakorlás formái kedvezően hatnak a vérnyomásra, az immunrendszerre, a depresszióra és a halálozási mutatókra. Az eredmények többsége a vallás egészségre gyakorolt pozitív hatásának tényét erősítette meg.”

Francia meglepetés nekünk szóló tanulságokkal

Nagyon érdekes megfigyelést tettek bizonyos francia kutatók. Alapvető kérdésük az volt, hogy vajon az ateistának ismert és mondott (felvilágosodás utáni) Franciaországban miért tartja magát a lakosság 80%-a katolikusnak, holott feltűnően nagy volt a szekularizáció, vagyis az egyháztól való elidegenedés. S érdekes megfigyelést tettek. A vizsgálat eredménye szerint a megkérdezettek 3 fajta csoportja alakult ki: az 1. az ún. *hitvalló keresztényneké*, ezek közé sorolták azokat, akik rendszeresen gyakorolják a vallásukat, és vallják, hogy az élet értelmét az Isten léte adja. A 2. az úgynevezett *kulturális keresztényneké*, akik elsősorban formai okok miatt maradtak meg a hitük mellett, de nem rendszeres, csak alkalmi vallásgyakorlók, nálunk nagyünnepi kereszténynek mondanánk, aki alkalmanként (kazuália) veszi igénybe az egyházat. A 3. csoportot a *világi humanizmus* csoportjának nevezték, akik – úgy mond – hitetlenek, azaz nem gyakorolják a vallásukat, de egy nagyon feltűnő jelenséget tapasztaltak ennél a csoportnál is! Az első két esetben nem meglepetés, de a harmadik csoportnál igenis az az egyházi szolgálatok igénybe vétele! Náluk, akiket hitetleneknek lehet nevezni, szintén megjelenik Isten (rejtett) elismerése abban, hogy még ők is legnagyobb részt elutasítják a profán (közönséges) szertartásokat, s egyházi igényelnek. Azaz a „profán (közönséges) szertartások nem tudják átvenni az egyházi rítus szerepét.” Így lesz az, hogy a megkérdezettek 80%-a Franciaországban katolikusnak tartja magát, és függetlenül a vallásgyakorlattól a profán szertartások helyett egyházi szertartást vesz igénybe!

A kutatás ezt tudományosan úgy hívja, hogy „A transzcendencia latens (rejtett) elismerése.”

Hogyan értékeljük ezt?

Különösen ha a mi vidékünk lelki helyzetével vetjük össze, ahol igen magas a profán (közönséges) szertartások száma, érdemes egy kis figyelmet szentelni a

francia helyzetnek! Alig hiszem, hogy a környékünkön élők azon többsége, akik profán szertartást rendelnek meg (világi temetés, önkormányzati névadó, illetve házasságkötés) magasabb szellemi és kulturális szinten lennének, mint azok a francia felebarátaik, akik bevallottan nem vallásosak – vö. 3. csoport –, de az élet fontos és tiszteletré méltó fordulópontjain (születés, házasságkötés, temetés) az egyházi szertartást igénylik, mert rejtetten, a lelkük mélyén érzik, hogy az élet misztérium, titok, és mégis Isten felé kell hajolni, ahogyan a fű is a nap felé hajol. Mi történt nálunk? Csak arra lehet gyanakodni, hogy itt a több mint fél évszázadig tartó totalitárius diktatúra ennyire kivetkőztette az embereket eredeti lényegük-ből, hogy még latens (rejtett, ösztönös) módon sem ismerik fel, nem éreznek rá arra, hogy Istentől jöttünk és Őfelé tartunk.

A kétféle vallásosság

Ennek megértését a Magyarországon is jól ismert G. W. Allporthnak köszönhetjük (van tőle magyarul is könyv, pl. „A személyiség lélektana”), aki „A személyiség és vallása” című művében két csoportra osztotta a vallásos embereket: az egyik csoportba tartoznak azok, akik *intrinsic*, azaz belülről, a lelkükben élik át a vallásosságukat, akiknek ez szívügyük, és ebben és ez által élnek a hétköznapi nehézségei között is. Vannak a másik csoport tagjai, akik *extrinsic* élik át a vallásosságot, ezt mondhatnánk hasznalvőségnek is, vagyis amikor baj van, akkor fordulnak a valláshoz, hithez, és ebben az esetben a vallásosság csak alkalmankénti eszköz nehéz ügyek megoldásához, pl. súlyos betegség esetében, a halál közelében, vagy átmenetileg a gyászban. Az első csoport tagjaiban jelen van az élő hit, a második csoport tagjai pedig alkalmanként élik át, talán önző módon, a vallást, amikor éppen szükség van rá. (Gyakori képlet: valaki beteg lesz, és az illető akkor kezdi el, hogy segítsen a „Jóisten”, és ha segít, azért felejt el, ha meg mégis másként történik, nem a kívánsága szerint, akkor pedig indokoltnak látja az Istennel való nem törődését.)

Aligha szükséges mondanom, hogy azok, akik belülről, a lelkük, a lényük mélyén élik át a vallásos hitüket, az élet nehézségei között sokkal jobb ún. „megbirkózási technikával” rendelkeznek, mint akár a második csoportbeliek, akik alkalmi vallásosak, vagy azok, akiknek semmiféle vallásos hitük nincsen.

Az imádkozás lélektanáról

Egy Pargament nevű tudós háromféle vallásos viszonyulást fogalmazott meg a krízishelyzetek összefüggésében, vagyis háromféle megbirkózási technikát írt le:

1.) Az *együttműködő* – a krízishelyzetben – azt jelenti, hogy az illető mindent megtesz a krízis, a válság megoldása érdekében, és közben imádkozik is Istenhez segítségért, látásért, felismerésért. Például a jó diák becsületesen tanul és imádkozik azért, hogy jól vizsgázhasson. Vagy a házépítő vagy bármilyen területen dolgozó eleget tesz a kötelességének és áldást kér az elvégzett munkáért.

2.) A *belenyugvó, beletörődő* passzívan várja, hogy majd Isten megoldja a helyzetét, ő maga nem tesz semmit. Bajba, konfliktushelyzetbe kerül valaki, de nem tesz semmit, hanem ölbe tett kézzel ül, mondván, Isten azt ígérte, hogy minden gondunkat megoldja, azaz neki nem is kell tennie semmit.

3.) Az *alkudozó* fogadalmakat fogalmaz meg, azaz üzletet akar kötni Istennel. Valaki azzal fordult a lelkészhez, hogy ha Isten meggyógyítja a súlyos beteg gyermekét, akkor sok ezer forintot ad a templom javára.

Arról van szó, hogy az imádság, a hit kitűnő megbirkózási technika az élet nehézségei, válságai, kudarcai közepette, de itt is szükséges a Szent Lélektől kapott világosság, azaz nehogy lelki értelemben téves tanításba bonyolódjunk bele. Időpont és hely megjelölése nélkül említtem azt a drámai eseményt, hogy egy buzgó vallásos közösségben az inzulinra utalt személyt eltanácsolták a gyógyszerbevitelétől, mondván, hogy elegendő a hit. Az illető súlyos kómában került kórházba. Utána idegösszeroppanás következett, mert a buzgó közösség buzgó vezetői és felelőtlen felelősei kijelentették, hogy vessen magára, ha nincs elég hite, mert ha lenne... stb.

Azzal, hogy különböző vizsgálatok segítségével sikerült a tudományosnak mondott, de Istennel mit kezdeni nem tudó világ elé tárni az imádság jótékony hatását az egészségre, még nem jelenti azt, hogy az imádságot rutinügygé tegyünk, ugyanis az élő lélek élőimádsága a döntő, és Isten szuverén akarata az, miként hallgatja meg és válaszolja meg az imádságainkat.

Éppen ezért külön fejezet az Isten akaratára szerinti, avagy az Istennek tetsző imádság. Ezt nem lehet úgy használni, mint gyomorrontás esetén a szódabikarbónát. Mert az imádság nem automatizmus, hanem a hívő lélek beszélgetése Istennel, a hívő lélek megbeszéli a dolgokat Istennel...

Befejezésül

A már korábban említett Koenig és munkatársai 1989-ben – Észak-Amerikában családorvosokkal (mi háziorvosoknak mondjuk őket, mert ház még csak van, de kevés a család) kapcsolatosan vizsgáldták, hogy „milyen szerepet tu-

lajdonít az orvos a hitnek az idős betegek életében, és hogyan viselkedik ezzel kapcsolatban.” Az eredmény nekünk nagyon feltűnő, de vigasztaló és egyben ígéretes. Az ottani orvosok 92%-a vélte úgy, hogy nagyon fontos az idős emberek esetében a vallásos hit, és ők – az orvosok – készek arra, hogy a betegekkel vagy az idősekkel ezekről a kérdésekről beszéljessenek. Még az is igen figyelemreméltó és reménységet ébresztő, hogy az ottani orvosok 37%-a „szokott együtt imádkozni a beteggel”. S ennek az együttimádkozó orvostársadalomnak a 89%-a bevallottan úgy tapasztalta meg, hogy „az imádságnak pozitív hatása volt a betegre”.

Azt a kérdést igazából fel sem teszem, vajon nálunk miképpen alakulnának a százalékos képletek a jelenlegi orvostársadalomban? Azt sem kérdezzük, hogy vajon hány és hány száz vagy ezer embernek nehezítették meg és nehezítik meg az életét, majd az élettől való elválását azért, hogy lélekromboló módon megfosztották őket (kik?) a vallásos hit krízisfeloldozó, nehézségekkel való megbirkózási technikájától? S hány fel nem dolgozott gyászjelenség van az Istenbe vetett hit hiánya miatt?

Az „Emberrárs” című folyóiratból idézett tanulmány a vallásos hit, az imádkozás és az egészség összefüggéseiről adott egy érdekes összefoglalást, és ebben a pár sorban ennek is az összefoglalását olvashattuk. A magyar származású Elisabeth Lukas: „Spirituális lélektan” című művének záró részében egy német filozófiaprofesszor vallomását idézi: „Imádkozni pedig leginkább a szenvedés tanít meg.” Ezzel az idézettel fejeződik be Cseri Péter tanulmánya.

Szomorúan teszem fel a fájó kérdést a sok-sok profán (közönséges, világi) szertartást igénylő láttán: Istennem, Tőled kérdelem, mi lesz azokkal, akiket a szenvedés sem tanít meg imádkozni, és Hozzád találni? S hallom a választ az ígében: „Jézus pedig így szólt: »Mit tartozik rád? Te kövess engem!«” (Jn 21,21kk után szabadon)

RIBÁR JÁNOS

Tanévzáró istentisztelet

Egyházközségünk iskolája 2004. június 20-án, vasárnap 10 órai kezdettel tartja a 2003–2004-es esztendő tanévzáró istentiszteletét. Nemcsak a presbitertestvéreket és a gyülekezeti képviselő-testületi tagokat hívjuk és várjuk, hanem minden gyülekezeti tagot: Isten színe előtt felelősséggel tartozunk az egyházi iskoláért. Ezért is kérjük az evangélikus családokat, részesítsék előnyben intézményünket gyermekeik beiratásakor.

Ki volt dr. László Elek?

A közelmúltban azt kérdezte valaki, hogyan lehet az, hogy az előző rendszer bukása után közel másfél évtizeddel még mindig dr. László Elek nevét viseli a kórház melletti lakótelep? Megdöbbenem a kérdésen és a tájékoztatatlanságon. Tiltakoztam, hiszen ez már új elnevezés!

Ismerősömmek magyarázatni kezdem László Elek községi orvosi munkásságáról, a gyopárosi gyógyvíz felfedezéséről, a helyi kórház építésének szorgalmazásáról. Megemlítettem még, hogy a jeles orvos az 1880-as években az evangélikus egyházfelügyelője is volt.

A meglepő kérdés azonban tovább motoszkált bennem, s felidéztem magamban 1990 nyarat, amikor már érett a rendszerváltozás. A helyi MDF felkért, hogy javasoljak az addigi úgynevezett „haladó” politikusok helyett maradandó értéket létrehozó, orosházi kötődésű személyeket, akikről utcát, teret, lakótelepet lehetne elnevezni. Összeállítottam egy 40–50 főből álló névsort, melyben szerepelt dr. László Elek is. Többször felkeresett dr. Gulyás Mihály nyugalmazott állatorvos, a későbbi polgármester, akit a kiegészítésként kértek fel hasonló tervezet elkészítésére. 1990. november 9-én fogadta el a képviselő-testület a dr. László Elek lakótelep elnevezését.

Alábbi írásomban dr. László Elek rendkívül szerteágazó életművének csak egy kis szeletével, ősi evangélikus gyökereivel és az orosházi egyháznál viselt presbiteri és egyházközségi felügyelői tisztségével foglalkozó rövid összefoglalást tárom az Orosházi Harangszó olvasói elé.

Legutóbb 1994-ben írtam dr. László Elekről, ám azóta sikerült róla és családjáról néhány új dolgot felfedeznem. Pár éve D. Payr Sándor egyetemi tanárnak, „Gyurácz Ferenc (1841–1925) püspök életrajza” című kötete került a kezembe. Az 1931-ben Sopronban nyomtatott könyvet olvasgatni kezdtem és nagy meglepetés ért.

Gyurácz Ferenc 1872-től a pápai evangélikus egyház lelkészeként teljesített szolgálatot. Payr Sándor alapos történészként nemcsak Gyurácz életművére koncentrált, hanem azoknak a gyülekezeteknek a történetét is összefoglalta, ahol Gyurácz lelkészkedett. Így a pápai evangélikus egyházét is. Ebből tudtam meg, hogy Gyurácz Ferenc hivatalbeli elődje nem más volt, mint László Jónás evangélikus lelkész, az orosházi nép tudós orvosának, dr. László Eleknek az édesapja. (Erre utal Payr Sándor, mikor

közzéteszi, hogy László Jónás kiváló fiút is neveltek egyházunknak, dr. László Elek orosházi orvos személyében.)

Mit tudtam meg a László családról? László Jónás 1802-ben született, és még az ő édesapja, László Sámuel is evangélikus pap volt Kemeneshőgyészen, majd 1792-től Mentshelyen. Három fia lett lelkész, Gábor Szentantalfán, János Nagyvázszyban, Jónás pedig Pápán. Tehát az orosházi László Eleknek nemcsak az édesapja, hanem két nagybátyja és apai nagyapja is evangélikuslelkész volt.

Az apa, László Jónás mint mentshelyi káplán kezdte szolgálatát, és 1836-tól Pápán parókus lelkészként tevékenykedett. Itt vette feleségül az egyik pápai képfestő mester, Kluge Károly leányát, Teréziát. Ők lettek dr. László Elek szülei. Payr szerint László Jónás 35 évig volt a pápai híveknek jólelkű, feddhetetlen, hű és buzgó lelképásztora.

Tehát ebbe a családba született 1841-ben László Elek, aki gimnáziumi tanulmányait Pápán és Sopronban végezte, majd a pesti egyetem orvosi karára iratkozott be. Itt többek között Semmelweis Ignác, Lenhossék József és Balassa János (aki az orosházi Balassa Pál lelkész édesestvére) sebész tanítványa volt. Az 1865–1866-os tanévre Bécsbe ment, tanulmányainak befejezése után a pesti Szent Rókus Kórház sebészeti osztályán Lumntzer Sándor főorvos mellett kezdte meg gyakorlatát.

Aztán 1869. január 10-én elfoglalta Orosháza első községi orvosi állását. „Orosháza közegészségügyi viszonyai 1869–1896-ig” című könyvében azt írja, hogy „az első megpendített eszme volt a Gyopároson egy fürdő, esetleg egy gyógyfürdő felállítására”. (Érdekes, hogy Gyopárosra Gyopárosnak írja.) A másik célkitűzéséről így szól: „Lelkemnek álma, vágyaim netovábbja volt kórházat állítani”.

1871-ben az Orosházi Takarékpénztár létrehozásában is részt vett, sokáig elnöke volt. 1874-ben Orosházán az ő vezetésével szervezték meg a megyében az első tűzoltóságot, aminek főparancsnoka, az orosházi képviselő-testületnek évtizedekig tagja, a település egyik szellem vezetője volt.

Idejövetelekor bekapcsolódott az evangélikus egyház életébe is. Torkos Károly lelkészünkkel összekötötte, hogy mindketten Pápán születtek, Gyóry Vilmos pedig hasonló korú volt. Jegyzőkönyveinkben szerepel, hogy 1870 áprilisában az egyház vezetése az új adókulcsok megállapítására bizottságot hozott

létre, melynek – sokak mellett – dr. László Elek is tagja volt.

Orosházán Tavasz János volt az egyházközségi felügyelő (1872-től), aki azonban lemondott. Sokáig nem is töltöttek be ezt a tisztséget. Országosan is sok gondot jelentett a felügyelői szerepkör vállalása. Míg aztán „a jó rend érdekében” 1882 novemberében „minden egyes egyháznak meghagyatott, hogy kebelében az úgynevezett világi felügyelői hivatal haladék nélkül betöltessék”. Ennek értelmében Orosházán egy héttagú bizottságot neveztek ki, amely hat napon át ülésezett. Az 1882. november 22-én végbement szavazáson dr. László Elek 118, Tavasz János 47, Sulyok Ede 28 voksot kapott. Dr. László Elek a bizalomért köszönetet mondott, a választást elfogadta. December 10-én a felügyelői eskü megtörtént, egyúttal dr. László Elek bejelentette, hogy 100 forintos adományt tesz le arra a célra, hogy 25 szegény sorsú tanuló ruhasegélyben részesülhessen.

Felügyelői munkájának jelentős része az iskolák építése körüli feladatokból, az egyház gazdálkodásának ellenőrzéséből állott. Ugyanis ebben az időszakban építették a Hajnal utcai és a Szentesi utcai iskolát, ekkor alakították ki az új orosházi tanácsstermet. Téglaegetések, orgonajavítás, bérleti szerződések szerepelnek a korabeli jegyzőkönyvekben. 1884-ben Veres József lelkészt megválasztották országgyűlési képviselőnek, aki ezt a megtiszteltetést nem óhajtotta visszautasítani. Emiatt a presbitériumban többen is szót emeltek attól félve, hogy papi munkáját nem tudja elvégezni.

1885 februárjában lejárt a 60 tagú presbitérium mandátuma. Ezen a gyűlésen jelentette be dr. László Elek is, hogy felügyelői pozíciójáról lemond. Pár hónap múlva ismét Tavasz János ügyvédet választották meg az egyházközség felügyelőjének. Dr. László Elek presbiterként még tovább tevékenykedett. Mint községi orvos 55 éves korában nyugdíjba ment. Megyei tiszteletbeli főorvos lett, aktívan részt vett a községi képviselő-testületben, elvállalta a helyi iskolaszék elnöki tisztségét. 1919-ben halt meg.

KOSZORÚS OSZKÁR

Csepregi Béla emlékére

1914–2004

Csepregi Béla evangélikus lelkész 90 évre szabott földi pályáját megfuttotta. Orosházán született 1914. április 22-én. Alábbi írásunkban megszeméltetve szívvel, de lelkét melengető emlékekkel búcsúozunk tőle, mint atyai jó baráttól.

1995. augusztus 17-ét mutatott a nap-tár, amikor Csepregi Béla nyugalmazott evangélikus lelkésszel, vendégszerető házigazdánkkal sárszentlőrinci otthonában beszélgettünk. Feleségem kérdésére: „Mennyire régi a Csepregi név Orosházán?” szellemes válasza a következő volt: Az enyém nyolcvanegy éves! (Megnéztük a templomot is. Kedvünkért az egyház legféltettebb kincsét, a kis pléhdobozban őrzött első sárszentlőrinci anyakönyvet is előhozta, melyet „Krisztus Urunk Születése után 1722-ben” kezdtek el vezetni, s az első lapon „Az ujjon születteket” jegyezték be.)

Beszélgésünk később visszaemlékezésévé nőtte ki magát. A családi hagyomány szerint nem sokkal Orosháza újratelepítése után Nemesdömölkről érkezett meg az első Csepregi Orosházára. Így mesélte Béla bácsi: „Valami családi viszály miatt kelt útra egyes egyedül, itt aztán úgy meggyökeresedett, hogy a hazahívó szóra is nemet tudott mondani. Közelebbi orosházi őseimről elmondhatom, hogy Csepregi nagyapám szabó volt és községi előljáró, közgyám. Földje is volt meg tizenkét gyereke hozzá.

Tóth nagyszüleim már »csak« nyolc gyermeket neveltek, ennek ellenére tehető gazdálkodók voltak. Így hát nem meglepő, hogy szüleinek is gazdálkodással foglalkoztak, s az sem, hogy kilencen voltunk testvérek, én nyolcadiknak születtem. Sajnos csak nyolcan nőttünk fel.

Elemi iskolába és polgáriba Orosházán jártam. Ezután különbözeti vizsgával a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Főgimnáziumba kerültem, 1932-ben itt is érettségiztem. Közben szüleim egy szerencsétlen kezesség miatt tönkrementek, így nem számíthattam arra, hogy családi támogatással továbbtanuljak. Bevallom, ez a körülmény törést jelentett számomra. Két évig otthon dolgoztam a tanyán, mint a többi testvérem.

Ez idő alatt Orosházán bekerültem a keresztény ifjak közé. Ezeknek az ifjaknak a hite, magatartása hatott rám úgy, hogy megpályáztam a teológiát.

1934 őszén kezdtem meg a teológiai tanulmányaimat Sopronban. Akkor már néhány éve létezett a csereöztöndíjas

kapcsolat a Soproni Hittudományi Kar és a Helsinki Egyetem Teológiai Kara között. Az 1934–1935-ös év finn ösztöndíjával, Jovko Karankóval hamar összebarátkoztam. Az ő kérésére lehettem lakótársa a teológusotthonban.

Tanulmányaimat kitüntetéssel végeztem, ezért 1938 szeptemberében én mehettem ki Finnországba. Már nyelvtudással indulhattam neki a nagy útnak. Egy évet töltöttem a helsinki egyetemen, egyházi csereöztöndíjjal. Az év második felében biztattak, pályázzam meg az állami ösztöndíjat. Kérvényemre igenlő válasz érkezett. Ekkor 1939 őszre volt, éppen kezdődött a tanév, de egy hónap múlva megindultak a háborús nyugtalanságok is. Ekkorra már teljesen birtokában voltam a nyelvnek, finnül éppúgy prédikáltam mint magyarul. 1939. október végén utaztam haza.

Tulajdonképpen volt egy megbízatásom, hogy Finnországban tanulmányozzam a népfőiskolai munkát, ugyanis itthon 1938-ban indult be az első evangélikus népfőiskola Nagytarcsán. Amikor hazajöttem, a nagytarcsai Tessedik Sámuel Evangélikus Népfőiskolát jelölték ki munkahelyemül, ahol mint nevelő el is kezdtem a munkát. Közben feltámadt a gondolat, hogy Orosházán is kellene ilyen népfőiskolát szervezni.

1940-ben nemcsak megszerveztem az evangélikus KIE Népfőiskolát Orosházán, de a vezetője is én lettem. Ugyancsak ebben az évben tettem le a lelkészvizsgát. A népfőiskolán 4-5 hónapon keresztül internátusi együttlakkással foglalkoztunk a fiatalokkal. A helybelieknek is bent kellett lakniuk, nem volt bejáró tanuló. Ekkor még nem gondolhattam, hogy a későbbiekben Svédországban is tanulmányozhatom a népfőiskolai módszereket. Járhattam Svájcban és Németországban is, többhónapos kinntartózkodással.

Orosházáról elhívtak hitébresztő munkára, budapesti székhellyel működő központi egyházkerületi lelkésznek. Beutaztam az országot, egyhetes missziókra jártunk ki. Ezt a feladatot 1953-ig végeztem. Ekkorra olyan helyzet alakult ki, hogy nem jó szemmel nézték a mozgó embereket. Nagyszénáson és Pusztaföldváron tartottunk evangelizációs hetet, ami ellen az akkori helyi tanácsok berzenkedtek. Az volt a hivatalos törekvés, hogy a mozgó embereket letelepítsék, így kerültem Sárszentlőrincre. 1953. június 10-én volt a beiktatásom. Hamar otthon

éreztem magamat, hiszen az itt élő nép olyan volt, mint az orosházi.

A török kiűzése után ide is a Nyugat-Dunántúlról jöttek evangélikus magyarok, ennek az sem mond ellent, hogy voltak, akik innen is továbbmentek Orosházára. Nehéz időszakban kerültem a faluba, mert a lesepert padlások ideje volt ez. Úgy dolgoztam, mint tíz évvel korábban otthon, a tanyán: állatokat tartottam, kaszáltam, a tehenünket magam fejtem.

Mikor ideköltöztünk, hat gyermekünk volt, itt még született három, így lettek kilencen. 25 évig volt Csepregi gyerek a falusi iskolában. A feleségem budapesti lány volt, mégis szívesen vállalta az itteni életet, sorsot. 1954-ben a kétezer körüli lakosból 1134 volt evangélikus, a családok évi 40–80 forintot fizettek egyházfenntartásra. Én havi 400 Ft fizetést kaptam, meg ott volt a kert, így megéltünk a gyereksereggel. A faluban mindenkivel jó viszonyban voltunk.

Személyes és gyülekezeti kapcsolataim ma is élnek. Finnországból elsőnek Sárszentlőrincet kérték testvérgyülekezetül. (Amit viszont magam szeretnék elmondani: 1992 januárjában az az örömteli hír érkezett Sárszentlőrincről, hogy Csepregi Bélát a Finn Köztársaság Elnöke a Fehér Rózsa Lovagrend „L” osztályú keresztjével tüntette ki. A kitüntetés átadására a budapesti Finn követségen került sor, melyre meghívták a Csepregi házaspár kilenc gyermekét is. Abensőséges ünnepségen Risto Hyvarinen nagykövet méltatta Csepregi Béla több mint 50 éven át folytatott tevékenységét, melyet a finn–magyar kapcsolatok erősítése érdekében fejtett ki. – V. A.)

Az orosházi rokonságról és egyebekről Béla bácsi elmesélte még, hogy egyszer Emmi nővérel összeszámolták az orosházi rokonságot: 64 első unokatestvér lett a végeredmény.

A Csepregi házaspár nehezen engedett útra bennünket. Szeretetet sugárzó személyiségük és otthonuk emléke máig él bennünk. Búcsúzáskor kis füzetet kaptunk ajándékba, címe: Erőforrás. Szerzője: Dr. Sormunen Eino finn evangélikus püspök. Eredetiből fordította Csepregi Béla, első kiadása 1944-ben jelent meg. „Saját írásaim mellett fordításaim is örömet hoznak – mondta Csepregi Béla –, de öröm az is, hogy nyugdíjba vonulásomkor, 1985-ben Erzsébet leányom (Karl Jánosné) lett az utódom, most ő a lelkész Sárszentlőrincen.”

Felebarátaim, Kisemberek! Felebarátaim, Átlagemberek!

Kisember és átlagember lévén nem sokáig túrtem a sértegetést. Mint mindig, most is egy mozdulattal kikapcsoltam a ritkán nézett MTV 1-et 2004. május 4-én, reggel 7.20-kor. Egy híres élővonalbeli szocialista politikushölgy három riporterral beszélgetett teljesen mindegy, miről (mellesleg pénzügyi, belpolitikai nehézségekről), s hogy – így a riporteri kérdés – mást nyilatkozott az egyik miniszter, megint mást – annak ellenkezőjét – egy másik híres pártpolitikus... mindegy is, pártbelügy.

De közben a riporterek és a politikusnő így beszéltek rólunk, hogy „a kisemberek” – mert a kisember így, meg úgy, és a kisember meg az átlagember... stb. Nem tudott megszűnni ez a kisemberezés, úgyhogy a hetek óta általam nem nézett MTV 1-et 3 perc után kikapcsoltam.

Ők, a Nagyok így beszéltek rólunk: kisemberek... már csak azt nem mondták, hogy niemandok, senkik, zérók, de lényegében ebben a két kifejezésben ez van benne: ti niemandok, éhenkórászok, kifizetésű kisemberek, mi rendezünk nektek cirkuszi játékokat, nézzétek ingyen a csillaghullást, ti átlag- és kisemberek, örüljétek neki, hogy ennyit is odalökünk nektek.

Mélységes szomorúság fogott el, hogy így szólítanak meg az MTV 1 képernyőjéről minket, választópolgárokat: kisemberek.

Egyetlen ellenszerem volt: kikapcsolni a kisemberező tévécsatornát. Az is oly' „jól esik”, amikor azt hallom, hogy átlagemberek. Kisemberek, átlagemberek! Nos, mi niemandok tiltakozunk az ilyen megszólítás ellen! Aki így szólít meg minket, alighanem szeretne ránk állni, hogy ő, a nagyember igazán Nagyember le-

gyen. De ettől nem lesz az. Legfeljebb sok pénze van.

A Nagyember – sok pénzzel a zsebében – leszól a kisembernek: ti kisemberek... tiátlagemberek.

Többek között Kosztolányi Dezső (aki nem tudná, híres, mértékadó költő volt, tőle még el is fogadnám, hogy kisember vagyok) csodálkozott rá az egyéniség, az individuum titkára, hogy kivétel nélkül mindenki EGYEDI, páratlan, és senki sem tucattermék. Mindekből csak egyetlen egy van, ezért „egy-ÉN-iség”! Egyetlen én – még az ujjenyomatunk is teljesen egyedi, egyetlen (ezt használhatja fel a kriminalisztika). Nincs két egyforma ember, még az alteregók is végtelenül különböznek egymástól.

Az Egyetlen Én – te kisember, te átlagember, nem vagy kisember, nem vagy átlagember, mert úgy teremtett Téged az Isten, hogy Egyetlene vagy! Egyetlen vagy, nincs több belőled, klónozzhatatlan, utánozhatatlan vagy, mert teljesen egyedinek teremtett az Isten. Akárhányan születnek is ebbe a világba, mindenki egyedi!

A minket Teremtő Mindenható Isten annyira felértékelt minket, hogy Krisztus, azaz Isten Fia meghalt értünk a gólgotai kereszten (kisemberekért, átlagemberekért, akik Isten szemében nem kisemberek, nem átlagemberek, hanem az Ő megváltott gyermekei).

Kisember – talán arra gondolnak dözsölő úrtársak és úrtársnők, hogy kispénzű emberek vagyunk, s ezért kisemberek és átlagemberek. Csakhogy az embert mi nem pénztárcára nézve mérjük, nem bankszámla alapján, nem összeügyeskedett bróker- és zsebbe varázsolt pénz alapján, hanem annak alapján, hogy Isten teremtette az embert a maga képére és ha-

sonlatosságára. Természetesen azokat is, akik most minket lenézve – pl. a tévé képernyőjéről – zavartalanul kisembereknek neveznek. Mi csak azt tudjuk, hogy gondunk a gáz- és villany számla, a benzin, a cukor, s félünk a gyógyszerártól és mindenféle számlától... nekünk kisembereknek mindez nagy gond.

Nekem mégis legnagyobb szomorúságom és gondom az, hogy felelős politikai szereplők pusztán így beszélnek rólunk: kisemberek. Egyszerűen borzasztó. Mert nincs kisember, csak a megváltott embernek kétféle osztálya van: 1.) aki már felismerte, hogy Jézus Krisztus meghalt érte a kereszten és ezzel feljogosította az örök üdvösségre, és 2.) aki még ezt nem ismerte fel vagy tudatosan elutasította, és annak következményéről világosan tanít a Szentírás.

RIBÁR JÁNOS

Kérés tájékoztatással

Első kérés: Szeretettel kérjük egyházköziségünk tagjait, s minden kedves evangélikus testvérünket, hogy minél gyakrabban vegyenek részt az istentiszteleti alkalmakon. Különösen a vasárnapokat és az ünnepnapokat ajánljuk a testvérek figyelmébe, tekintettel a tízparancsolat 3. parancsolatára: „Szenteld meg az ünnepnapot.” Csütörtök estétként (18 órakor) is teljes értékű istentiszteletet tartunk!

Második kérés: Egyházköziségünk rászorul az anyagi támogatására. Most is szeretnénk köztudottá tenni, hogy három bevételi forrásunk van: 1. egyházi járulékok (régén adónak nevezték), ez biztosítja hivatalosan és törvény szerint az egyháztagságot, 2. istentiszteleti offertórium, és 3. hálaáldozati adományok (alkalmanként, Isten iránti hálaából). Nem először tájékoztatjuk azokat, akik tudni szeretnék, hogy törvény szerint szabályozott pénzkézeltés van pénztárossal, könyvelővel, és kérésre bármikor bárkinek áfás számlát adunk! Sőt, nagyobb összegű adományok esetében adójóváírás is lehetséges.

Harmadik kérés: örömmel vennénk, ha többen rendelnék meg az Evangélikus Életet, egyházunk országos hetilapját.

☞ Előbbi írásomnak egy változata 1995 szeptemberében az Orosházi Napló „Elszármazott orosházaiak” című sorozatában került közlésre, melyből egy példányt természetesen Csepregi Bélának is eljuttattam.

Válaszul küldött kedves soraiból, melyek mára már más értelmet nyertek, rá való emlékezésül idézek: „Köszönettel megkaptam mindkét küldeményedet, tétezőve az Orosházáról elszármazott írással. Kedves vagy, hogy vesződtél a témával. Készültem Orosházára rokonlátogatásra és esperesikátásra, de sajnos nem

jutok most utazáshoz túl sok elfoglaltságom miatt. Talán tavasszal majd sort kerítek rá, s akkor igyekszem téged is felkeresni. [...] Baráti üdvözléssel: Csepregi Béla.”

Számomra az is megtisztelő érzés marad, hogy 2001-ben a Magyarországi Evangélikus Egyház által meghirdetett „Tanít a múlt” című egyháztörténeti pályázaton a megosztott 3. díjat, munkáinkkal, mi ketten érdemeltük ki.

Az elbocsátó gondolatok jegyében legyen áldott emlékezete.

VERASZTÓ ANTAL

A Kiss család kiemelkedő tagjai I.

Az igen tisztelt, kedves unokanagybátyámra, a tudós botanikusra így emlékezem: *Prof. Dr. Kiss István* 1910. november 23-án született evangélikus családban, Pusztaföldváron. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, míg érettségijét az Orosházi Felső Mezőgazdasági Iskolában, jeles eredménnyel szerezte meg. 1933-ban a Szegedi Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolán, biológia–vegytan és földrajz–kézimunka kettős tanári diplomát kapott. Főiskolás korában felfigyelt az édesapjától hallott magyar időjárás „regulára”, mely szerint „Zöldül a víz, tehát eső lesz!”, s ez végigkísérte egész életét, még a hadifogságban is. De ne vágjunk a dolgok elébe!

1935-től tanársegéd lett a főiskolán, miközben a Szegedi Tudományegyetemen továbbtanult. Fő tárgya a növénytan volt. 1936-tól a Kőszegi Állami Tanítóképző, 1939-től Léván az Állami Tanítóképző Intézet tanára és tanulmányi felügyelő. Doktori disszertációját 1939-ben védte meg. 1942-től a Pápai Református Tanítóképző tanára. 1944-ben került hadnagyként a keleti frontra és hadifogságba (1948-ig) Grúziába és a Kaukázusba (itt Norio falumellett).

1949-ben a Szegei Tanárképző Főiskola Növényteni Tanszékére nevezte ki a minisztérium. Emberi nagyságának és nemeslelkűségének adta példáját, amikor 1950-ben a Szegedi Egyetem Növényteni Tanszékének vezetésére kapott megbízást a minisztériumtól, de azt volt, nagyra becsült tanítómesterére, Greguss professzorral való tekintettel visszautasította. Ugyanis Greguss professzort így akarták nyugdíjba küldeni. Ezért maradt nyugdíjazásáig „csak” főiskolai tanár. Ekként öt egyetemi és főiskolai, növényteni tankönyv és jegyzet társszerzője. Nyugdíjazása után, 1979-ben megjelent tankönyve 1981-ben nívódíjban részesült.

Javaslati alapján védetté vált a nagytatársánci ősgyep és a kardoskúti Fehértó. A kipusztulástól mentette meg (védetté tételével) az adonis transylvanicust, az erdélyi héricszet, melyet Orosházán és környékén a népi állatgyógyászatban használtak „tároggyökér” néven. A hazai szikeseken (Pusztaföldvár, Orosháza, Szeged) végzett vizsgálatai során 86 algafajt fedezett fel. Ezeket „orosháziensis”, „pusztaföldváriensis”, „gyopárosiensis” stb. névvel látta el.

A fitoplankton algák meteorológiai vizsgálata (zöldül a víz, tehát eső lesz) végigkísérte egész pályáját. Ez irányú kuta-

tásai révén kapta meg a kandidátusi fokozatot.

Alga- és állatkísérletei alapján (hasonlóan az emberi meteoropathiához = frontérzékenység) megállapította, hogy a légköri ionok pozitív vagy negatív töltésükkel hatnak az élőlényekre, elsősorban az enzimek útján. A pozitív töltésű aeroionok emberre és állatra kedvezőtlenül, míg a negatív töltésűek az életfolyamatokra frissítőleg, élénkítőleg hatnak. Ez a magyarázata azon meteorológiai hatásoknak, amelyeket a hideg- és melegfrontok idéznek elő. A növényekre, algákra mindkét ionizáció növekedése kedvező hatású. A pozitív ionok a fotoszintézist, a vegetatív tömeget, a negatív ionok a fejlődést, a sejtszaporodást segítik. Utóbbit az auxin hormon egyik módosulatánakképződése révén. Ez magyarázza a vízvirágzást és egyben jelentőségét a nagy, ipari jellegű alga-, illetve szervesanyag-termelésnek pl. az úrkutatásban. Íme, ilyen jövőbe mutató felfedezése volt Pista bátyámnak.

1951-ben az MTA elnökségi jutalmát és az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetést, míg 1962-ben a Munka Érdemrend ezüst fokozatát és Pro Iuventute kitüntetést kapott. 1983-ban a Polgári iskolai, 1986-ban a Tanítóképző Intézeti tanári arany oklevelet, és 1987-ben Honor pro meritis kitüntetést kapott. Tagja volt a Mikrobiális Genetikai Bizottságnak és az MTA Hidrobiológiai Főbizottságnak. 1990. április 18-án halt meg Szegeden szívinfarktusból, amikor éppen a kutatási programjának végzésére indult a lakásáról.

Érdemesnek tartom a légköri ionizáció, az úgynevezett „fronthatás” vizsgálatában elért eredményeit részletesebben ismertetni.

A légköri ionok az emberi, állati szervezetre való hatásukat a tudón keresztül fejtik ki. A tudóben ingerlik a idegvégződések és a vérpályába jutnak. A melegfrontnál a pozitív ionok túlsúlyba jutásakor a tengerimalac vizelete savanyú kémhatásúvá válik, de a front elmúltával ismét alkalikus lesz. Ez azért van, mert a pozitív ionok hatására a vérben acidózis (savanyodás) jön létre, ami a vizeletben is megmutatkozik. A vérsavanyodása vagy lúgossága hat az enzimek aktivitására és ennek révén a serotonin, mint neurohormon mennyiségére, így az idegrendszerre. Ha a serotonin mennyisége csökken, akkor szellemi fáradtság lép fel. Ez következik be a negatív ion túlsúly esetén, míg pozitív ionok esetén a fordítottja áll elő.

Íme, ez a magyarázata a fronthatás okának.

Most lássuk a víz zöldülése és az eső közeledtének magyarázatát. A víz azért zöldül meg, mert hirtelen elszaporodnak a zöld algák. Az algák szaporodását az auxin nevű hormon serkenti, amely a negatív ionok hatására, a triptofán nevű aminosavból keletkezik. Mivel a zivataros időben az esőt megelőzi (pl. a szél útján érkező) negatív ionok túlsúlya, így az algák hirtelen szaporodása következik be, a víz (általában) az esőt megelőzve megzöldül.

A légköri ionok nemcsak az algákra hatnak, hanem az összes növényre is, ezért van az, ha azonos mennyiségű öntözővíz és a természetes esővíz hatékonyságát összevetjük, akkor az esővíz a hatékonyabb. Utóbbi ugyanis nemcsak egymagában jön, hanem bizonyos mennyiségű nitrogén-oxidokkal és fokozott légköri ionizációval. Meg kell jegyezni, hogy a pozitív ionok a fotoszintézist serkentik, ezáltal hatnak a vegetatív tömegre, míg a negatívok a szaporodási és fejlődési folyamatokat serkentik. Ez utóbbit Pista bátyám úgy igazolta, hogy Euglena moszat-tenyészetekben, ha a tenyésztőszekrény légtérének levegőjét néhány percig ionizálta, fokozódott a sejtszaporodás. Negatív ion túlsúly esetén a sejtek mozgása is élénkebbé vált.

Íme, Pista bátyám az előzőekben vázoltakkal igazolta az addig csak babónak tartott vízvirágzás és az eső bekövetkezése közötti összefüggést, továbbá a fronthatás mechanizmusát.

A kaukázusi Norio falu fogolytáborában, ahol ritkán van eső, egyszer a víz algavirágzását látva „jelentette”, rövidesen eső lesz. Híttelenkedve fogadták, mert a parancsnokság részére semmi jel nem mutatta az eső közeledtét. Pista bátyám „jóslata” bevált, eső lett. Ettől kezdve a táborparancsnok engedélyével fizikai munka helyett algakutatással foglalkozhatott. Íme, a magyar népi időjárás „regula” micsoda kedvezményt eredményezett. Az ottani kutatásai során felfedezett algafajt 1959-ben a Botanikai Közleményekben publikálta.

Pista bátyámnak István fia, a Pisti, a muslicakutató genetikus, valamint leánya, Vilma, gyógyszerész született.

A könyv (Orosháza és a nemes Ságbi Kiss család korának története), amelyből e részlet való, megvásárolható Koszorús Oszkár könyvesboltjában.

Kedves anyuka!

Istennek hála, édesanya vagyok! Egy a sok száz édesanya közül, aki gyermekeit a hit szellemében igyekszik nevelni.

S mint ilyen szándékú édesanya, sokszor megdöbbenve látom egyes szülőket, mennyire felszínesek és előítéletektől letérheltek, mely a gondolkodásukat is bénítja. Még mindig vannak olyanok, akik buta módon azzal rágalmaznak és utasítják el szemellenzős módon az egyházi iskolát, hogy ott a tanulás rovására csak imádkoznak a gyermekek, s nem tanulnak semmit. Minden iskolának van jó és rossz híre, ezt nem lehet tagadni. De kik gyártják mindezt?

Iskolánkban és óvodánkban – gyakran tapasztalom ezt – sajnos vannak olyan emberek, akik meggondolatlanul és csak rosszindulatból rossz híret keltik az egyházi iskolának.

Nem régen egy érdekes dolgot figyeltem meg: több szülő – a leendő elsősök és szülei számára tartott – iskolai nyílt napot beszélt meg, kinek mi tetszett vagy mi nem. Egy anyuka elfelé menve a beszélgető csoporttól, csak úgy odavetette nekünk: ó biz' olyan helyre nem íratja a gyermekét, ahol másfél óra alatt van matematika, magyar, angol és áhítat. Én csak szép csendben figyeltem, hallgattam és

mosolyogtam ennyi emberi butaság látán.

S most így a nyilvánosság előtt szólítok meg minden ilyen csacsiságotbeszélő kedves anyukát:

Kedves anyuka, nem tudom, van-e másik gyermeke és hogy melyik iskolába jár vagy járt? De nem gondolja, hogy ez a bemutató nyílt nap csak bemutató és nyílt nap volt? Az a másfél óra csak ízelítő volt abból, hogy milyen irány és lelkiség szerint történik a tanítás és a gyermekek nevelése. Engem éppen az áhítat fogott meg, hogy nem vadembereket, hanem lelki embereket szeretnének nevelni.

Kedves anyuka, a másik pedig az, hogy az egyházi iskolában jó lélekkel folytatni szeretnék azt a hitbeli nevelést, amit a Hajnal Óvodában szépen elkezdtek. És ez miért baj? Ebben a keretben a hit és az intelligencia összetartoznak.

Kedves anyuka, mindenki próbálja – jól-rosszul, ahogy sikerül – nevelni a gyermekét vagy gyermekeit. Az egyházi iskola csak segíteni szeretne ebben. Szeretné megismertetni a nebulókkal a jót, a szépet.

Sajnos általános jelenség az egyházzal szembeni ellenségeskedés, idegenkedés, nemcsak nálunk, hanem országszerte.

Kedves anyuka és apuka! Nagyon jó lenne, ha el tudnák fogadni azt a jót, amit az egyházi iskola kínál, mert sokkal kevesebb lenne a durva és önző ember. Sokkal kevesebb apuka lenne, aki otthagyja családját, és sokkal kevesebb lenne az egyedül küzdő anya. Mert ők, mi, az anyák, nem hagyhatjuk el a gyermekeinket. Ha már az is bekövetkezne, az lenne a világ vége, s rosszabb, mint arettegett háború.

Nem vakbuzgó vallásosságról beszéllek, hanem arról, hogy próbáljuk meg gyermekeink lelkében folytatni azt, amit a Hajnal óvodában elkezdtek, s az evangélikus iskolában folytatnak a nevelők. Én abban bízom, hogy a tudás mellett ez a hit hasznukra lesz a gyermekeimnek.

Kedves anyuka, én nem is kérek mást, csak annak a megértését, hogy a hittől, vallástól megérintett gyermekek mások lesznek, mint akik hit nélkül nőnek fel. Csak azt kérem, próbáljuk meg tiszteletben tartani azt a szellemiséget, amit ezek az intézmények nyújtanak, és próbáljuk meg együtt elkerülni a rágalmazás butaságát.

Egy magát érthető okokból megnevezni nem kívánó, többgyermekes édesanya.
(Név, cím a szerkesztőségben)

Szerkesztői megjegyzések a „Kedves anyuka!” című levélhez

1.) Istennek hála, hogy olyan édesanyák is vannak, akik teljesen normális módon, egészséges vallásos hitben nevelik a gyermekeiket vagy gyermeküket, s nemcsak óvodánkat, illetve iskolánkat veszik igénybe ehhez, hanem még a vasárnaponként 9 órai gyermek-istentiszteletre is elhozzák őket. Ma már – és ezt is Istennek köszönjük – úgynevezett tudományos szinten is igazolódott, hogy a hitnek, a vallásnak, az imádságnak óriási segítő szerepe van a hétköznapi élet konfliktusainak, kríziseinek a feldolgozásában. A Harangszó újságnak – véletlenül – éppen ebben a számban olvasható „A vallás és az egészség kapcsolata” című tanulmány, szívesen ajánljuk bárki figyelmébe.

2.) Végtelenül szomorú, hogy mindig újratermelődnek vagy újraébrednek azok az ellenséges és leszló hangok, megjegyzések, amelyek oktatási intézményeink értékeit nemcsak kétségbe vonják, hanem sárba tiporni igyekeznek. Ez azért is döbbenetes és szomorú, mert szűk pátriánk hihetetlenül alacsony szellemiségű, az általános kultúrát teljesen nélkülöző és egyben szegyélni való megnyilvánulásai ezek. Hazánk bármelyik részébe megyünk, ahol evangélikus oktatás, azaz iskola van, a lakosság – felekezeti és világnézeti hovatartozástól függetlenül – nagy örömmel fogadja és biztosítja a túljelentkezést. Győrben, Sopronban, Kőszegen, Bonyhádán, Budapesten (Deák tér és Fásor), Aszódon, Nyíregyházán az egyházi iskolák igazgatói, pedagógusai örömmel tapasztalják a tiszteletet, a megbecsülést, és ez így van még Békéscsabán és Szarvason is.

3.) Köszönjük ennek az édesanyának ezt a levelét, s megértjük, hogy neve elhallgatását kéri. Csak éppen elgondolkodom: vajon demokratia van-e ott, ahol az embernek félnie kell attól, ha kimondja a véleményét, észrevételét? Büszkén emlegetjük, hogy csatlakoztunk az Európai Unióhoz, és közben nem is kevesen nyilatkoznak meg előttem ilyen értelemben: ne tessék rám hivatkozni, ne árulja el, hogy kitől hallotta, ne mondja meg, hogy én voltam. Egy normális és egészséges demokráciában ez nem így van, ott az emberek merik vállalni a véleményüket. Megértem ezt az édesanyát, hogy csak nekem meri elárulni kilétét, mert fél, vagy legalábbis tart a vegzálástól. Ám az is megható, hogy a fent leírt levél gondolatai annyira feszítették, hogy nem tudott hallgatni. S ha a nyilvánosság előtti névtelenségbe burkolózva is, de akart megszólalni, mert már nagyon bántotta az oktatási intézményeinkkel kapcsolatosan látott, hallott, tapasztalt sorozatos hazugság és érthetetlen igazságtalanság.

SZERKESZTŐ

Gyülekezeti hírek

Nagyhéten kaptuk

Varga Lajosné (sz. Kálmán Olga) kedves testvérünk és családja 2004. április 5-én, hétfőn délelőtt kereste fel Hivatalunkat és kedves ajándékot hozott, amit mi ünnepélyesen és örömmel vettünk át. Ekkor kértem őt, az egykori orosházi evangélikus lelkész, Kálmán Rezső lányát, aki a festményt átadta, hogy írja meg a gyülekezeti házban látható festmény történetét, és erre a kérésre a következő kedves leírást kaptuk:

„Édesapánk, Kálmán Rezső, egy nyolcgyermekes munkáscsaládban a legidősebb fiúgyermek volt. Mivel jól tanult, az elemi elvégzése után szülei a Fasori Evangélikus Gimnáziumba írárták be. Itt tanárai, osztálytársai szeretetét élvezte. Otthon volt a humán- és a reáltantárgyakban is. Érettségi után 1909-től Pozsonyban végezte el a teológiát. 1913-ban szentelték lelkésszé Budapesten, és július 1-jével a püspök Orosházára helyezte a tekintélyes Veres József esperes mellé segédlelkésznek. Az esperes halála után az orosházaiak – mivel igen megszerették – helyettes lelkésznek választották meg.

1914-ben, a háború kitörése után mindjárt behívták, és táborig lelkészként szolgált. 1916 januárjában – távollétében – parókus lelkésznek választották meg Orosházán. Közben leszerelt és még abban az évben megnősült.

A most az orosházi gyülekezetnek ajándékozott Krisztuskép a lakásuk díszje volt. Valószínű, hogy a festményt a Fasori Evangélikus Gimnázium festőművész rajztanára másolta (Munkácsy közismert festményét alapul véve). Édesapánk 1933. június 22-én bekövetkezett halála után édesanyánk féltve őrizte a képet.

Öcsém, Kálmán Lajos házasságkötése után a festmény Nagymágozsra került a lelkészlakba. Lajos öcsém és sógornőm halála után a 10 Kálmán-gyermek és én úgy döntöttünk, hogy a festményt az Orosházi Evangélikus Egyháznak ajándékozzuk.

2004. április 5-én, a virágvasárnapot követő hétfőn a festményt átadtuk Ribár János esperesnek és Nagy Ervinné lelkésznek. (A kép a gyülekezeti teremben látható, szemben a Munkácsy: Krisztus Pilátus előtt másolattal, amely forrásul szolgált az itt szóban forgó képek).

Egy másik képet is ajándékoztunk a gyülekezetnek: „Jézus lecsendesíti a tengert”, ami gobelin. Édesanyám halála után én kaptam ezt a képet az egyik orosházi segédlelkésztől, aki Finnországból hozta magával az 1920-as években. A ké-

pet édesapám halálának 70. évfordulójára a legkisebb ükunoka keresztlőjekor ajándékozta m annak az Evangélikus Egyháznak, amelynek hívei most szeretettel gondolnak a Kálmán családra. Kelt az írás 2004. május 1. Szeretettel: Varga Lajosné sz. Kálmán Olga.”

Gobelin az „Utolsó vacsora”

Egyházközségünk és településünk megalapításának emlékére nagyon kedves és figyelemre méltó ajándékot kaptunk Kovács Ferencétől. Mint az alkotó, Kovács Ferencné testvérünk elmondta, tavaly óta dolgozik a művön, ami az Utolsó vacsorát ábrázolja. A hónapokig készült alkotást 2004. május 4-én adták át a presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra előtt, és a helyét is megtaláltuk, a gyülekezeti teremben az utca felőli oldalon, két ablak között. A kép hátulján – emlékeztetőül az utókornak – a következő olvasható: „Városunk és egyházközségünk alapításának 260-ik évfordulóján Isten iránti hálával az Orosházi Evangélikus Egyházközségnek ajándékozza: Kovács Ferenc és felesége, Holeccka Irén és családja. Orosháza, 2004. április 24.” Emlékeztessen minket ez a gobelin is mindenkor az úrvacsora szentségének örökéletbe vágó fontosságára!

Nyugdíjas klub

Nyáron is (minden kedden és csütörtökön 2 órai kezdettel) nyitva a klubhelyiség, ahová szeretettel várjuk a nyugdíjas testvéreket. Közös beszélgetés, kézimunkázás, fáslik kötése leprások számára – mindig akad egy kis szorgoskodni való és közösségben jobban telik az idő.

Delegáció indul a finn testvérgyülekezetbe

2004. június 28-án indul csoportunk Tampere-Härmälebe, és egyhetes ott tartózkodás után július 5-én érkezik haza. A delegáció 22 tagja örömmel készül erre az útra, ami természetesen megterheli mindenki pénztárcáját, de ismerve a finnországi fogadtatást és élményeket, ahogy mondani szokás, egészen biztos, így is megéri. A június 27-ei, vasárnapi istentiszteleten imádsággal és áldással készülődik a gyülekezeti delegáció az útra.

Gyászjelentés hitre buzdító üzenete

Május 5-én kaptuk Sárszentlőrincről a szépen megfogalmazott, különleges tartalmú gyászjelentést, hogy – miként azt már pár nappal korábban tudtuk – Csep-

regi Béla evangélikus lelkész 2004. április 29-én elhunyt, és temetése május 8-án 11 órakor lesz Sárszentlőrincen, az evangélikus templomból.

De nem ezt a száraz tudósítást olvashatjuk a gyászjelentésben, hanem a gyászoló család nagyon szívhez szóló bizonyágtételét! Így is lehet gyászolni: „Megvigasztalt szívvel tudatjuk...” azt, hogy a férj, az édesapa, a szeretett rokon nem meghalt, hanem őt „Urunk irgalmasan hazahívta.” Mennyire látja másképpen az életet és a halált az, aki az Úr Jézus Krisztusban hisz és él? Ennyire! Kész az Úr Jézus Krisztus által megvigasztalt szív! S az ilyen szív tudja, hogy akit szeretünk, nem pusztán meghalt, hanem az Úr Jézus hazahívta. A gyászjelentés aláírása előtti utolsó sor, a hitben járók bizonyágtétele: „Hálát adunk Istennek, hogy gazdagon megáldotta életét és szolgálatát.”

A gyászjelentés hitre buzdító üzenete: 1. Megvigasztalt szív, 2. Urunk hazahívásának ismerete és közzététele, 3. Hálaadás a koporsó mellett.

Mint orosházi evangélikusok, akik még hűek maradtak az evangéliumhoz, egyházhoz, hithez, Istenhez, tisztelettel és szeretettel gondolunk örökre hazament testvérünkre, aki földi életét itt kezdte Orosházán, innen – az akkori gyülekezetből – indult a lelkészi szolgálatra. Ő maga említette egyszer, hogy Orosházán 64 unokatestvére van (közülte Koszorusz Oszkár helytörténész). Még a múlt század 30-as éveiben tagja lett a helyi KIE-nek (Keresztyén Ifjúsági Egyesület) az akkori kántortanító Tóth László (Laci bácsi) hatására, majd érettségi után az evangélikus lelkészi pályát választotta. Kétéves finnországi ösztöndíj után – már felszentelt lelkészként – újra Orosházán ténykedett, az akkori népfőiskola egyik lelkes szervezője, munkatársa volt. Az evangelizáló igehirdetés kiemelkedő alakja volt, s országszerte aktív egészen addig, amíg a kommunista hatóságok be nem tiltották az ige szabad hirdetését, és pórázra nem fogták az egyházakat.

Béla bácsinak mindig nagy tisztelője voltam, ritkán hallhattam, de írásait többször olvastam. Fialtal lelkészként tőle hallottam először áhítattal beszélni arról, kik (voltak) az orosházaiak, milyen hűséges evangélikusok voltak, s tőle hallottam évtizedekkel ezelőtt a Zomba nevet is.

Csepregi Béla evangélikus lelkész, Isten áldott szolgálója hazament, mi pedig Orosházán is tisztelgünk az ő lelki-szellemi nagysága előtt!

Diakóniai életünkről

„Biztassátok a bátortalanokat,
karoljátok fel az erőtlenekeket.”
[1Thessz 5,14]

Pál apostol szavaival emlékezem, amikor a több mint 10 esztendeje működő diakóniai csoport életéről írok. Igen, több mint egy évtizede működik az orosházi evangélikus gyülekezetben diakóniai csoport, amely nem más, mint szeretetszolgálat.

Kezdetben Tóth Lenke néni, egykori diakonissza volt a csoport szervezője és összetartója, aki fiatal korában Győrben végezte el a diakonisszaképzőt. Kiválóan sajátította el azt, hogyan lehet a bajban, betegségben, szegénységben, magányban, tehetetlenségben szenvedőkön segíteni. Isten indította őt erre a szolgálatra, és a család, amelyben ő nevelkedett. Miután a kommunista hatalom betiltotta a diakonisszák intézményét, az itthoni gyülekezetben folytatta szolgálatát, látogatta a családokat, betegeket, magányosakat. Sok betegnél, szenvedőnél, egyedül élőnél járt, s enyhítette a lélek éhségét vagy szomjúságát. Édesapám (akivel együtt járt az egyházi iskolába és gyülekezetbe is) amikor már egyedül maradt, mindig várta őt, mert mindig erőt öntött kedves, higgadt, kellemes beszélgetéssel és tanáccsal, egy-egy igés kártyával a lelkébe. Ennek a titka az volt, hogy Lenke néni szívében a krisztusi szeretet égett. A rászoruló érezte, hogy teste-lelke könnyebbé válik. Mikor Lenke méni elmesélte a hivatalban és a gyülekezetben a tapasztalatait, többen jelentkeztek segíteni. Sajnos már sok testvér „hazaköltözött”, de a ma is létező diakóniai csoport tagjai, mintegy 20 fő, rendszeresen látogatják a rászorulókat.

A csoport jó együttműködésének köszönhetően néhány fiatal is csatlakozott hozzánk, de továbbra is várjuk mindazokat a testvéreket, akik szeretnének velünk együttműködni, s egy kis elhivatottságot éreznek erre a segítő szolgálatra. Mintegy 30-40 olyan idős testvér van városszerte és otthonokban, akik várják, hogy meglátogassuk őket, és segítsünk problémáikon. A lelkészek a kántornővel és néhány diakónus a kétheti istentiszteleteken kívül (ünnepnapokon és más alkalmakon) rendszeresen mennek a szeretet- és szociális otthonokba, hogy az ott élők is kapjanak lelki táplálékot. Nagyünnepeken ökumenikus úrvacsorai istentiszteletre kerül sor. A kórházban is szervezzük a látogatást. Két testvér jár rendszeresen láto-

gatni a bent fekvő betegeket, s aki arra igény tart, egészségügyi tanáccsal is el látjuk. Ezt meg tesszük később is, ha tudomásunkra jut, hogy valaki a gyülekezetből kórházban van. A bent fekvő betegeknek nagy szükségük van lelki gondozásra. Félelem gyötri őket a betegségtől, az ismeretlen vizsgálatoktól, az idegen emberektől, a kórház rendjétől, a kiszolgáltatottságtól. Kiemelve a megszokott környezetéből, életritmus megváltoztatásával sokkal elesettebbnek, gyámoltalabbnak érzi magát minden ember. A bent fekvőket igés lapokkal, s együtt érző jó szóval segítjük át a nehéz napokon. Ha szükségük van rá, értesítjük a lelkészeket, s ez kölcsönösen is működik: ha a hivatalban értesülnek róla, hogy beteg testvér van a kórházban, telefonon megkeresnek bennünket, úgy tudjuk meg, hol fekszik. A kórházból hazatértük után is igyekszünk segíteni azokon, akiknek nincs hozzátartozójuk, és gyógyulásukhoz még idő kell. Ellátjuk őket jó tanáccsal, például diéta, vérnyomásmérés, műtét utáni rehabilitáció. Mindnyájan úgy érezzük, kevésnek tűnik a segítség, valamivel többet is tehetnénk, de a beteg ember számára nagyon sokat jelent, amikor kiszolgáltatott, hogy felkarolják, s erre a jövőben még jobban ügyelni fogunk.

Munkánk ma már nem csak az idősek és betegek látogatásából áll, hanem aktív részt vállalunk gyülekezetünkben különböző eseményeinek előkészítésében, vendégfogadások lebonyolításában is. Gondolunk az Orosházán 2001-ben megrendezett III. Országos Evangélikus Találkozóra, a gyülekezetünkben tartott Országos Diakóniai Csenedsnapokra, amikor a diakóniában szolgálatban állók vettek részt nálunk Győrtől Nyíregyházáig. A székesfehérvári diakóniai csoporttal is nagyon jó a kapcsolatunk.

Gyenediáson minden évben 7-8 fős csoport vesz részt az egyhetes „lelki gyakorlaton”.

Minden hónap utolsó szerdáján, délután 3 órai kezdettel jövünk össze a gyülekezeti házban, ahol valamelyik lelkész is ott van, aki imádsággal, áhítattal gondoskodik összetartozásunkról.

Félévente megünnepeljük a névnapokat, szerény körülmények között. Minden karácsonyra egyszerű, de szép ajándékkal kedveskedünk idős testvéreinknek. Maradjunk hűek Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első leveléből olvasható idézethez: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem gőgösködik, nem tapintatlan,

nem keresi a magáét, haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója, nem örül a gonoszságnak, de együtt örül az igazsággal, mindent remél, mindent elvisel.”

Vezetőink:

Kovács Tiborné és Lázár Pálné

Tagjaink:

Deák Ferencné
Fürst Enikő
Gombkötő Pálné
Garainé Jónás Magdolna
Hajdu Mária
Dr. Horváthné Csepregi Terézia
Keveházi Márta
Kiss Mihályné
Nemes Endréné
Németh Andrásné
Németh Bálintné
Petrikné Dános Mária
Pleskó Józsefné
Ribár Jánosné
Rutayné Tóbiás Ibolya
Szabó Gizella
Tóth Jánosné
Tóth Lenke

Hálával köszönjük meg Istennek az elmúlt 10 esztendő szolgálatának lehetőségét, és áldását kérjük a továbbiakhoz. Együttal szeretettel fordulunk minden kedves köztünk és velünk együtt szolgálni akaró testvérünkhöz, jó szívvel invitálva bárkit erre a csodálatos szolgálatra.

NEMES ENDRÉNÉ

Szerkesztői kiegészítés: Egyházközségünk diakóniai csoportjának a lelkészek, a presbitérium és a képviselő-testület nevében köszönettel tartozunk, és nagyon nagyra értékeljük áldott szolgálatukat. Isten iránti hálával gondolunk Tóth Lenke néniére, aki egy időben kimondhatatlanul nagy szolgálatot végzett a gyülekezetben, hiszen volt kántor, egyházi járulékbeszédő, oltárdíszítő, s mindezek mellett Krisztus nevében látogató. Köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt 10 esztendő alatt felvállalták e szolgálatot. Szívből reméljük, ezután is mindig lesznek olyanok, akik meghallják a hívó szót, és követik a szolgálatban is az Úr Jézust. Mert valóban időszerű elgondolkodni azon a kérdésem, amin az Útmutatónk létrehozó herrnhuti gyülekezet alapítója is elgondolkodott egy olyan festmény előtt, amely az Úr Jézus Krisztus szenvedését ábrázolta, és alá ez volt írva: „Ezt tettem én érted, mit tetszel te én értem?”

2004. május 23-án, exaudi vasárnapján ünnepélyes keretek között áldást mondtunk a diakóniai csoport közösségére és szolgálatára.

Miért?

Megrendítő, hogy naponként történnek újabb és újabb borzalmak a világban. Újra és újra lehet hallani (és látni a tévében) a borzalmas tragédiákról, amikor emberek lesznek bűnös indulatok áldozataivá. Gondolok itt például a terrortámadások áldozataira. Olyanok, akik talán munkába vagy munkából, iskolába vagy iskolából igyekeztek, és váratlanul áldozataivá lettek eszelős cselekményeknek, az itt maradtak pedig sirathatják őket, a világ pedig borzongva és tehetetlenül nézi az egészet.

Az utóbbi időben – sajnos – nagyon megszaporoztak ezek a nagyon is elítélendő cselekmények. Miért? Miért van ez így?

Bármennyire is fájó, de ki kell mondanunk: minden oknak okozata van. Így van ez a terrorizmussal is. Érthető, hogy szeretnénk, ha megszűnne a terrorizmus, de akkor arra is kellene gondolni, hogy mi idézte elő a terrorizmust, mi az oka, és akkor az okot is meg kellene szüntetni, hogy megszűnjön az okozat.

Úgy véljük, hogy azok a fiatalok, akik ezeket a borzalmas tetteket elkövették, szintén szerettek volna egy vidám, nyugodt világban élni. Senki sem mondhatja azt, hogy ezek terroristáknak születtek vagy azok akartak lenni. Ám meglehet az oka, hogy miért lettek azzá. Talán a jogfosztottság, talán egy vékonyka hatalmi réteg önkényeskedése – és nem találtak más kiutat. Mert egyre többször találkozunk azzal az elszomorító helyzettel, hogy törvényes úton egyre nehezebb elérni a legegyszerűbb emberi jogokat. S aki ilyen helyzetbe kerül, könnyen a rossz megoldást választja.

A napokban találkoztam egy gyermekkori barátommal. Népes családjával Szeged közelében lakik egy tanyán. Nagyon családodott volt. A nemrégien lezajlott gazdatüntetésekéről beszélt, s azt panaszkolta, hogy hiába tüntettek, hiába írtak alá megállapodásokat, az illetékesek ezeket nem tartják be. Keserű szájjal mondta: mi nem kellünk már senkinek, leírtak minket, nincs ránk szükség, jön a teljes gazdasági csőd. Így folytatta: kedves barátom, már arra is gondoltam, hogy bemegyek a városháza elé, s

felgyújtom magam, hogy tiltakozásomat fejezzem ki a tönkretételünkmiatt.

Nem tudtam szóhoz jutni meglepetésben. Azért is döbentettek meg a szavai, a beszéde, hiszen hajdan ismertem a vidám életkedvét, életszeretét, és tudtam róla, hogy tréfás kedvű ember. Ezekben a nehéz percekben semmi más nem tudtam neki mondani, csak azt, hogy ezt pedig ne tegye. Mert az értelmetlen halálal mi leszünk kevesebben.

Bárkinek, aki elkeseredett, nehéz helyzete miatt sötét gondolatokat forgat a fejében, csak ezt tudom mondani: ezt ne! Ilyet ne tegyen!

Megdöbbenve olvastam a Békés Megyei Hírlapban, hogy nemrég 5 öngyilkosság történt a megyében. Aligha mondható olyasmiról, hogy ezek mind idegbetegek voltak. A nép lázongásait az uralkodó elit soha nem kedvelte, így volt ez a történelmünk során mindig.

Érthetetlen számomra, hogy ma, amikor demokráciáról beszélnek, s azt hirdetik, hogy mindenkinek joga van élni, nemre, fajra, vallásra való tekintet nélkül, akkor miért lehet mégis elvenni emberektől a megélhetéshez való jogot? Hol van az a fajta életszemlélet, amelyet a kereszténység hirdet, hogy „szeresd felebarátodat, mint magadat”?

Vajon miért nincs joga minden népnek ott élni és dolgozni, ahol született? Legyen az arab, izraelita, csecsen, baszk vagy bárki. Az emberiség történetében már sok keserves világégés volt. A múlt század szörnyűségei kiemelkedők: két világháború, sok millió áldozat, lágerek, halottak, és még a hirosimai atombombát is meg kellett érnünk. Mindez azt mutatja meg, hogy milyen borzalmakra képes az ember. Önmagát pusztítja. Miért? A hatalomért, a pénzért. Pedig észre kellene venni, hogy a pénz nem minden.

Bármennyit gyűjt is a kapzsi, önző ember, a földi örök életet megváltani, megvásárolni nem képes. Vajon mikor jövünk rá arra, hogy a pénz nem boldogít? (Illetve: nem a pénz boldogít.) Ideig-óráig még csak adhat egy kis örömet, de igazít, tartóssá csak a szívből jövő szeretetnyújthat.

CZIKORA LAJOS

A Vatikánból kapott kitüntetést Orbán Viktor

Április elején csodálkozással hallottuk, láttuk, olvastuk, hogy különleges kitüntetésben részesült a FIDESZ MPSz elnöke, Orbán Viktor, méghozzá a Vatikánból!

II. János Pál pápa a Nagy Szent Gergely Rend nagykeresztjének civil fokozatát adományozta neki. Az átadási ünnepségre április legelején a budavári primási palotában került sor, és a díjat a Szentszék apostoli nunciusa nyújtotta át.

Többek között azért tartjuk említésre méltónak ezt a tényt, mert a nagy Római Katolikus Egyház feje, a pápa átlépte – Lélek által – a felekezeti határokat, és egy protestánsnak (ebben az esetben református) politikusnak adatta át azt a díjat, ami „a Vatikán legmagasabb, nem egyházi személyeknek adható kitüntetése.”

Julius Janusz, apostoli nuncius, aki átnyújtotta a díjat, többek között ezt mondta: „Nehéz megérteni, hogy e modern időkben, bár hangsúlyozzák a toleranciát, mégis tagadni akarják Európa keresztény gyökereit. És küzdenek a minden vallás által elismert egyetemes etikai elvek ellen, az élethez való jog és a családhoz való jog ellen. Az emberből csak a piac törvényeinek engedelmeskedő robotot akarnak csinálni.”

Orbán Viktor nagy elismeréssel nyugtázta a Katolikus Egyház azon gesztusát, hogy reformátusként kapta meg ezt az ún. „nem egyházi személyeknek adható” legmagasabb kitüntetést, és a felekezeti béke fontosságáról is szólt: „Aki ismeri, akár csak felületesen is, a magyar történelmet, tudhatja, felekezeti béke és tisztelet nélkül Magyarországon... pusztulásra van ítélve. Ám a kereszténynek közös munkálkodása az egész nemzetet, hívőket és nem hívőket egyaránt felemelheti.” S még hozzátette azt is, hogy személy szerint nem érezné jól magát egy olyan Európában, „amely egyszer s mindenkorra lemond keresztény gyökereiről, lemond a Gondviselés segítségéről, és azt hiszi, hogy csak saját bölcsessége alapján válaszolhat az élet nehéz kérdéseire”.

EVANGÉLIKUS ÉLET • Mivel a gyülekezeti terjesztési példányok nem érkeznek meg, illetve csak késve, az aktuális vasárnap után, ezért felhívjuk mindenki figyelmét, hogy 2005. január 1-jétől megszüntetjük a gyülekezeti terjesztést! Kérünk mindenkit, hogy a Lelkészi Hivatalon keresztül rendelje meg saját címére egyházunk lapját, mert a személyre címzett példányok időben érkeznek!

A rádió, mint hírforrás

Mottó: A technikába beleszületik az ember.

A mottó igazolásául szolgáljon leányom egyik kérdése, úgy 8 éves korából, 1964-ből: „Apu! Volt olyan idő, amikor nem volt televízió?” Válaszom: „Még rádió is csak minden századik házban volt.” Nem akarta elhinni. Hogyan hinné ezt a ma gyermeke, a zsebrádiók és a mobiltelefonok korában? Pedig igaz az, hogy nem volt.

Gyerekkoromban, az 1930-as években arról lehetett tudni, melyik az a kevés ház, amelyikben van rádió, hogy a tető felett, a kéményekhez erősített két rúd között 15-20 méter hosszú drót, azaz antenna volt kifeszítve. Az erről levezető drót végén volt a lakásban a rádió. Ez lehetett kristálydetektoros, ún. fülhallgató vagy ritkább esetben hangszórós, ún. lámpás készülék. Ezekre jelentkezett a 9 klang-klang szünetjelsorozat után „Rádió Budapest I. és a közvetítő állomások” szavakkal a műsor. A 9 klang-klang tulajdonképpen 9 szótag szimbóluma volt: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Az egyes híreket a „más” szóval választották el egymástól.

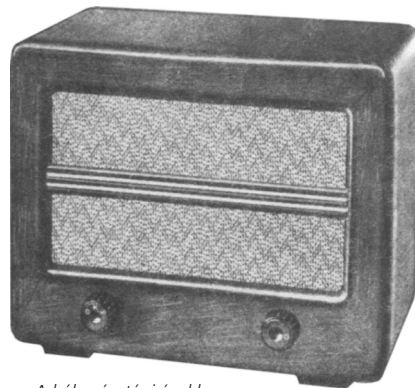
Nekünk már lámpás készülékünk, azaz hangszórós rádiónk volt, amelyet 1944. október 6-án, az orosz megszállás után (mint mindenkinek) a községházán le kellett adni. Így éveken keresztül nem volt rádiónk.

1949-ben menyasszonyom (Tarr Böbe) rávett, hogy próbáljak meg csinálni legalább kristálydetektoros rádiót. Sikerült. Ezután a „ha lúd, legyen kövér” mondás alapján következett a hangszórós rádió: UY2 egyenirányítóval és UCH21 vevőcsővel (lámpával). Ezzel már közép- és rövidhullámú adást is tudtunk fogni. Nagy izgalommal vártuk, hogy meghalljuk a 25 és a 49 méteres rövidhullámon az „Itt a Szabad Európa Rádió, a szabad Magyarország hangja” bejelentkezést. A vétel két okból is nehézkes volt. Egyrészt az adást kísérő fading („féding” = periodi-

kusan hullámzó erősségű hang, a rövidhullám jellemzője) miatt, másrészt az akkori államhatalmi szervek tudatosan alkalmazott zúgó-búgó hangú zavarása okán. Ugyanis ráhangoltak a Szabad Európa Rádió adásának hullámhosszára, és zúgással kívánták érthetlenné tenni a vételt. Azért mi csak kitaláltuk a lényegét! Így jutottunk aztán a kétféle, egymásnak ellentmondó híryanaghoz.

Meg kell jegyezni, hogy a Szabad Európa Rádió hallgatása, netán híreinek terjesztése, szigorú büntetést, megtorlást vont maga után. Ugye, ez is szinte hihetetlen a mai fiataloknak? Pedig így volt!

Azt, hogy a rádió és a tévé híreit mindenhol manipuláltak, azt egy vezérkari őrnagynak a Kolozsvári Egyetemen el-

A háború utáni években gyártott fakávás néprádió

hangzott mondása támasztja alá, amit volt osztálytársam, Ravasz Tibi nyomán írok le. Az őrnagy a korszerű honvédelmet adta elő az egyetemen. Egyik óráján a front állásának „helyzettérképét” mutatta be. Utána lehetett kérdéseket feltenni. Ezek egyike így hangzott: „Őrnagy úr! Hogy lehet az, hogy az újságokban az van, hogy az oroszok Kijevnél állnak, viszont a bemutatott térképen a Kárpátok lábánál vannak?” A válasz egyetlen mondat volt: „Az újságok és a rádió (tévé akkor még nem volt nálunk) a céltudatos félrevezetés eszközei a hadvezetés kezében.” Most ezt kiegészítem azzal, hogy –

sajnálatos módon – a politika kezében is.

A Rákosi- és a Kádár-rendszerben a magyar hírforrások (rádió, újságok) a megelégedett dolgozókról, a munkasikeréről (Sztahanov-mozgalom), a kiváló termelési eredményekről, az államosításokról, a tévesztés sikereiről szóltak, és az életszínvonal emelkedésével voltak tele. Állandóan a nyugati imperialisták, a kapitalisták elleni éberséget, harcot hirdették, közben elhallgatták a hazai problémákat, a fonáságokat.

A Szabad Európa Rádió (SZER) főleg a világ híreit közvetítette, és így betekintést kaptunk nemcsak hazánk, hanem a „külvilág” életébe is. Vallási hírei is voltak. Ezekből az adásokból értesültünk mind mi, mind a világ a hazai perek koncepció voltáról, az internálótáborokról (például Recskről). Talán ez is hozzájárult a recski „magyar Gulag” felszámolásához.

Persze a SZER hírei sem voltak makulátlanok, ott is érvényesült bizonyos manipuláció. Így az 1956-os forradalom folytatására buzdító, a londoni Observer lap híreinek kétszeri beolvasása révén. Elhangzott: „Tartsatok ki, jövünk”. Kitarítottunk, el is véreztünk, mert cserbenhagytak minket. Viszont azt már elhallgatták, hogy az amerikai elnök ugyanakkor bejelentette: „Az USA katonailag nem érdekelt a magyarországi eseményekben.” Csak ezután indult meg 1956. november 4-én a szovjetek második offenzívája.

Íme, a média híreire csak ennyire lehet építeni! Ugyanis minden híradás – ha arra szükség van – manipulált.

Az előbbieket csak azért adom közre, hogy ízelítőt kapjunk a rádiós múlttól és a média „harcáról”, amelyből gyakran ma is nehéz kiszűrni az igazságot. Gyakran a kétféle hír összevetése sem tükrözi a valóságot.

Részlet az „Orosháza és a nemes Sági KISS család korának története” című könyvből, 2004

Dr. KISS A. SÁNDOR

A passió – Egy film, ami sokkal több, mint egy film. Mel Gibson korábban is világhíres filmszínész volt, és most, 2004 februárjában egy hatalmas erejű hitvallással állt az egész nagyvilág elé, amikor bemutatták az ő „Jézus Krisztus Passióját”, és a világ minden részén mozikban emberek százazrei, vagy akár milliói rendülhettek meg annak tényétől és látványától, hogy az Úr Jézus Krisztus hogyan adta életét váltságul érettünk. Mint hírlík, Mel Gibson további, vallásos témájú filmek rendezésére készül, s tervei között szerepel a makkabeusok háborújának a feldolgozása, ami szintén a hit ébresztését tűzi ki célul. Mellesleg a híres makkabeus felkelés Kr. e. 200-ban volt, s a zsidó makkabeusok azért lázadtak fel IV. Antiokosz király ellen, mert az arra akarta kényszeríteni őket, hogy elhagyván Istenüket, a görög bálványistenek előtt hódoljanak. A hitükért küzdőknek akar emléket állítani a híressé vált filmsztár és rendező. Egyébként a makkabeus-féle, a tiszta istenhit megőrzéséért folytatott küzdelem győzelemmel végződött.

Óvodai beszámoló

Szeretettel és nagy örömmel tájékoztatjuk a lap kedves olvasóit, testvéreinket arról, hogy óvodánkba a tavaszi beíratások során ismét annyi jelentkező volt az őszi tanévre, hogy lassan újabb felszerelésekről kell gondoskodnunk, hogy az érkező gyermekeket megfelelő körülmények között fogadhassuk. Valóban nagyon örülünk annak, hogy óvodánkat keresték fel azok a szülők, akik gyermekeik számára szeretnének egy barátságos, derűs légkörű keresztyén szellemiségű intézményt választani, ahol a gyermekeiket biztonságban tudhatják. A felvételi beszélgetések során kiderült, hogy azok a szülők is szeretnék megismerni az egyház tanítását, a vallásos nevelés lehetőségeit, akiknek eddig nem volt kapcsolatuk egyik egyházzal sem, és nem ismerik az evangélikus egyház tanítását és a gyülekezetet.

Érezzük munkánk missziói felelősségét is, hiszen ilyenkor az egyház tanításával ismerkedőknek szeretetkapcsolatainkkal, keresztyén életünk felvállalásával mutathatjuk meg, hogyan vagyunk az Úr Jézus követői.

A tavaszi hónapok során felmértük és értékeltük a fenntartó gyülekezet vezetőivel, a szülőkkel óvodánk programját. Tanulmányoztuk az együttműködés újabb lehetőségeit. Megalkottuk azt a minőségfejlesztési programot, amellyel sze-

retnének megfelelni partnereinknek és a törvényi feltételeknek is.

Mivel több mint 150 gyermek jár óvodánkba, ezért szükségessé vált, hogy a törvényes működési feltételeknek megfelelően gondoskodjunk gyermekeink elhelyezéséről. Terveink között szerepel egy tornaszoba építése, amit a tetőtérben szeretnének elhelyezni, természetesen egy könnyűszerkezetes tető kialakításával együtt. Ehhez a költségvetésünk nem biztosít forrást, ezért keressük azokat a pénzügyi lehetőségeket, egyházi, pályázati támogatásokat amelyek megvalósításával be tudnánk építeni a tetőtérünket. Így a lapos tető miatti beázási gondokat is kizárhatnánk a jövőben.

Urunk eddig is meg nem érdemelt módon gondoskodott rólunk és gyermekeinkről, ezért az Ő kezébe tesszük le ezt a tervet is.

A tanévünket ismét a már hagyományos módon, pünkösd második napján, ünnepi istentiszteleten zárjuk. Erre a szép alkalomra szeretettel hívjuk és várjuk minden kedves testvérünket. Ünnepeink együtt a legkisebbségekkel!

Az alábbi igével köszöntünk mindenkit: „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére.” [1Tim 2,4]

RÉVÉSZNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

Alapítványok beszámoló

A „Ravasz Antal” Alapítvány – mely az Evangélikus Gimnázium támogatására jött létre – 2003. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban közli az alapítvány kuratóriuma:

2003. évi bevételek

Az alapítványnak ajándékozott termőföld haszonbérbe adásából származó bevétele: 156 074 Ft
1% SZJA átutalása: 1200 Ft
Kamatjövőírás: 11 263 Ft
Összesen: 168 537 Ft

2003. évi kiadások

5 tanulóknak tanévvégi jutalom kifizetése: 100 000 Ft
Dologi kiadások (bank- és postaköltség): 8535 Ft
Összesen: 108 535 Ft

Az „Evangélikus Gimnázium” Alapítvány – mely gimnáziumunk oktatási és nevelési tevékenységet támogatja – 2003. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban teszi közzé az alapítvány kuratóriuma:

2003. évi bevételek

Adomány: 70 000 Ft
1% SZJA átutalása: 210 029 Ft
Betétkamat jóváírása: 19 929 Ft
Összesen: 299 958 Ft

2003. évi kiadások

Emléknapló c. kiadvány: 49 875 Ft
Jutalomkönyvek: 27 133 Ft
Kirándulási hozzájárulás: 10 000 Ft
1 tanuló vízumköltsége: 23 000 Ft
Karácsonyi ajándék: 21 990 Ft
Dologi kiadások: 19 050 Ft
Összesen: 151 048 Ft

Megint választás

Biztos, hogy sokan tartunk az olyan időszakoktól, amelyek a választásokat előzik meg, pedig most megint közeledik egy olyan nap, amikor választanunk kell: 2004. június 13. Az Európai Unió Parlamentjének magyar résztvevőit kell megválasztanunk.

Tartunk a következő hetek acsarokodásától, háborúsdíjától, vagdalozásaitól, mert ázsiai gyökerű demokráciában klánok, törzsek, érdekeltségek vére menően öltre mennek egymással, s ebből a méltatlan cirkusból az ember szeretne kimaradni. Taszítóak a hazug plakátok, a hamis jelszavak, a csillogó ígérgetések, de ez már csak így van és marad, amíg le nem tisztul minden, és ki nem alakul az egészséges, igazi demokrácia.

Egyetlen kérésünk azokhoz, akik ezt a lapot forgatják, és az evangélikus keresztyén hithez bármennyi közüik is van: június 13-án, vasárnap köztársasági és állampolgári felelősség a szavazatok leadása. Tudjuk, hogy a hazai politikai élet visszataszító stílusa és hangvétele miatt sokan elfordultak a politikától, s ehhez joguk is van. De június 13-án akkor is le kell adni a voksunkat, ha bármennyire is nem akarunk részt venni a marakodásokban, a koncféltések-ből fakadó rágalmozásokban, a pitiáner hatalom szédületéből fakadó fogcsattogtatásokban.

Egyházközségünk tagjait, s bárkit kérünk, tegyen eleget állampolgári kötelességének június 13-án, és voksoljon. Mindenkinek egyéni joga – a tények és helyzetek ismeretében – eldönteni, hogy kire adja le a szavazatát!

Egy keresztyén ember számára természetes az, ha – pénztárcája mellett – megvizsgálja azt is, melyek azok a politikai erők, amelyek támogatják az egyházi intézményeket, és a keresztyén értékeket.

Tisztelettel kérünk mindenkit, hogy egyéni ízlése, döntése szerint, de adja le szavazatát 2004. június 13-án.

RIBÁR JÁNOS

TALENTUMOK – Hírek iskolánk életéből

Ballagás 56 év után

2004. május 8-án ballagtak el az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 12. évfolyamos diákjai. Ők az első ballagói az iskolánknak, az elsők 1948 óta. Akkor volt ugyanis az utolsó ilyen alkalom az evangélikus gimnáziumban. Utána az iskola állami kézbe került és megszűnt a keresztyén oktatás Orosházán. Sokat kellett várni, de csaknem fél évszázad után az iskolában ismét beindult a vallásos nevelés. Az akkori első osztályos tanulókkal elkezdődött valami csoda, ami mára kiteljesedett: a megújult épületben megtalálható az általános iskola első osztályától kezdve az összes évfolyam, egészen a végzős gimnazistákig. Nehéz dolguk volt, mire elérkeztek ideig. Vállalták, hogy megbélyegzik őket az utcán, büszkén hordták köpenyeiket, s nem titkolták hovatarozásukat. Az iskolán belül is meg kellett felelniük, hiszen ők tették járhatóvá az utat a többi osztály előtt, ők mutattak példát magatartásban és tanulásban. Most, hogy ők elmennek, a következő évfolyamnak kell átvennie ezt a szerepet. Az első ilyen fontos feladat a ballagás megvalósítása volt.

A ballagást a 11. évfolyam tanulói szervezték és készítették elő. Többhetes szervezőmunka előzte meg a nagy napot. Minden tanuló izgatottan készült erre a különleges alkalomra, hiszen jövőre ők ballagnak. Már idejében elkészültek a tarisznyák, a képek, s megrendelték a virágokat. A ballagás hajnalán minden szervező diák álmosan, de nagy lelkesedéssel díszítette az iskolát. A nehéz munkának meg is lett az eredménye: az egész épület úgy nézett ki, mint egy virágsziget. Az ünnepség 10 órakor kezdődött azzal, hogy a ballagató diákok átadták a ballagótarisznyát és egy szál virágot. Ezután a végzősök végigjárták az osztályokat, s végül bevonultak a díszterembe. A 11. évfolyam nevében Lencse Balázs köszöntötte a maturandusokat. A végzős osztályok részéről Laszli Beáta verset, Arany Mihály pedig egy szónoklatot mondott búcsúzásként. Számtalan üdvözlőlevél után az iskola igazgatónöje és Ribár János esperes úr köszönt el a diákoktól. Ez után a ballagató osztályok két szép dallal búcsúztatták diáktársaikat.

Reméljük, ez a szép hagyomány tovább él iskolánkban, s még sok ehhez hasonló ünnepségnek lehetünk résztvevői.

ZSOLDI LAJOS ZOLTÁN

11/6

**„Ne várj nagy dolgot életedbe,
Kis hópelyhek az örömök,
Szitáló, halk szírom-csodák
Rajtuk át Isten szól: jövök.”
[Reményik Sándor]**

*Kedves Szüleink, Vendégeink,
Tanáraink és Diáktársaink!*

Egyszer minden út véget ér. De egy út vége egyben mindig egy másik út kezdetét is jelenti. Szokás mondani: így van ez rendjén. Ma azért vagyunk itt, hogy búcsút vegyünk attól a korszaktól, ami gimnazista éveinket jelentette.

Hosszú idő – még ha most oly rövidnek tűnik is –, nagy út, amelyen több kísérőnk is volt. Először tanárainknak köszönjük meg mindazt a sok segítséget, útmutatást, fáradozást, intelmet, amit az együtt töltött évek során tőlük kaptunk. Hálásak vagyunk azért a meg nem szűnő bizalomért, amivel felénk fordultak. Kérjük, bocsássák meg, ha voltak nézeteltéréseink, nyiladozó eleménk kicsapongásait.

Hálás szeretettel fordulunk családunkhoz, szüleinkhez is, hisz tudjuk, hogy segítségük és támogatásuk nélkül nem juthattunk volna el ideig. Köszönjük, hogy mellettünk voltak, elkísérték a hosszú úton: neveltek, biztattak, bátorítottak minket, ha fáradtak voltunk vagy gyengének éreztük magunkat a célra. Kérjük, szeretetükkel álljanak továbbra is mellettünk – bár lassan magunk is felnőtté válunk –, az ő tanácsukra, támogatásukra mindig szükségünk lesz.

Köszönetet mondunk mindazon alapítványoknak is, melyek segítettek minket, erkölcsi és anyagi támogatással ösztönöztek bennünket a tanulásra, az évek során az előrehaladásra. Köszönjük a régi Evangélikus Gimnázium öregdiákjainak is, hogy támogatták és támogatják iskolánkat, és hogy ma is itt vannak közöttünk.

Kedves Diáktársaink! Az első érettségiző osztályként talán illő lenne valamiféle örökséget felmutatnunk. *„Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem.”* [Zsolt 51,12] Utunk során sok mindent megtanultunk. Megtanultuk elfogadni

és szeretni egymást. Így ez a legnagyobb örökség, amit rátok hagyunk: tiszta szív és erős lélek. Isten adjon tiszta szívet felismerni, mi az Ő akarata, és erős lelket megselekedni azt! Köszönjük, hogy barátaink, társaink voltak az együtt töltött évek alatt!

Kettős érzések fogalmazódnak meg bennünk: hátrahagyjuk az ismert régít, és elindulunk az ismeretlen új felé. A régi falak nem várnak többé, a köztük töltött szorgos hétköznapi emlékeké válnak. Hamarosan új korszak kezdődik. A búcsú mindig ilyen kettősséget hordoz: az új, a jövő izgalma, az előretétek képe lebeg bennünk, de ugyanakkor nem könnyű búcsúzni attól, ami jó néhány évre meghatározta életünket. S különösen nehéz a búcsú, ha egymásra tekintünk. Nem azok az álmos, vidám arcok fogadnak reggel, mint eddig, nem viccelődünk, nem nevetünk többet együtt a szünetekben, nem várjuk lázasan a kicsengetést az órákon. De bíznunk benne, hogy szívünkben megőrizzük egymást, a csengő hívó szavát és a harangszó üzenetét.

„Megszülettünk, hogy hozzáadjunk valamit a világhoz” – még nem tudjuk, mi lesz az, de hinni akarjuk, hogy Isten elkísér minket az úton, és erőt ad akarata szerint járnunk azt, és becsületesen elvégezni feladatainkat. Remélhetőleg elmondhatjuk, hozzá tudunk adni valamit a világhoz, mert birtokában vagyunk a kapott „útravalónak”: hit, hazaszeretet, hűség.

Végezetül Isten áldását kérjük mindenkire: szüleinkre, tanárainkra, az itt maradó diáktársainkra, barátainkra. „Most azért megmarad a hit, a remény és a szeretet. E három. Ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” Ez maradjon meg mindannyiunk szívében.

Soli Deo Gloria, Isten velünk, viszontlátásra!

ARANY MIHÁLY
12/6

Tisztelt Vendégeink! Kedves Ünneplők, Ünnepeltek, Ballagó Diákok!

Iskolánk közössége nevében én is sok szeretettel köszöntöm ballagási ünnepségünk minden résztvevőjét, és megköszönöm, hogy meghívásunkat elfogadva részeseivé válnak iskolánk örömteli és egyben kiemelkedő iskolatörténeti eseményének.

Külön köszöntöm az ünnepelteket, azokat a fiatalokat, akik evangélikus gimnáziumunk első végzőseiként ballagták végig az imént az épületet, és egyben búcsút vettek az itt maradóktól, az emlékektől, a mögöttük hagyott diákeveik tanútól és színhelyétől.

Kedves búcsúzó fiatalok! Most itt álltok előttem, és elköszönésképpen szeretnék nektek ezen alkalommal valami maradandót, valami olyan útravaló bölcsességet mondani és adni, ami méltó a felemelő pillanatokhoz.

Higgyétek el, nehéz a helyzetem, hiszen azt is mondhatjuk, hogy a mögöttünk hagyott 12, 6, illetve 4 évben már mindent elmondhattunk tanácsként, tanításképpen, de azt is, hogy még annyi minden elmaradt, annyi mindent szeretnénk még veletek megtanítani, megfogadtatni, hogy azt néhány percben össze-szűríteni lehetetlen. Mindkettő igaz. Most mégis megkísérlem, hogy ezekben a felelősségteljes, felemelő pillanatokban szójak hozzátok, s a titeket ünneplőkhöz úgy, ahogyan azt Isten a szívemre helyezi. Fogadjátok tőlem szeretettel a szeretettel megfogalmazott gondolatokat, mint utolsó lehetőségként átadott ajándékot.

Ti vagytok az elsők! De sokszor hallottátok ezt a mögöttünk hagyott 12 év során!

Ti voltatok az első egyházi osztályok. Valóságos kis színfoltja voltatok ennek az iskolának két köpenyetekben. Nem csak megjelenésetekkel, de biztonságtevő gyermeki hitetekkel is kiemelkedtetek az iskolatársak közül, pedig a legkisebbek voltatok.

Felfigyeltek rátok a városban is. Bizonyára sokan átérték közületek a gyanakodva vagy éppen furcsállóan feltett kérdést: Te „abba” az iskolába jársz? Ti tudjátok igazán, hogyan válaszoltatok rá. Tagadva, mint Péter a tanítvány, vagy bizonyoságtévő bátorsággal. Mindenesetre jelenlétetek bizonyították arra, hogy ti is hűségesek maradtatok.

Azután ti voltatok az első konfirmáló egyházi osztály. Sok év után először állhatott nagy múltú gyülekezetünk ősi templomának oltára előtt méltóképpen felkészült nagy létszámú konfirmandus sereg. Ekkor még talán nem értettétek, miért könnyezünk mi felnőttek a meghatótságtól és örömtől. A rákövetkező évben elindult a hatosztályos gimnáziumi

oktatás iskolánkban – veletek. Ti voltatok az első gimnazisták. Pontosan 50 év telt el az evangélikus gimnázium elvétele – átlamosítása – és az újraindulás között. Őt sötét, Istentől elrugaszkodott, imádkozást és templomot tiltó, hívó embert üldöző évtized. Ti voltatok azok, akiket az Úristen méltónak tartott az 50 évvel ezelőtt erőszakosan félbeszakított gimnáziumi oktatás folytatására. Ezután jött a soron következő áldás. Elindulhatott a 4 osztályos gimnáziumi oktatás is – veletek, akik bár csak maroknyi csapat vagytok, de annál drágábbra őrzött kincseink. Ti vagytok az első 4 osztályos gimnáziumi osztály diákjai, akikkel teljessé vált iskolánk szerkezete, s az évfolyamonkénti 2-2 osztály folytatódnak a gimnáziumban is.

Mennyei Atyánk homokóráján gyorsan peregetek a percek. Elérkeztünk a mához. Ti vagytok iskolánk első érettségiző diákjai.

Az eltelt idő alatt még sokan és sok mindenben voltatok elsők. Emlékeztetek, hogy örültünk amikor megérkeztek az első sikeres nyelvvizsgáról szóló hírek? S együtt örültünk azoknak is, amelyek azután sikerültek. A versenyeken elért szép eredményekre is emlékezünk. Az évek során hányan és hányszor voltatok elsők, illetve az elsők között. Néhány emlékeztetés ezek közül:

Arany Mihály

Ordass Lajos Országos Szónokverseny Bonyhád:

- 1. hely (2002)
- 1. hely (2003)
- 2. hely

IV. Országos Egyetemi-főiskolai Kosuth Szónokverseny:

– Különdíj (2002)

„Édesanyanyelvünk” Nyelvhasználati Verseny:

– Országos I. hely – Kazinczy díj

Baji Zoltán

I. Középközpontú Közlekedésbiztonsági Kupa országos döntőjén:

– 1. hely

A Mezőhegyesen 2003-ban megrendezett, 7 megyére kiterjedő Europarádé vetélkedőn a 12/6 csapata IV. helyezett lett:

Csizmadia Ibolya

Kenéz Anikó

Hocz Kornélia

Kálmán László

Lukács Gábor

Kenéz Anikó Los Angelesben az IMPACT 2004 konferencián képviselte az ACSI hazai tagiskolájának diákjait.

Laszli Beáta

„Az Úr érkezése” Szavalóversenyen, Nyíregyházán:

– Különdíj (2003–2004)

Molnár Kata az orosházi lovas klub versenyzőjeként több országos díjat nyert.

Darnai Endre, Gavódi József a tótkomlósi fúvószenekar tagjaként számos nemzetközi versenyeken nyert díjakat.

Tehát sok mindenben elsők voltatok. Ennek az elsőségnek most, a diákevek elmúltával vége lesz. Természetesen egyetemi, főiskolai hallgatóként is érthettek el kiemelkedő tanulmányi sikereket. Bizonyára így is lesz. Azután majd az élet is kényszerít rátok olyan fajta versengést, amelyben szintén lehet az élre törni. Mostanában ez egyre jobban elterjed a nagyvilágban. Élre törni, ha kell törtetni, akár a másik letiprásával is elsőnek lenni. Én az Úr Jézus szavaival mégis azt mondom: „De tiköztetek nem ez a rend, hanem aki első akar lenni köztöttek, az legyen mindenki rab-szolgája. Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” Ezért hát azt kérem tőletek, legyenek ezután is az elsők, de másképpen, mint ahogyan a világban van. Legyetek:

- elsők a szolgálatban,
- elsők a segítségben,
- elsők a szeretetben,
- elsők a hazaszeretben,
- elsők az önfeláldozásban.

Higgyétek el, boldogabb életek lesz, mint a sikerre éhes törtetőkné.

Kedves Fiatalok! Keresztyén emberként életünknek egy-egy fontosabb állomásánál elsősorban Istennek adunk hála-t, és neki mondunk köszönetet. Azután pedig mindazoknak, akiket Ő eszközül használt, kijelölt arra, hogy segítsék életünk alakulását. Így most engedjétek meg, hogy nevetekben is köszönetet mondjak mindazoknak, akik emberré formálódásotok útját féltő szertetettel egyengették. A köszönet először is drága szüleiteknek szól.

Kedves Szülők! Önök akkor, amikor iskolát választottak gyermekeik számára, tiszteletre méltó, komoly döntést hoztak. Ránk, erre az iskolára bízták gyermekeik nevelését olyan körülmények között, amikor intézményünk sorsa és jövője emberi számítás szerint igen bizonytalanul látszott. Önök azonban bölcs előrelátással felismerték, hogy minden látszat ellenére ez az iskola biztos alapokon áll. Kösziklára épül az a nevelés, amely az Úr Jézus tanítását követi. Egyedül ez jelenthet mindannyiunk számára biztos jövőt, az ő számukra is, akiket a szülői házzal együtt, egy akarattal neveltünk szépre, jóra, becsületes életre.

Köszönjük, hogy az évek során partnereink voltatok, és elfogadtátok az iskola törekvéseit, támogattátok nevelői munkánkat. Most az iskolai hagyományt őrizve néhányuknak – úgymint Birkásné Bod-

rogi Alicének, NagyAndrásnének és Kis-Horváth Jenónének – személy szerint is megköszönöm a különösen sokat és szívesen végzett szülői szolgálatot.

Hála Istennek, iskolánkért imádkozó és rólunk gondoskodó testvérekben nem szűkölködtünk a mögöttünk hagyott években. Fenntartó egyházunk – a Magyarországi Evangélikus Egyház és az Orosházi Egyházközség is – mindvégig aggódó szeretettel kísérte kezdő és kezdeményező lépéseinket. Mindig megkaptuk a lelki és anyagi támogatást, melyre igen sokszor szükségünk volt.

Köszönjük ezt nevetekben is egyházunk minden vezetőjének, különösen és név szerint Ribár János esperes úrnak, továbbá lelkészeinknek, világi vezetőknek, akik biztosították tanulások nyugodt, kedvező feltételeit. Isten áldja meg szolgálatukat, az iskolai oktatást támogató szándékukat.

Köszönjük az elődök támogató szeretetét, akik közül néhányan most itt ünnepelnek velünk. Tudom, hogy az egykori evangélikus gimnázium volt diákjai most nagyon büszkéké rátk és szeretettel kísérték utolsó lépéseiteket a ballagás alkalmával. Számos alapítvány is segítette az iskolai munkában benneteket. Ösztöndíjjal biztatott, tanulmányi kirándulást, színház- és operalátogatást finanszírozott, könyveket biztosított a tanuláshoz. Köszönjük az alapítók nagylelkűségét is.

Utoljára hagytam a segítők sorában

munkatársaimat, a titeket szeretettel nevelő pedagógusokat. Megérdemelnék, hogy mindegyiküket név szerint említsük. Megérdemelnék, de nem igényelnék. Én most néhányukkal kivételt teszek. Köszönjük az indulás éveit Nagy Sándorné Klárka néninek, aki iskolavezetőként vigyázta első lépéseiteket. És köszöntjük az első tanító néniket: Musztafáné Györgyike nénit, Mackóné Margitka nénit, Dérné Klárka nénit, és Ujj Mari-ka nénit. Ez akkor forradalmi, keresztyéni tett volt – az első egyházi osztály felvállalása. És akik most befejezik veletek az emberré nevelés nagy művét, jelenlegi osztályfőnökeiteket illeti meg a név szerinti köszönet: Fehér Borbálát és Onea Máriát.

Isten áldja meg mindenki jó szándékát és szolgálatát, akik ezeknek a fiataloknak segítettek iskolai, gimnáziumi éveit, és szeretettel vették körül őket.

Kedves búcsúzó fiatalok! Visszavonhatatlanul múlnak a percek. Számotokra véget ért a mindennapi iskolába járás korszaka. Örültök vagy visszasírjátok? Talán mindkettő. Mondhatnánk a közhelyet: ilyen az élet. Az évek során egyszer csak sok minden elmúlik, visszatartani nem lehet:

- elmúlnak a diákévek;
- elmúlik a szülői gondoskodás ideje – de nehéz is elengedni titeket;
- elmúlnak a nagy szerelmek – ezt még talán el sem hiszitek;

– azután majd lassan, majd sokkal később elmúlik még az ifjúság is.

Igen, minden földi dolog elmúlik egyszer... „de most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három, ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” [1Kor, 13,13]

Véssétek szívetekbe jól ezt az igét, és emlékezzetek rá. Ez ballagásotok napjának útmutatói igéje. Tudjátok és hiszitek: nincsenek véletlenek, csak szent véletlenek vannak.

Kedves fiatalok! Búcsúzóul engedjétek meg, hogy még utoljára adjak egy feladatot. Látjátok, nem tudom megtagadni önmagam és a hivatásom. Még most is, még az utolsó pillanatban is feladatot adok. Illetve nem is én adom. A feladatot az igazi Tanítótól, Jézus Krisztustól kapjátok. Ezt üzeni nektek: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethet el a hegyen épített város. Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem, hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljk mindazoknak, a kik a házban vannak. Ugy fényljk a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” [Mt 5,14–16]

Ezek után, hogy el ne felejtsetek, szeretném mindenkinek egyenként kézbe adni az igét és a gyertyát is. Induljatok és világítsatok sötét világunkban magatoknak és másoknak is! Isten veletek!

JANTOS ISTVÁNNÉ
igazgató

*Tisztelt Ünneplő Közösség, Kedves Barátaim,
Elballagó Diáktestvéreim!*

Szóljon hozzátok ezen az ünnepen elsőként Isten igéje: „Ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonná tett népe, hogy hirdessétek annak hatalmas cselekedeteit, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket.” [1Pt 2,9] Értsétek jól és vigyétek magatokkal ezt a ma nektek szóló üzenetet életetek további útján!

Mondják, hogy az antik Róma városhatárán – ott, ahol a kiv vezető utak szerteágaznak – egy arany mérföldkövet állítottak fel. Ez figyelmezteti a kifelé menőt, hogy új, ismeretlen út előtt áll, és fogadja a hazatérőt, hogy újra beléphet az örök város biztonságát adó falai közé! Ilyen mérföldkövet számotokra ez a mai nap. Az előttetek álló ismeretlen útra szeretnék nektek tapasztalatokra alapozott útravalót adni! Mi dolga van ma egy pályaválasztó útra induló fiatalnak?

Mértéket tartani! Az igazságra vezető út keskeny! Könnyen le lehet tévedni róla, mindkét oldalán veszélyek leselkednek az utasra! De ti legyetek határozottak, soha ne engedjétek a szélsőségek csábításainak, így tartsatok mértéket. Figyelmetekbe ajánlom John Bunyan angol költő „A zarándok útja” című könyvét. Ha olvassátok, akkor talán megtakaríthatjátok életek tévútjait, elkerülhetitek a zsákutcáit, melyek nem vezetnek sehova, csak emésztik életerőtöket!

Értéket teremteni! Nagyon jó dolog, hogy az ember tud gondolkodni, ez emeli ki az alacsonyabb rendű élőlények közül! Gondolkozhatunk a múlt idők történéseiről, lehet gondolkodni arról, hogy mit hoz a jövő. A gondolkodás önmagában azonban nem értékalkotó erő, csak az agysejtek munkája, mű-

ködése! Értéket a felismerések hozhatnak létre! A felismerés az éppen megélt pillanat megragadása, ez pedig csak a szívből jöhet! A szemeddel néz, de a szíveddel lásd meg az értékteremtő pillanatot! Ahol a kincs van – ott a szíved is!

Közösséget alkotni! Eddigi életek során már eddig is sokféle közösséggel találkoztatok: a család, a barátok, az iskola, a haza, az énekkar, a sportkör – hogy csak néhányat említsek. Most kettőt emelek ki a legfontosabbak közül.

A mai nap az iskola közösségét teszi az első helyre. Soha ne feledkezzetek meg az alma materről, ahonnan most elindultok! Szeressétek, legyetek a barátai, látogassátok, falai között mindig szíves fogadtatásban lesz részetek. Mi – öregdiákok – 56 év után is minden évben várjuk a találkozás napját! Legyetek nálunk jobb „öregdiákjai” iskolánknak, zárjátok a szívetekbe az itt töltött idő emlékeit!

A másik, nem kevésbé fontos közösség a haza és a nemzet közössége! Az országot az ősök sírjai teszik hazává! „Hol sírjaink domborulnak, / Unokáink leborulnak...” Éljen bennetek a hazaszeretet, a helyesen értelmezett nemzettudat, hogy soha többé ne fordulhasson elő az, ami napjainkban történt, amikor egy egészen más alapokon helyesen létrejött közösség társalgával – rosszul értelmezve, szolgálélelkel – méltatlanul takarták be határainkon nemzeti jelképeinket! Legyen erős nemzettudatotok, legyetek jó magyarok! Isten áldása kísérelje életeteket!

JANKÓ BÉLA
öregdiák

Köszöntések

Az orosházi „öregdiákok” és az első ballagók köszöntése

Kedves Visszaballagók és Elballagók!

Nagyszerű ajándék, hogy ezen a napon együtt ünnepelhetnek az 56 éve ballagók az újraindult Orosházi Evangélikus Gimnázium első ballagóival. A több mint félszázados időszakadéknál fölött Isten hűsége ível át. Ő tartotta meg, hordozta és vezette ide az öregdiákokat, akik örömmel láthatják, hogy van folytatás. A hosszú kényszerszünet után újra áldott magvetés folyik az orosházi iskola falai között, és az idén már beértek az első gyümölcsök. A magvetés fáradságos, kitarató munkája nyomán most végre megadatik az aratás öröme is.

Kívánom, hogy az öregdiákok a zsol-táros bölcsességével számlálják és hálás szívvel köszönjék meg az átélt évtizedeket. Ne feledjék, mennyi jót tett velük a gondviselő Úr.

Kérem az első ballagókat, ők se feledjék mindazt, mit itt kaptak, és hűséges, hálás szeretettel térjenek vissza rendszeresen ehhez a „forráshoz”.

A hosszú útról érkezőket és az arra indulókat egyaránt bátorítsa az Útmutató igéjének biztatása: „*Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három közül pedig legnagyobb a szeretet.*” [1Kor 13,13]

Áldott indulást, visszaérkezést, boldog célba érést kíván imádkozó szeretettel:

GÁNCSS PÉTER püspök

□

Kedves Testvéreim!

Köszönettel vettem meghívásukat a gimnázium 2004. május 8-án tartandó ballagási ünnepségére. Sajnos más elfoglaltságom miatt nem tudok részt venni ezen a szép alkalmon, így ezúton köszöntöm a ballagó diákokat. Életükre, evangélikus ifjúságunk és a tanári kar munkájára, s az ünnepségre a mi Urunk áldását kérem. Testvéri köszöntéssel:

D. SZEBIK IMRE püspök

□

Kedves Ballagó Diákok!

Kedves Pedagógusok! Kedves Testvérek!

Ezen a jeles napon az iskolától való búcsúzás könnyes-örvendező ünnepén szeretettel köszöntöm kedves

mindnyájukat. Kísérje Isten áldása a ballagó diákokat! A közelgő érettségi „megpróbáltatásaihoz” erőt és sikert kívánok. Kívánom, hogy életükben – akár a továbbtanulás, akár valami más cél felé vezet is az útjuk – napról-napra megtapasztalják Isten megőrző szeretetének erejét.

Pedagógus testvéreimnek pedig kívánom, hogy tanítványaik ismeretben és emberségben való növekedésén meglátassák, munkájuk nem volt hiábavaló. További – páratlanul fontos – szolgáltatukhoz is erőt és jó reménységet kívánok, és mindnyájukra Isten gazdag áldását kérem. Erős vár a mi Istenünk!

ITTÉS JÁNOS püspök

□

Kedves Ballagó Diákok!

Tisztelt Kollégák! Tisztelt Szülők!

Aballagás alkalmából szeretettel köszöntünk minden ünneplőt a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája és az Oktatási Osztály nevében. Legyen ez a szép nap maradandó élményekben gazdag, szeretetteljes, ünnepélyes. Kívánunk a végzős diákoknak és tanáraiknak sikeres érettségi vizsgát. Köszönjük szülőknak, nagyszülőknak, pedagógusainknak a sok szeretetet, gondoskodást, megértést, amellyel a fiatalok eddigi életét segítették. A mindenható

Isten áldó szeretete kísérje életüket. Erős vár a mi Istenünk! Testvéri szeretettel:

MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ osztályvezető
HAFENSCHER KÁROLY országosiroda-ig.

□

„*Boldogok, akik megfogadják az Úr intelmeit, és teljes szívvel keresik Őt.*”
[Zsolt 119,2]

Ezzel az igével köszöntjük az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium ballagó diákjait! Kívánjuk, hogy az Úrhoz való kötődésükből, Isten igéjének elfogadásából és megtartásából áradó boldogság töltse be szívüket további tanulmányaik idején és egész életükben. Isten áldását kérjük azokra, akik a teremtett világ megismerésére és az Úr útjára oktatták és nevelték őket, hogy a tantestület tagjainak életét is átjárja a jól végzett munka öröme és a megtapasztalt eredményekből fakadó boldogság. Szeretettel:

PINTÉR JÁNOS és PINTÉR JÁNOSNÉ

□

„*Jézus Krisztus az út, igazság és az élet.*”

Az evangélikus iskolára és ballagó diákjaira az Úr áldását kéri:

GYŐRI GÁBOR esperes és felesége

*Kedves Ünneplők,
Kedves Ünnepektek!*

Amájus beköszöntének számos jele van: virágzik az orgona, a napfény melegebben simogatja arcunkat, beköszöntött a tavaszi zsongás, de ma elérkezett az a nap is, amit már hosszú ideje vár iskolánk: az első ballagásé. Reméljük, egy szívmengető hagyomány fog gyökeret verni, amire minden egyes ballagó 12. évfolyam örömmel emlékszik majd vissza.

De mit is értünk ballagás alatt? Búcsúzkodást. Búcsút iskolánktól, tanárainktól, barátainktól, búcsút osztálytársainktól és iskolatársainktól. Búcsúzást élünk egy szakasztól, ám e fájdalmas érzés hamar elmúlik, az élet megy tovább! Hisz a mindenkori ballagó osztályokra vár még a nagy megmérettetés: az érettségi, a felvételi és maga a nagybetűs élet.

Kedves ballagó diákok! A gimnáziumi évek számotokra talán a legszebb és legfontosabb időszakot jelentették, örömet és bánatot, sikereket és kudarccokat, és a

hit meg-megújuló reményének szikráit. Az itt eltöltött idő alatt számos élménnyel, tapasztalattal gazdagodtatok, gondtalan kisdiajokból váltatok érett felnőttekké. A megszerzett tudás és a belétek táplált, keresztyén gondolkodásmód segítségével pedig felkészültetek arra, hogy a rátok váró új világ kihívásainak is megfeleljetek.

Mint iskolánk „legnagyobbjai”, számos hagyományt megteremtettetek: a „batus ballagást”, amikor is nyolcadikos kis gimnazistából kilencedikes nagy gimnazisták lettetek, s nagy segítséget adtatok a földszinti klubhelyiség kiépítésében, és betöltöttétek szeretetetekkel; büszkék lehettetek a szalagavatóra, hosszú idő után ti vagytok az első évfolyam, amelyik könnyes szemmel hagyja el szeretett lakhelyét és iskoláját. Őrizzétek meg mindig emlékezetekben!

A teremtett hagyományok mellett példát vehettünk szorgalmatokról, kitartásotokról, melyet számtalan nyelvvizsga és versenyeredmény is bizonyított.

Ittlétetek alatt olyan embereket ismertetek meg, akikkel életre szóló barátságot kötöttetek, s most összekovácsolódott közösségetek tagjaiként kell távoznotok.

Útravalónak vegyétek: tanuljatok, amíg van rá lehetőségetek, és tiszteljétek azokat, akik ebben segítettek, és még hosszú éveken át segíteni fognak! „A tudás hatalom”, s bízunk benne, hogy ez a hatalom biztonsággal fogja vigyázni utatokat. Végül Radnóti Miklós szavait tegyétek úti tarisznyátokba:

*„Ember vigyázz,
Figyeld meg jól világot.
Ez volt a múlt,
Emez a vad jelen
És mindig tudd,
Hogy mit kell tenned érte
Hogy más legyen.”*

Visszavárunk benneteket! Sok sikert a jövőben, Isten legyen veletek!

LENCSE BALÁZS

Kisérettségi

Az orosházi gimnáziumok 10. osztályos diákjaira április folyamán nagy számonkérés várt. Egy úgynevezett kísérettségit írtak az elmúlt 10 év anyagából.

Az evangélikus gimnáziumban mind az a következőképpen történt: még december folyamán megkaptuk a témaköröket. Irodalomból 10 tételt, történelemből 12 tételt. Ezeket meghatározott időn belül ki kellett dolgoznunk. Mindenkinnek sikerült a megadott időre elkészítenie, kisebb-nagyobb sikerrel. Még ehhez két tantárgy társult, a matematika és az angol vagy a német. Ezeknek nem voltak meghatározott tételeik, itt mindent fel kellett használnunk az elmúlt 10 év anyagából, hogy sikeresen meg tudjuk oldani a feladatokat. A tételek megtanulására főleg a tavaszi szünet szolgált. Persze vol-

tak olyan diákok is, akik már hónapokkal a kísérettségi előtt elkezdtek tanulni, de a többség a tavaszi szünetre hagyta. Viszont ez a pár nap kevésnek bizonyult a tételek megtanulására. A szünet végén döböntek rá sokan, hogy jobb lett volna hamarabb elkezdni a felkészülést.

Végre elérkezett a „várva várt” nap, április 15-e. Az első napon irodalomból és matematikából adtunk számot. Minden tantárgyra 2×45 perc jutott. 8 órakor kezdődött az irodalom, ahol 3 tételből kellett kiválasztani a legszimpatikusabbat. Ez után következett egy félórás szünet, ahol kiszellőztethettük a fejünket. A második vizsga a matematika volt. Ez két részből állt: egy 12 és egy 5 feladatos tesztlapból.

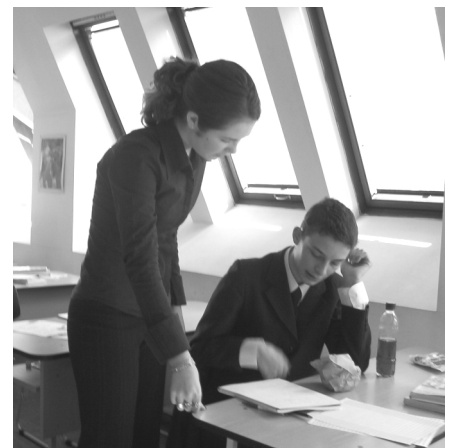
Félgyakor már mindenki készen lett, mire megszólalt a vizsga végét jelző csen-

gő, s mindenki boldog volt, hogy már túl van a felén. A délutánis tanulással telt.

Másnap 8 órakor a történelemvizsgára került sor. Ez is két részből állt. Egy tesztlap volt 8 feladattal és egy kifejtős kérdés. Amint ennek vége volt, következett az idegen nyelvi vizsga. A diákok szerint ez volt a legnehezebb mind közül. Ez is két részből állt. Az első egy nyelvtani feladatsor volt, a második egy fordítás a németeknek, illetve egy levélírás az angoloknak.

De ezen is – a legtöbben sikeresen – túlestünk. Most már mi is másképp, több együttérzéssel gondolunk a nyelvvizsgára, az érettségire vagy a felvételire készülőkre, hisz átéltük életünk első komoly vizsgáját.

BUSCH SZABOLCS

XIII. Országos Evangélikus Hittanverseny

Már 13 éves hagyomány, hogy az iskolás gyermekek felmenő rendszerű hittanversenyeken adhatnak számot bibliaismeretükről.

Így történt ez ebben a tanévben is. A verseny anyaga Lukács evangéliumának korcsoportonként kijelölt részei voltak. Az 1–3. osztályosok, a 4–6. osztályosok és a 7–8. osztályosok négyfős csoportokkal bizonyíthatták felkészültségüket először városi, majd egyházmegyei, a legszerencsésebbek pedig országos hittanversenyen.

Ebben az évben az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 6. b osztályos csapatának sikerült megnyernie az egyházmegyei fordulót Szarvason, és így bejutni az országos versenyre, melyet 2004. március 27-én rendezett meg egyházunk gyermekbizottsága Budapesten, a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban.

Az izgatott gyereksereg, a felkészítő tanárok és a kísérőik zsúfolásig megtöltötték a gimnázium dísztermét, hiszen 43 csapat érkezett az ország minden részé-

ből. Eszlényi Ákos és Győri Péter Benjámin lelkészek egy-egy gitárral a kezükben éneklésrebuzdítva oldották a feszültséget és teremtettek jó hangulatot. Minden csapat megérkezése után Joób Réka gyermekreferens köszöntötte jelenlévőket, majd Vincze Katalin a soproni líceum iskolalelkésze áhítatában azt hangsúlyozta, hogy bár a résztvevők különböző helyről érkeztek, de van, ami itt és most azonos bennük, ez pedig nem más, mint Jézus szeretete.

A közös imádság és éneklés után jött a verseny. A diákok tudásuk legjavát adva igyekeztek megoldani a változatos és érdekes feladatokat, melyek az izgalom mellett sok derűt is kiváltottak a versenyzőkből. Az eredmény percről percre változott, amit végig nyomon követhettek a gyerekek. Szükség volt itt a tudásbeli mélység mellett gyakorlottságra, gyorsaságra, leleményességre is. Bő egy óra elteltével lezárult a verseny.

Az ebédszünet után megtudhattuk az igen szoros verseny várva várt eredményét. Csapatunk – Sopron és Nyíregyhá-

za után egy ponttal lemaradva – a 3. helyezést érte el, az 1–3. osztályosok között Szarvas lett az első, második Surd, a harmadik Boba. A 7–8. osztályosok korcsoportjában Farmost és Pécsot megelőzve Rákoskeresztúr lett győztes.

Csapatunk 10 000 Ft-os pénzjutalomban részesült, melyet a gyerekek könyvtalványban kaptak meg. Hitben és elményekben gazdagodva térhettek haza.

A csapatban versengő gyerekek, akik először jutottak ilyen magas szintre: Balogh Andrea, Farkas József, Kiss Péter, Szabó Szandra, és a póttag: Koncz Tibor. Osztályfőnökük, Mudráné Juhász Gabriella tanárnő segítségével készültek közvetlenül a versenyre, de a több éves tanítói és hitoktatói munka is meghozta a gyümölcsét. A családot megmozgatva közelebb vitte a valláshoz, a hithez a hozzátartozókat is. Ezáltal maradandó értékek birtokosaivá lettek. *„Dicsőség a magaságban Istennek, és a földön békeség, és az emberekhez jóakarát.”* [Lk 2,14]

MUDRÁNÉ JUHÁSZ GABRIELLA

Bibliaismereti vetélkedő gimnazistáknak

2004. március 30-án ismét iskolánk adott otthont a már több ízben megrendezett bibliaismereti vetélkedőnek. Számos osztály indított 5 fős csapatokat (akik Lukács evangéliumából készültek fel), természetesen mi is indultunk, mint minden évben, és más iskolákból is részt vettek ebben a megmérettetésben. A Tánacsics Mihály Gimnáziumból is érkeztek csapatok. A verseny menete már többek számára ismert volt. Totó, „Ki mondta ki nek...”, jelenet, ezek szinte már elvárt feladatok. A verseny igencsak izgalmas volt, még iskolán belüli csapatok közt is, mivel evangélikus iskolába járunk, közelebb áll hozzánk a Biblia, így a versengés is sokkal nehezebb feladat volt.

Azt, hogy csapatban dolgozhattunk, nagyon élveztem. Együtt gondolkodni, dolgozni a sikerért hihetetlenül nagy élmény. Volt egy olyan feladat is, amelyben egy jelenetet kellett összeállítanunk a külsős csapatok egyikével. Ez több szempontból is igen hasznos volt, mivel így nemcsak az ismerkedésre volt lehetőség, hanem a közös tudás összehódásával

megnőtt az esély arra is, hogy sikeresebben szerepeljünk.

Az első három hely közt csekély pontszámbeli különbség volt – az elején. Minden forduló után változott az állás, és mi, tanulók feszült figyelemmel kísértük végig az események alakulását. Örültünk, ha egy hellyel előrébb kerültünk, de annak is, ha egy másik csapatnak sikerült több pontot szerezni, hiszen a barátainkkal örültünk együtt.

A verseny végén szünetet tartott a zsűri, hogy összeszámolhassák a pontokat, értékeljék a még hátra maradt feladatokat, és eredmény szerint sorrendbe tegyék a csapatokat. Eközben mi megbeszéltük egymással, ki hogyan érezte magát. A hangulat remek volt, és a jelenet során előkerült gitár sem maradhatott a sarokban. A zsűri boldogítására elkezdtünk olyan énekeket énekelni, amelyek az ifiből már ismertek voltak számunkra.

Az eredményhirdetést izgatottan vártuk. Az első három helyet iskolánk tanulói foglalták el. Harmadik helyezett lett a 11/6-os osztály, második a 12/4 lel-

kes kis csapata, az első pedig a 10/6, ahová én is tartoztam. Mindenki egy-egy könyvecskével, oklevéllel gazdagodva indult haza. Az utóbbival együtt pedig ezt az igét hoztuk magunkkal: *„És amint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjétek azokkal.”*

Természetesen ennek a versenynek elsősorban nem az volt a lényege, hogy mindenképp első legyünk, és nyerjünk, hanem hogy jól érezzük magunkat együtt, hogy örüljünk a másik örömeinek. Ez egy olyan vetélkedő, tudáspróba, ahol nincs vesztes vagy utolsó helyezett, itt mindenki nyert, mert új dolgokat sajátíthattunk el az Úrról, általa is gazdagítva önmagunkat. Csak az mondhatja magát vesztesnek, aki ehhez a vetélkedőhöz baráti szeretet nélkül állt hozzá. Én – és szerintem ezzel nem vagyok egyedül – nagyon jól éreztem magam, és biztos vagyok abban, hogy legközelebb is legalább ilyen élmény lesz részt venni az orosházi bibliaismereti vetélkedőn.

VÍZVÁRI ANITA

70 éve történt

Szeretem az évfordulókat. Megszakítják az időkerék pörgését, megállítják mindennapi rohanásunkat; elmélkedésre, emlékidézésre készítetnek. Minden évfordulónak sajátos varázsa van. Mindegyik más és más gondolatokat ébreszt, másféle érzelmekre hangolja lelkünket. Emlékezni jó, legyen annak tárgya térben és időben közeli vagy távoli esemény. Bár közhely, mégis örökvényű tény, hogy az emlékezés a kevésbé szép dolgokat is megszépíti, még szebbeknek mutatja az amúgy is szépeket. Mégis, mindennél kedvesebbek, örömtelibbek a szüleinkről, nagyszüleinkről való megemlékezéseink.

Kezembem két 70 éves újság. Az Orosházi Friss Hírek 1934. július 3-ai és július 5-ei keltezésű száma. Megsárgult lapjaik tapintása is más, mint a maiaké. Az eltűnt évtizedek felettük sem szálltak el nyomtalanul.

Egyikük (július 3.) címlapján kiemelt címsorral, hangulatos beszámoló: „Fürost Ervin evangélikus lelkész ünnepélyes beiktatása” „... Negyven kocsia a menetben, hívek százai a templomban...”

Részletes leírás az ünnepi eseményről, az elhangzott közzentésekről, az istentiszteletről, Fürost Ervin 1Kor 4,1–5 alapján elmondott prédikációjából, „mellyel ékes bizonyosságát szolgálta annak, hogy méltó egyénre esett az orosházi hívek válasza”

„... és amelyben Fürost Ervin többek között arról beszélt, hogy a lelkipásztor „nemcsak szolgál, hanem Isten titkainak sáfára, akivel szemben az a legfőbb követelmény, hogy hűséges legyen...”

A másikban (július 5.), a belső oldalon Balassa János állami tanító megható köszöntése „Nagytisztelétű Fürost Ervinhez”: „A szepesolaszi kis templomban búg az orgona... minden úgy van, mint régen volt.” Nem változott, csak gazdát cserélt... Más ott az úr, ahol ma kivert eb a magyar... Az Orosháza felé vezető úton egy férfi érkezett onnan fentről, messze északról... Bánat om benned az ember. Köszöntöm benned a szenvedő magyar tetvért. Gyere, vezess minket az Isten, a haza, a családi tűzhely felé, hogy boldog légy, hogy boldogok lehessünk. Fürost Ervin nagytisztelétű úr, köszöntelek!”

Édesapámra emlékezem orosházi beiktatása 70 éves évfordulójának küszöbén. Megérint a múlandóság szorongató érzése.

Erkezés, ünneplés és az elsuhanó évek, majd 28 évi hűséges szolgálat után a búcsúzás.

A 70 év előtti beiktatás ünnepi óráira emlékezve hadd idézzem fel azt a napot, amikor utoljára állt az orosházi gyülekezet lelkészeként templomunk szószékén. Kötetbe gyűjtött igehirdetéseim közül búcsúprédikációjával idézem emlékét. Emlékezzünk együtt!

FÜROST ENIKŐ

Búcsúzás

1962. július 1.

„Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” [Zsid 13,8]

A búcsúzás órája tehát beállott. Pontosán 28 évvel ezelőtt, 1934. július 1-jén léptem először ide, mint az orosházi gyülekezet törvényesen megválasztott lelkipásztora; ma pedig utoljára zendül meg itt ajkamon az élet üzenete. Mit vártok most vajon tőlem?

– Megpengessem a könnyekre indító érzelmű húrjait? Búcsúprédikációnak célja ez nem lehet, s különben is: a könnyek a titkos kamrácska imádságos csendjébe valók!

– Megköszönjem a sok szeretetet és bizalmat, amivel megajándékoztatok szerettemmel együtt? Teljes szívemből teszem, mint ahogyan eddig is hálás voltam mindenkor.

Isten sok hűséges szívet állított melém, akik megkönnyítették munkámat, akikkel együtt dolgozhattam országának építésén. Sok ajtó tárult fel örömmel és sok szív nyílt meg bizalommal előttem a letűnt évek során. És ha eddig nem tudtam volna, az elmúlt hetek és napok megindító módon mutatták meg nekem, hogy talán mégsem volt egészen hiábavaló közöttetek végzett munkálkodásom.

– Bocsánatot kérjek azért, amit helyte-

lenül vagy rosszul cselekedtem; amivel akár tudva vagy tudatlanul megbántottam bárkit is közületek? Igaz szívvel teszem, s én is megbocsátok azoknak, akik fájdalmat okoztak nekem. Isten tudja, hogy csaknem három évtized alatt mennyit tévedtem, felejtettem vagy mulasztottam, mi mindent kellett volna jobban, hívebben elvégezni. Azért összekulcsolt kézzel esedezem: „Uram, ne szállj perbe a Te szolgálóddal; mert egy igaz sincsen Te előtted az élők között!”

Még egyszer kérdelem tehát: mit vártok tőlem a búcsúórán? Nos, most sem akarok magamról beszélni: van egy nálamnál nagyobb, Őt idézze a gyarló emberi szó. A prédikátor félreállhat, de az evangélium soha; a szolgá meg, de az Úr marad! Azért most lélekben odaállok Úram elé, és lábaihoz teszem le koronámat és dicsőségemet, vagyis: hivatásomat és munkámat, mindazt, ami vagyok és amim van. Most senki se legyen itt nagy, csak Ő. Aki dicsekedni akar, dicsekedjék az Úrral. Mert Jézus Krisztus minden prédikáció tartalma, minden kegyelem forrása és minden útvege.

Krisztus tehát minden prédikáció tartalma. Azért most utoljára is Őt akarom prédikálni, a megfeszített és feltámadott Krisztust, mert nincsen senki másban üdvösség, nem is adatott az ég alatt más név,

amely által megtartatnunk kellene, hanem egyedül az övé. Krisztus szolgálói róla tesznek bizonyosságot, nem törődve azzal, hogy mit szólnak hozzá az emberek vagy miként ítéli meg őket a világ. Nem az emberi ítékezés a döntő, az Úr marad az utolsó szó.

Amikor mindannyian megjelenünk majd egyszer Isten ítélőszéke előtt, akkor nyilvánvalóvá lesz az is, hogy mi, prédikátorok, Krisztust prédikáltuk-e, vagy emberi bölcselkedés beszéde támadt-e ajkunkon? Ama napon tőlem is ezt fogja számon kérni az Úr: Hogyan tudok majd megállni bírám előtt? Összeszorul a szívem, ha a hibákra gondolok, amikor kegyelmen prédikáltam, holott vigasztalom kellett volna, vagy vigasztaltam, mikor pedig intés lett volna helyén. Ha feltolul lelkemben sok ellenem szóló emlék, akkor remegő imádság kél ajkamon: Uram, itt állok én szegény, aki ítéletet érdemlek; könyörüljrajtam!

Bár sok minden volt közöttetek végzett szolgálatom során, ami most vádat kiált ellenem, mégis van egy édes vigasztalásom. Pál apostol a II. Korinthusi levél 5. fejezetének 20. versében így ír: „Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk; Krisztusért kérünk: Béküljete meg az Istennel.” Lám, gyengén és erőtlenül jártam közöttetek sokszor, de

sohasem akartam és nem is tudtam más lenni, mint Krisztus követe. Minden nyilvánvaló vagy titkos gyarlóságom mellett is egyet tudok, és Isten a tanúm, hogy ez igaz: az Igét tisztán és igazán hirdetem és semmit sem hallgattam el mindabból, amit el kellett mondanom. Ha végiggondolok a szolgálaton, amelyet közöttetek elvégezhettem, vigasztal aza tudat, hogy nem munkálkodtam egészen hiábavalóan. Voltak lelkek, akiket megtanítottam felfelé tekinteni. Persze, teljes aratás nem volt. Azért most hadd kérjelek még egyszer, utoljára: Béküljetek meg az Istennel!

De Jézus Krisztus nemcsak minden prédikáció tartalma, hanem minden kegyelem forrása is. Mert Jézus Krisztusban jelent meg az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek. Aki Istent keresi, az Jézusban találhatja meg, aki az Atyát akarja látni, az nézzen a Fiúra. „Úgy szeretete Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Egy indiai miszionárius egy bennszülöttnek ezt a jánoszi üzenetet olvasta fel egykor: „Lássátok, mily nagy szeretetet adott nekiünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk.” E szavak hallatára az indiai felszökött és így kiáltott fel: „Nem, ez túl sok! Így kellene mondanunk: Lássátok, mily nagy kegyelmet adott nekiünk az Úr, hogy megcsókolhatjuk lábát.” Az a pogány megsejtette, mily nagy a szakadék, amely minket, bűnös embereket az igaz és szent Istentől elválaszt. Nekiünk, az Újszövetség népének még sokkal inkább kellene éreznünk, sőt látnunk ezt a szakadékot. De elbizakodottságunk és fennhéjázásunk elvakított. Nem vesszük észre a bajt, amelyet a bűn támasztott, és azért a kegyelem nagyságát sem vagyunk képesek megérteni. Pedig elképzelhetetlen nagyobb és boldogí-

több üzenet annál, hogy a szent és igazságos Isten, aki gyűlöli a bűnt, megkönyörült az elveszett világon, és egyetlen Fiát adta a halálba, hogy a kárhozogó martalékaik megmeneküljenek. Ő meg akar szabaddítani a legnyomasztóbb rabságból, meg akar tisztítani bűneinktől, tulajdonaivá akar minket avatni. Fiában nekiünk adja irgalmát, egész szeretetét, végtelen kegyelmét. Ha pedig azt gondold, hogy bűnöd túl nagy, nem vagy méltó Isten megtartó kegyelmére, hadd juttassam eszedbe vigasztalásul Isten ígérését: „Nem akarom a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen!” Ez az ígért szó nekéd és nekem és minden elveszett embernek. Fiáért kegyelmet helyez a jog fölé. Azért minden kegyelem forrása Jézus.

Az a szeretet, amely Jézust a földre hozta, keresi még most is azt, ami elveszett. Az a szeretet keresett és őrzött meg engem is az élet szövevényes vándorútjain; az adott nekem bocsánatot és békességet. Életem tulajdonképpen nem más, mint Isten végtelen türelmének, jóságának és hűségének története. Az Úr egyetlen útjaimat, ha azok nehezeknek bizonyultak; munkámban Ő tanácsolt, ha magam tanácstalan voltam; valahányszor nehéz döntések előtt álltam, Ő fogta kezemet és Ő irányította gondolataimat. Ha sokszor nyugtalanul vergődött szívem, Ő csillapította le. Amit elrontottam, Ő hozta helyre, amit elmulasztottam, Ő pótolta ki. Sokszor csodálatosan vezetett. Amikor azzal gondoltam, hogy a magam erejével elértem valamit, keserű csalódás ért; máskor meg semmit sem reméltem, s mégis gazdagon áldotta gyarló magvetésemet. Ha adhattam valamit nektek, ti azt mindig tízszerezsen adtátok nekem vissza. S most nem tudok mást, csak hálát adni mindazért, ami itt osztályrészemül jutott.

Kérdezi valaki, hogy miért beszéltek arról, ami elmúlt? Hogy Jézust magasztaljam és Őt dicsérjem, aki segített, hogy még egyszer bizonyosságot tegyek előttetek az én Uramról. S most utoljára kérlek titeket: keressétek azt a kegyelmet! Élő Megváltónk van, aki nem veti el orcája elől a szegény bűnösöket. Aki reá bízta magát, benne erős segítőt, kedves útítársat és jószágos Urat találhat mindenkor. Mert Jézus Krisztus minden kegyelem forrása, s Ő mindenút vége is.

„Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” Az Ő létének nem volt kezdete és nem is lesz vége. Azért vezet Őhozzá minden út. Isten úgy irányítja az emberi sorsokat, hogy egyszer mind találkozni fognak vele. Még most is Ő jelöli ki az emberek útját. Ha pedig rábízod magadat itt, vele leszel az örökkévalóságban is. Idő és örökkévalóság az Úr kezében van!

Ez ma az én vigasztalásom is. Ha most eltávoztam a küzdőtérrel, az a tudat vigasztal, hogy más irányítja életemet. Egykor ti hívtatok ide, most sem a magam akaratából távoztam. Hogy miért, Isten tudja. Azért-e, hogy hívebb munkás lépjem a távozó helyére? Azért-e, hogy még többet tanuljak a lemondás és az önmegtagadás iskolájában? Mindez nyilvánvalóvá lesz egykor. Azt azonban bizonyosan tudom, hogy utam végén Jézus vár. Sem idő, sem örökkévalóság nem fog elszakítani tőle. Ha hű maradok hozzá, minden javamra válik. Elvisz oda is, ahol nincsen elválás és nincsen bizonytalanság, ahol ővele leszek mindenkor. Ott útjaink, amelyek most elválnak, ismét összetalálkoznak. Azért most Jézusra pillantunk fel. Ott, az örökkévalóságban lesz teljessé mai igénk egész szépsége: „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” Ámen. (Fürst Ervin)

„Áldott szép Pünkösdnek gyönyörű ideje...”

Amikor már fényesednek a vizek, már zúgnak a harangok. Lelkem mélyéről, mint friss hegyi forrásból buggyanak elő a szavak, az öröm, a fény szavai, a múlt emlékfoslányai, s mint megannyi virágok, melyek hordják már az életet.

Amikor a forrásokból már fakadnak a tavaszi vizek, akkor ismét és ismét végiggondoljuk életünket, létünket, helyünket a világban. Keressük az utat, a lélek megnyugvásának útját, hogy aztán megcsendesedjünk. Az út az egyéné és a nemzeté is. Ezt tette már Janus Pannonius is, amikor humanista öntudattal dicsérte Pannóniát, s benne meghatározta önmaga szerepét is: híressé lesz általam e föld.

Amikor ismerni akarjuk őseinket, méríteni akarunk nagy gondolkodóink pél-

dázatából, adódik a kérdés, hogy mit jelent magyarnak lenni?

Magyarnak lenni annyit jelent, mint harmóniát, rendet teremteni.

Magyarnak lenni annyit jelent, hogy ismerem múltamat.

Magyarnak lenni annyit jelent, hogy a felemelkedést választom és nem az alá szállást.

Magyarnak lenni azt jelenti, hogy a szigorú önmegismerést választom, hogy az mutasson nekem utat.

Magyarnak lenni azt jelenti, hogy az önmegismerésben jövőképet teremtek, mert csak jövőképpel maradhatok meg.

És milyen ez a jövőkép? Van-e már jövőkép? De leginkább: képesek vagyunk-e jövőképet alkotni?

Az iskola feladata többek között a jövőkép egyfajta alakítása, felvázolása, formálása, esetleg megfogalmazása.

Élesen vetődik fel mindez itt, Kelet-Magyarország térségében, ahol a „magyar ugar” képzelet kimondottan, ki nem mondottan él és uralkodik. Mert ahogy itt Nyugat felé tekintünk, a polgárt látjuk, holott általában nem is tudják igazán, mit jelent polgárnak lenni. Pedig polgár akar lenni, legalábbis annak deklarálja minden tettét.

De háttmeddig jutottunk el?

Szembesülünk a valósággal és kiábrándulunk. Holott a felismerésre a válasz egészen más kellene, hogy legyen. Alentről való felfelé törekvés vágya megtetszelést kíván. Ez az egyetlen lehetőség.

„Érted is meghalt...”

Passió 2004

Hagyományainkhoz híven fiataljaink, iskolánk diákjai ebben az évben is megajándékozták gyülekezetünket passió-előadásukkal. Nagyhéten a csaknem 30 fős csapat háromszor adta elő Krisztus szenvedésének történetét. Virágvasárnap a szegedi, szerdán a hódmezővásárhelyi, nagypénteken pedig az orosházi gyülekezet előtt. Hogy miként is élték meg a fiatalok az előadásokat, arról Laszli Beáta, iskolánk végzős diákja érdeklődött.

– *Véleményed szerint van-e szükség prózai passióra a gyülekezetekben?*

Pápai Attila (Jakab):

– Amikor tavaly beleszóppentem, én is elgondolkoztam ezen. És úgy gondolom, mindenképpen szükséges. Helyettesíti az énekes passiót.

– *Mennyiben érzed másabbnak, mint a zenés darabokat?*

– A zenés daraboknál nagyobbak érzem.

– *Milyen érzéssel vettél részt a passióban?*

– Jakab szerepében jó érzés volt eljátszani Jézus tanítványát. Különösen az utolsó vacsoránál.

– *Véleményed szerint Krisztus szenvedéstörténetének mi az üzenete a mai ember felé?*

– Örökérvényű történetről van szó, éppen ezért minden ember elgondolkodik a tartalmán.

Kozmer Vivien (Mária Magdaléna):

– Láttam már zenés passió-előadást, aminek a hangulata vidámabb, és éppen ezért nem igen lehet érteni az üzenetét. Jó érzés volt játszani ebben a darabban.

Dobozi Sámuel (Péter):

– Véleményem szerint minden egyházi alkalmon be kell mutatni, mi is történt valójában, hogy tiszta képet kapjanak az emberek. A korábban előadott passióknál mikrofonok közé voltunk szorulva. Ez alkalommal azonban mozoghatunk, és a nézőket is be tudtuk vonni. Így nagyobb a hatás. Második alkalommal játszom Pétert, és úgy érzem, nem nehéz beleélnem magam a szerepbe, hiszen az

ember sokszor kerül hasonló helyzetekbe. Amikor megtagadjuk Jézust. De úgy érzem, ezáltal közelebb kerülök Hozzá. És átélem én is: Isten elküldte egyszülött Fiát, aki meghalt, hogy bűnbocsánatot szerezzen. Ez az üzenet mindenki felé.

És még egy szereplői vélemény:

– Hosszú idő óta tavaly először volt prózai passió-előadás. Nagyon kíváncsi voltam arra, hogy milyen lesz, ha mindazt, amit eddig éveken keresztül énekelünk, most szavakba öntünk, hangsúlyozva egy szó, egy mozdulat súlyát. A prózai passióba a gyülekezet jobban bele tudja élni magát. Akár tömegként, akár aktív szereplőként veszek részt egy előadásban, kicsit én is át tudom élni azt a zűrzavart, ami a tanítványokon és a tömegen lett úrrá. Jézus szenvedéstörténete minden korban, minden országban és minden helyzetben ugyanazt kell, hogy jelentse: Jézus halt meg – helyettem.

Összeállította:
LASZLI BEÁTA
12/4

☞ Vagyis ez teremt jövőképet. Mindezt semmi sem példázza jobban, mint a nyugati irodalom, ahol a felemelkedés áll a középpontban, s ez hódít, ez nyer polgárjogot. Persze az is igaz, hogy a modern polgári társadalom megszülette a kiábrándult, magára maradt ember kínját is, a teljes elidegenedés ellen való sziszifuszi küzdelmet. S erre én Balassi Bálintot olvasom. Most ő ad erőt, pedig mennyi mindent megélt a költő!

Balassi Bálint egyik híres verse közismert nevén Borivóknak való, eredeti címmegjelölése „In laudem verni temporis”, vagyis „A tavaszi idő dicsérete” olvasásra való költemény. Igen sok tanulságot mond el a világról, a küzdelemről, sorsunkról. Ez a vers éppen arra is jó, hogy ilyenkor pünkösd táján lelki erőt is kapjunk. A nyolcstrófás költemény gondolata az, hogy minden az Úrtól van. Bár nem az ún. „istenes versek” csoportjába sorolják a költeményt, valójában mégis az. Megjelennek a versben a vitézek és a végvári élet minden kelléke, de ez csupán keret arra, hogy pünkösd idején nem a harcra, a viaskodásra kell gondolni, hanem arra, Aki teremtette a mindenséget. A szép tavasz is őérette van: „Neked virágoz-

nak bokrok, szép violák, / Folyó vizek, kutak csak neked tisztulnak, / Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.” Hogyan is fordítjuk mindezt mai gondolatra? Szabad-e ezt tennünk?

Balassi tudatos költő volt. Verseit ma így nevezi inventio poeticának, vagyis

költői találmánynak. Fennmaradt kéziratok könyvének másolata tudatos költői kompozícióra vall. Tudatos volt, mert verseit rábízta az időre, az Úrra, hogy azok megmaradjanak. S erre a gyöngyszemre vigyázott, s lehet ma is iránymutató. Csak érteni kell a vers üzenetét, mindenki zengi a dalt: „Áldott szép Pünkösdnek gyönyörű ideje, / Mindent egészséggel látogató ege, / Hosszú úton járókat könnyebbítő szele!” Nem más ez, mint hálaadás. Ha Balassi vallásos verseit olvasgatjuk, kiderül, hogy három műfajban szólalt meg: könyörgés, himnusz és hálaének, azaz zoltár. Ez a vers himnusz, mondhatnánk: pünkösd himnusz. Talán ha megszólalna bennünk a dallam, akkor lehet, hogy ősi magyar énekek elegyednének a reneszánsz madrigállal vagy villanellával. Magyar vers, s benne szong az egész európai életérzés, a reneszánsz sors, amely sok vonásában olyan, mint a mai sorsunk. Ez Európa, ez Magyarország, ez a magyarság. Hogy is írja Balassi? „Ily jó időt élvén Isten kegyelmébül, / Dicsérjül szent nevét fejenként jó szívbül, / Igyunk, lakjunk egymással vígan szeretetbül.” Úgy legyen!

FÜLÖP BÉLA

Egyházak a politika pórázán?

Az egyházak a rendszerváltás után többféleképpen reagáltak a politikai áramlatokra. A római katolikus egyház megtiltotta papjainak, hogy politikai pártban képviselőseget vállaljanak, illetve politikai pártban vezetők legyenek. A pártok politikai agitációját a templomon kívülre korlátozta. Ezt idővel a gyülekezetek meg is tanulták, s ma megvalósítják.

A református egyház a helyi presbitériumok szabad döntésére bízta, hogy lelkészeik a pártokban milyen szerepet vállalhatnak. Az idő nem igazolta őket, mert a szélsőséges pártok színének viselete beszározta az egész református egyházat. Ezért egyházkerületi döntés alapján visszavonták a lelkészek politikálási jogát.

Evangélikus egyházunk is hasonló álláspontot alakított ki, mint a reformátusok kezdetben. Az első zsinati törvény fogalmazása idején többen úgy gondolták, hogy ha több lelkész vesz részt a parlamenti munkában, akkor ők nem fogják az árokásást a pártok közt folytatni. Remélték, hogy az egyháziak hídként fognak jelentkezni a politikában, mert mindegyik lelkész a maga helyén és a maga pártjában képviselni fogja a keresztyén igazságokat, hisz nemcsak a parlamentben, hanem az LMK ülésen is találkoznak egymással. Ez politikai naivitásnak bizonyult, mert a törvények megalkotásánál a képviselők legtöbbször nem a saját lelkiismeretük szerint dönthetnek, hanem a pártjuk akarata szerint kell szavazniuk. Parlamenti lelkészeink így nem fáradozhatnak az árokbetemetésen.

Viszont az árokásás a pártok közt olyan „jól” sikerült, s egymásról annyira rosszat állítottak, hogy híveink többsége kiábrándult a politikusokból. Ezért sokan el is fordultak a politikától, mert a tudatos félrevezetés áldozatának érzik magukat. Nem látjuk az igazságot a médiában megjelenő homlokegyenest ellenkező állítások mögött. Ráadásul a rendszerváltás ígéretes indulása után nagyon lehangelő, hogy a korábbi politikai ellentétek helyett most gazdasági érdekkörök harca folyik. Az emberek úgy érzik, hogy a politikusok nem az ország dolgával, hanem a saját, illetve bizonyos csoportok érdekével foglalkoznak. A parlamenti képviselői felszólalások jó része nem az igazságot keresi és nem az ország érdekét szolgálja, hanem az egyéni képviselői karriert.

Sok ember ezért úgy véli, hogy jobb a piszkos politikától távol tartania magát. Ezért kapcsolják ki a rádió, televízió politikai adásait, s fordulnak a kereskedelmi adók limonádésorozataihoz.

A közügyekkel nem törődő tömeget lehet aztán jól manipulálni. Ezt a közelmúlt történelme szomorúan bizonyítja.

A kiábrándultságon túl van még „teológiai” érv is a politikától való elfordulás mellett, sőt egyháztörténeti példa is, hogy az elfordulás a helyes út. Ez különösen a pietista körökben jelentkezik, és bibliai érvelésként értik, hogy fordítsunk hátat a politikának.

1.) Jézus nem politizált. Boldognak mondta a békességet teremtőket (hegyi beszéd). A bűnös asszony történetében is azt mondta, hogy az vesse rá az első követ, aki bűntelen. A lelki üdvösség sokkal fontosabb, mint a politika. „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” [Mk 8,36]

2.) Az elmúlt 40 esztendőben csak ez a forma menthette meg a gyülekezeteket, hogy nem törődtek a politikával. Azt teljesen átengedték a politikai hatalomnak, illetve a párt által elfogadott egyházi személyneknek. Az átlagembernek és egyháztagnak nem volt beleszólási joga és lehetősége a politikába.

Most viszont végig kell gondolnunk, hogy hiába akarunk kivonulni a politikából, a politika nem hagyja azt. Szüksége van híveink szavazatára, s ezért nem hagy békét az egyházaknak. Vagy Isten kényszerít most rá bennünket, hogy a politikával foglalkozzunk – imádkozunk érte –, mert a demokratikus választások révén részesei vagyunk a döntéshozatalnak?! Nem háríthatjuk el magunktól a politikai felelősséget, még akkor sem, ha nem érezzük magunkat politikusoknak!

A jobboldal, mivel közelebb érzi magát a keresztyén értékrendhez, „védelmezőként” igyekszik fellépni az egyházak felé, s így tart „kapcsolatot”. A baloldal, mivel tagjai nem a szociáldemokrata pártból jönnek – akkor ismernék a keresztyén szociáldemokrata mozgalmak jelentőségét (!) – a régi beidegződés hatására az egyházakat csak „használni” akarják a saját céljaik érdekében. Lásd Tilos Rádió vagy az „ÉS” újság *Hát a keresztyények* cikke. (Az előzőnél a közfigyelem elterelése nehezebb országos dolgokról, utóbbiban az egyéni megemésztetlen vélemény eldörgése, hogy azt a keresztyények nyakába varrhassa). Tehát akár akarjuk, akár nem, benne vagyunk a politikában.

Útkeresésünk

Az első csoporthoz tartozó kérdéseknél számomra fontos, hogy Jézus hogyan élt. Beszélt a samáriai asszonnyal, minden társadalmi előítélet ellenére (Jn 4,4–

42), meggyógyította a kapernaumi (pogány) százados szolgáját (Mt 8,5–13), példaképnek állította az irgalmas samaritánust (Lk 10,25–37) stb. Jézus tudatosan nem ment bele a másik oldalon állók befeketésébe vagy negligálásába, hanem példát mutatott az „árokbetemetésben”. Nem akart botránkoztatni: megfizette a templomadót. Amikor nem volt más út, bizony akkor megtisztította a templomot. Sőt, kérdőre vonta a politikai hatalmával visszaélő szolgát: „*Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz?*” [Jn 18,23] Vagyis nem hagyta, hogy a politika egyszerűen használja őt, mint eszközt, hanem formálójává volt az eseményeknek.

Jézust figyelve azonban látnunk kell, hogy neki más volt a földi küldetése (az emberiség megváltása), mint a mi küldetésünk: „*Szaporodjatok és sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet*” [1Móz 1,28] „*és tanítvánnyá tenni az embereket*” [Mt 28,19]. Ezért vállalta a kereszthalált, noha tudta, hogy Mennyei Atyja 12 sereg angyalnál is többet tudna küldeni a Gecsemáné kerti elfogatása megakadályozására (Mt 26,53). Olyan határozott volt a megjelenése Pilátus előtt – nem meghunyászkodó –, hogy Pilátus kénytelen megkérdezni: „*Tevagy a zsidók királya?*” és kijelenteni a főpapoknak „*Semmi bünt nem találkozik ebben az emberben*”. [Lk 23,3–4]

Jézus igehirdetése konkrét volt és ezért mindenki számára érthető: „*Jaj néked Korazin, Betsaida... Kapernaum.*” [Mt 11,21] Megértették Jézus igehirdetését, és ezért Belzebub szövetségésének is mondták. Jézus nem hagyja szó nélkül a hamis vádakát élete útján (Mt 12, 27–28), de elnémul, mint az ótestamentumi igaz áldozati bárány, a kereszttúton. Olyan méltósággal halt meg a kereszten, így „tudatta” a világgal, hogy küldetését bevégezte: „*»Atyám, a te kezvedbe teszem le az én lelkemet!« És ezt mondva meghalt. Amikor a százados látta, ami történt, dicsőítette Istent...*” [Lk 23,46–47]

Ezt a kettőt megkülönböztetni: mikor kell szólni, kiállni, és mikor kell hallgatni és keresztet hordva szenvedni; ez nekünk nagyon nehéz. Az ördög erre épít! Amikor szólni kellene, akkor hallgatunk, és amikor nekünk is némán szenvedni kellene, akkor beszélünk. Igen tanulságos Saul-Pál esete. Látja István diakónus halálát: egy tanúságtévő halált. Majd maga is megtér Damaszkuszban, ahonnan ő viszont éjszaka szökik meg a zsidók elől, a városfalon lebecsátott kosárban. (Ap Csel 9,25) Filippiben bebörtönzik, de a

☞ földrengés következtében kiszabadul. Nem szokik el, sőt amikor a városi vezetőség szabadon akarja engedni, római állampolgárságára hivatkozva megköveteli, hogy bocsánatot kérjenek tőle (ApCsel 16,39). Sőt, Fesztusz helytartó előtt, szintén erről a jogára hivatkozik, mikor őt Jeruzsálembe akarják vinni, ahol meggyilkolására készülnek (ApCsel 25,11).

Külön is vissza kell tekintenünk az elmúlt 40 éves időszakra. Az proletárdiktatúra volt, amit a fiatalok – hála Istennek – nem ismernek. Ha ítélni akarnak felette, akkor viszont ismerjék meg azt részletesen, közlelő, hogy bírálatokkal esetleg meg tudják közelíteni az igazságot (Terror Háza, Andrássy út 60.). A mintát a Szovjetunió adta, ahol a ottani ortodox egyház egész vagyonát, a templomokkal együtt, államosította, a papoknak jó részét kiirtotta. A kisebb hányada tudott a civil szférába átmenekülni. Csak mutatónak maradhatott meg egy-két templom a városokban, hogy a propaganda elmondhassa, hogy nálunk vallásszabadság van. Isten csodája, hogy ott egyáltalán megmaradtak gyülekezetek!

Nálunk sem a püspökeink ajánlották fel egyházi iskoláinkat, diakóniai intézményeinket, falusi gyülekezetekben 10–50 holdas papi, tanítói, kántori földjeinket, egyházi vagyonunkat. Az államosítás tényét kellett az adott püspöknek vagy püspököknek aláírni! Túróczy, a proletárdiktatúra „igazságszolgáltatását” és a börtönt már belülről ismerve mondta, hogy az ortodox egyház az I. világháború előtt hitoktatás nélkül is élt. Ha mi „ellenállunk”, akkor a kistarcsai internálótábor egyik kis részében összegyűjtjük az összes evangélikus lelkészt. Még Varga Béla katolikus lelkésznek, az országgyűlés elnökének is, és másoknak is ki kellett menekülniük az országból, hogy életben maradhassanak.

Bizony, nagyon megfélemlített emberek voltunk az egyházban, és erősen az élő Krisztus megtartó kegyelmébe kellett kapaszkodnunk, hogy merjük vállalni az egyházi szolgálatot. A proletárdiktatúra mást jelentett, mint a gulyáskommunizmus kései, kádári kora! Figyeltünk egyházi vezetőinkre, Ordassra, Túróczyra, helytállásukra, szenvedésükre, írógéppel másolt áhítataikra vagy igehirdetéseikre, életvitelükre. (Jól emlékszem 1952 nyarára. Első szupplikációmra készültem. Egy felső éves váratlanul visszalépett, így én mehettem Budahegyvidékre szupplikálni. A leírt prédikációt elolvasta Danhausser László, akit régóta ismertem a tahi táborokból. Akkor még azt gondoltam, hogy a közvetlenséget, a személyességet azzal segítem, ha jól letegezem a gyülekezetet... Laci bácsi a prédikációt visszaadva, elgondolkozva mondta: „Úgy tegezzem le a gyülekezetet, hogy az utolsó

szorban mindig ott ül Ordass Lajos püspök úr, és imádkozik az igehirdetőért.) Gyülekezeteinkben imádkoztunk értük! Gyülekezeti tagjaink pedig, akik tele voltak az újság, rádió, kötelező pártnapokon kapott kizárólagosságot és önhittséget sugárzó jelmondatokkal: a szocializmus a jövő egyetlen lehetséges útja... hallhatták Jézus csendes szavát templomainkban: Én vagyok az út, az igazság és az élet! (Istenem! Köszönöm, hogy annak a világnak vége van! Köszönöm, hogy megtapasztalhattuk Jézus szavának igazságát: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltelek arra, hogy elmenjetelek és gyűmölcöt teremjetelek, és gyűmölcötök megmaradjon...” [Jn 15,16])

Ezekből talán már mindenki érzékeli, hogy a keresztyén ember útja nem „egyszerű és következetes” út. Pál kitér az ármanykodó gyilkosok elől Damaszkuszban és Cézáréában, de állampolgári jogára hivatkozik Filippiben és a császárra apellál Cézáréában. Ezek szerint nem kell „mindig” protestálni, vagy mások szerint mindig „lutyinak” bizonyulni.

Ha nekünk „egyértelmű-örök” törvényünk, szabályunk lehetne, akkor mi is mohamedánok vagy zsidók lennénk. Ott a Korán vagy a Törvény szigorúan megmondja, mit kell tenni. De mi keresztyének vagyunk. Keresztyén = Krisztuskövető. Vagyis napi kapcsolatban kell állnunk Jézussal, s Tőle tudjuk meg, hogy most indulnunk vagy maradnunk kell; szólnunk és protestálnunk vagy némán szenvednünk! Más volt az útja Raffai, Túróczy vagy Ordass püspököknek. Ki volt az „igaz”, a „hitvalló” vagy „megalkuvó”? Ennek ítéletét bizzuk a Mindenhatóra! Ha megérezzük, hogy mindegyik egyházvezetőnk a neki adott úton igyekezett járni és dicsőítette Istent, akkor csendes hálaadás születik meg szívünkben és megérezzük, hogy Isten a történelemnek is ura, mert Ő még a görbe sorokra is egyenesen ír!

Ma olyan világban élünk, amikor a keresztyén embert is megkérdezik a politikai világ alakulásáról, mert szavazatával befolyásolhatja azt. A felelet nem egyszerű. A jövő, a gazdasági élet kuszálsága, a politikusok hátsó gondolatai a keresztyének előtt is rejtettek. Így meg kell tanulnunk a hétköznapi életünkért és a politikusokért is rendszeresen imádkozni. De egyszerűen visszavonulni, s magunktól távolinak mondani azt, helytelen. Szavazatunkkal isteni küldetésünk van: földi országunkat irányítani. Távolmaradásunkkal csak az ügyeskedőket segítjük.

Figyeljük a pártok célkitűzését és annak megvalósítását. Jézus elég világos életvitelt vár el népétől, amikor az igazságot és a szeretetet állítja a középpontba. Ezt kérjük számon mi is tőlük! Amikor azt tapasztaljuk, hogy nem mondanak

igazat, mellébeszélnek, csak a szavazatok megszerzéséért ígérnek fűt és fát, csak a másik hibájáról beszélnek, akkor azokra ne szavazzunk. Azokra a politikusokra pedig legyünk allergiások, akiknek hazudozását a bíróság is megállapította (A bíróságok nagyon lassúak, 2 év is eltelik, míg kiderül az igazság. Ezért sokan el sem kezdik az igazuk keresését.) De mi ne legyünk feledékenyek!

A hazudozás és trágár közbeszéd ellen nagyon jó volt a történelmi egyházak közös kiállása a Tilos Rádió kapcsán. Ilyenre máskor is szükség van. Esetleg ki lehetne próbálni azt is, hogy nem is hozták automatikusan nyilvánosságra a tiltakozó levelet. Hogy a „csendes” leveleknek is súlya legyen, meg kell „kérni” a rádió vagy újság szerkesztőségét, hogy adjanak például 3×100 000 Ft adományt a Vöröskeresztnek, a Máltaiaknak és az Ökumenikus Segélyszolgálatnak. Először felháborodnak majd, hogy ez zsarolás. De ha rájönnek, hogy nem járatódnak le a nagyközönség előtt, akkor megfizetik a „büntetést” a szeretetszolgálatoknak, és jobban odafigyelnek újságaik tartalmára. Így súlyt kap a nem nyilvános levél is! Érezhetően javulni fog az újságok színvonala, igazmondása, nyelvezete. A regionális újságokban pedig a helybeliek ökumenikus összefogására kell építeni. Fel kell vállalni esetleg egy hosszabb pereskedést is – vannak már jó egyházi jogászok –, mert a szavazatvesztéstől való félelem visszatartó erőként hat.

Én javulást várok a politikusok erkölcsi magatartásában most, az EU-ba való belépés hatására is. Ott nem dicsőség, ha valaki hazudik, különösen nem, ha még a bíróság is megállapítja. Ilyen esetekben csendes kérés hangzik majd el a kinti nagy pártcsaládok részéről a hazai pártvezetők felé, hogy hitelesebb embereket küldjenek Brüsszelbe.

Aztán tisztázódnak a hirdetett célok is. Megkérdezik a mi „szocialistáinktól” az ottani szocialisták, hogy miért a nagytőke profitját teszik nálunk adómentessé, és megkérdezik a mi „jobboldalosainktól” az ottani jobbosok, hogy miért nem támogatják a kórházak privatizációját, mert nekik az lenne az érdekük. Kiderül, hogy ott „máshol van a jobboldal és a baloldal” mint nálunk. Talán megtanulnak a pártjaink összefogni, nemzetien is gondolkodni, mert tapasztalni fogják a franciák, spanyolok, angolok vagy az írek nemzeti öntudatát és összefogását. Esetleg megtanulnak a Kárpátok régiójában is gondolkodni.

Készülünk imádkozva a politikai választásokra, hogy Isten jó tervének alkalmas eszközei lehessünk, és ne a politikai pártok pórázán kullogjunk.

MISSURA TIBOR
ny. ev. lelkész (Budapest)

Templomból mozi

Ahol azonban nem
a Passiót adják

A Kossuth Rádió „nemzetközi vallási híradója” közölte idén március végén, hogy Szevasztopolban (Ukrajna) van egy olyan moziépület, mely eredetileg, még 1936-ban, római katolikus templom volt. Valamikor Szent Kelemen templomnak nevezték. S 1936-ban a szovjetek zárták be vallásellenes és istengyűlölő lendületükben. Megszüntették az épület templomjellegét, és ma erotikus tartalmú és erőszakot bemutató filmeket játszanak a templomból mozivá lett épületben. Az előcsarnokban még nem is annyira megbotránkozatók a nyerő automaták ahhoz képest, hogy a hajdani templom hajdani oltára helyén most nyilvános illemhely van, azaz az oltár helyén WC. Félreérthetetlen üzenet volt ez egy hajdani sátáni szellemtől (Nem is nyugszik az „a második halálig” – vö. Jel 21,8).

Am az egykori vallásellenesség eme torzója annak ellenére nem szűnt meg létezni, hogy közben Ukrajnában is – így szól a hír – „helyreállították a hívők jogait”, vagyis hogy az állam visszaadja a korábban elkobzott javakat. Szevasztopolban az ortodox egyház és az iszlám felekezet vissza is kapta az őket megillető épületeket. A mozivá lett templom sorsa – mint hírlík – egyelőre kérdéses.

Ehhez a történethez csak az a hajdani ízléstelen eset illik, amit még Ceausescu Romániájáról meséltek erdélyi ismerősök megbotránkozatásunkra. A történet úgy szólt, hogy egy nyugati bibliatársulat nagy mennyiségű Bibliát ajándékozott az ott élő hívőknek, és az akkor kommunista román hatóságok elkobozták a Bibliákat, bezúrták azokat és WC papírt gyártottak belőle. A rossz minőségű munka, bezúzás és újragyártás következtében töredékében több helyen is fel lehetett ismerni egy-egy szentírási maradványt.

Talány

Bevezetőül felteszek a kedves olvasónak néhány találós kérdést:

- *Fiatal korban az ember mindent elkövet ellene, de hiába. Idősebb korban mindent elkövet érte, de hiába. Mi az?*
- *A szúnyog, a darázs, a madár elkerüli, mert életét félti. Az ember kedveli, még be is lélegzi. Mi az?*
- *Az ember naponta százakkal adózik érte. Segítségével elérheti, hogy unokája születését vagy esküvőjét meg nem érheti. Mi az?*

Aki kitalálta a(z egészség, füst és dohányzás) válaszokat, az annyira okos, hogy biztosan nem dohányzik. Bizonyára el sem kezdte az ún. engedélyezett kábítószerezést. A többieknek sem árt, ha tudják a továbbiakat is.

A cigarettafüstben (amit leszívunk) 500–3000 ppm szén-monoxid van, a cigaretta fajtájától függően. (Másképp kifejezve: 1 m³ füstben 500–3000 cm³-nyi a szén-monoxid). Ha a dohányos nem venne friss levegőt, és így szívna végig három cigarettát egyfolytában, akkor *soha többet* nem tudna cigarettázni! Ugyanis meghalna! A szén-monoxidveszélyt jelző készülékek már 200 ppm CO-koncentrációnál villogó fénnnyel, sípolással figyelmeztetnek az életveszélyes környezetre. Szerencsére a dohányos időnként friss levegőt is szív!

A dohányos állandóan a szén-monoxid mérgezés kezdeti állapotában van. Életenergiájának kb. 15%-át fecserli el szervezete az állandó mérgezés leküzdésére. A szénmonoxiddal mérgezett vértetek helyére újakat kell képeznie. Jobban fárad, kevésbé tud futni.

A füstben mindig van nitrogén-monoxid és nitrogén-dioxid is. A cigarettaaparázs hőmérsékletén (600–700 °C-on) a dohány nitrogén-vegyületeiből (a nikotinból is), de főképp a dohány pácolásához, kikészítéséhez használt vegyületekből képződnek nitrogén-oxidok. Ennek a tüdőbe jutásakor ott salétromsav képződik. Az marja a tüdőt. A tüdő állandóan „sebesedik”. Ez az oka annak, hogy „kapar” a füst, és a dohányos már fiatal korban is köhög.

A nem pácolt dohányú termék (pl. a kapadohány) kevesebb salétromsavat ad a tüdőnek, mint az ún. „light” cigaretták. Az utóbbiak jobban égnek. Még szívni sem kell őket, maguktól végig égnek, annyira jól átitatták őket vegyületekkel.

A nikotin mérge (és kábítószer) nagyobb része elég a dohány égése közben.

Csak kisebb része jut a tüdőbe, kb. annyi, amennyit a dobozon feltüntettek. (Ha egy szál cigarettából kioldanák a nikotintartalmat, az akár megölné egy embert! Erre sem árt gondolni annak, aki a csikket eldobja és a kisgyerek számára elérhetővé, lenyelhetővé teszi!)

A gyártáskor dohányba juttatott vegyületek (amellyel a cigaretta szagát, az éghetőséget, a füst ízét stb. kívánják alakítani) a parázs hőmérsékletén egy valószínűs „reaktorban” egymással sokféle új (és ártalmas) terméket képeznek. Így érthető, hogy több száz vegyület mutatható ki a dohányfüstben.

A dohányzás tönkreteszi (legyengíti) a dohányos szaglását. Ezért nem érzi a cigarettázó, hogy mennyire büdös a saját füstje, ruhája, haja, bőre, lehelete. Abba hagyott dohányzást követően hónapok alatt regenerálódik a szaglás képessége.

Lehet, hogy a látással is baj van, mert a cigarettadobozra nyomtatott figyelmeztetést sem látják a cigarettázók? Vagy csak nem veszik komolyan?

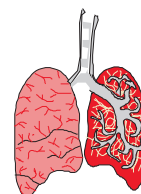
A gyártók egyre pontosabb és feltűnőbb szöveggel figyelmeztetnek a veszélyre, azért, hogy kivédjék a későbbi kártérítési igényt. Elképzelhető, hogy a dohányzás következtében Magyarországon évente elpusztuló kb. harmincezer dohányos családtagjai, ha tehetnék, mekkora kártérítési igénnyel léphetnének fel!

A józanész a kábítószer-élvezőkre alig hat. Minthogy a nők e tekintetben is utolérték a férfiakat, alig hihető, hogy a várandós asszony majd 9 hónapra felfüggeszti a dohányzását. Sokan nem „tudják” szüneteltetni, és így a születendő gyermeket is mérgezik. (A dohányos anyák utánagondolhatnak, gyermekük hány napra született, és mekkora volt a születési súlya?!)

Minthogy manapság a fiatal lányok inkább dohányoznak, mint a fiatal férfiak, belátható, mit hoz a jövő. Lehet, hogy nem is kell olyan sok nyugdíjat folyósítani a következő generációnak?

A fentiekkel kapcsolatos problémákra, kérdésekre szívesen válaszolunk. Ezeket a Lelkészi Hivatalban kérjük leadni!

Dr. GALBÁCS ZOLTÁN
Szeged

A hangya és a tücsök

E redeti verzió: A hangya a forró nyarat szorgalmasan végigdolgozta, építgette-szépítgette házát, és élelmet halmozott fel, készülvén a kemény télre. A tücsök úgy gondolta, a hangya bolond, és végigmulatta a nyarat. Eljött a tél, a hangya nem fázott és nem éhezett, a tücsök élelem és szállás híján a hidegben lelta a halálát.

Humánus verzió:

A hangya a forró nyarat szorgalmasan végigdolgozta, építgette-szépítgette házát, és élelmet halmozott fel, készülvén a kemény télre. A tücsök úgy gondolta, a hangya bolond, és végigmulatta a nyarat. Eljött a tél, és a tücsök bekönyörögte magát a balek hangyához, ahol tovább mulatozott.

Modern verzió:

A hangya a forró nyarat szorgalmasan végigdolgozta, építgette-szépítgette házát, és élelmet halmozott fel, készülvén a kemény télre. A tücsök úgy gondolta, a hangya bolond, és végigmulatta a nyarat. Eljött a hideg tél, és a nélkülöző tücsök sajtótájékoztatót hívott össze azt a kérdést feszegetve, hogyan lehet az, hogy míg egyesek kint fagyoskodnak a hidegben, mások úgy élnek, mint a hangya.

A nagy nézettségű, országos kereskedelmi televíziók felvételeket mutattak be a didergő tücsökről, és a melegben, terített asztal mellett henylő hangyáról. A világ döbbenetesen konstataulta az égbekiáltó különbséget. Hogyan lehetséges egy ilyen jól fejlődő, épülő országban a tücsköt így sorsára hagyni?

A NZSz (Nemzetközi Zöldbogarak Szövetsége) vezetői több hírműsorban is „zöldellenes elfogultsággal” vádolták a hangyát, és felhívták a figyelmet arra a szomorú tényre, hogy a világon sok tücsök áldozata ennek a kirekesztő mozgalomnak. Breki, a béka a tücsökkel együtt lépett fel talk show-kban, és mindenki könnyekre fakadt, amikor az „Azért vannak a zöld barátok” című slágert elénekelték. A köztársasági elnök és felesége egy jótékonyági bálon támogatásukról biztosították a tücsköt, és olyan javak juttatását helyezték kilátásba, amelyekből a tücsök az előző kormányzati ciklusban kimaradt; ahogy a miniszterelnök fogalmazott: „... hogy ne sűrűlhesseken újra az előző rendszer szelei”.

Egy igen neves politológus a „Mélyvíz” adásában kifejtette, hogy a hangya a

Az atyafiságos szeretetről

Ismét régi, unalmasnak látszó, porszagú irományok beszélnek nekem, elfeledett emberekről és esetekről. Közülük egyet szeretnék megosztani az olvasókkal, mert úgy vélem: út az emberek életében a megtörtént példa. Meg talán azért is, mert a több mint kétszáz éves eset tanulságát nem szükséges leporolnunk; ugyanazzal a megszívlelendő tanulsággal bír, mint a maga idejében.

Az Úr 1787. esztendejében történt, hogy az orosházi Deák Ferencet jussából kismimmizték testvérei. Pedig tisztelte ő a törvényt mindig, de soha nem szerette. Félt is tőle, meg irtózott a nyilvános tanúskodással járó kényelmetlen érzéstől. Tehát ha tehette, elkerülte. Néha azonban mégis rákényszerült, s húzódozva fordult a tekintetes és nemzetes Békésvármegyei úriszékhez, a fentebb mondott esztendőben, hogy közte és testvérei között (az ő nagy panasza alapján) igazságot tegyen.

Történt ugyanis a dolog, hogy mikor az öreg Deák Mihály megboldogult, fiai közül csak az ifjabbik Mihály, az András, meg a József voltak idehaza. Ferenc valahol a Dunántúlon veszködött egy csordányi marhával. Bécsbe hajtotta őket egy gazdag kalmár megbízásából. Az alatt itthon osztályt tettek az elhalt apa ingóságával, s Ferencet kismimmizték a jussából. A napnál világosabb, hogy sérelem történt, s nincs egyszerűbb, mint az igazság útja Ferenc esetében.

A törvény azonban nem látta ily egyszerűen az utat. És a testvérek is nehezítették, késleltették az ítéletmondást. Fe-

renc igazát mellékutakra kényszerítették. A panasz bizonytalan lett, s a bíró további felvilágosítást meg bizonyítékot kért Ferentől. Az aktát is visszaadta, hadd tanulja Ferenc panaszát az újhatárnapig.

Mivel földink a betűk közt is kiismerte magát, nagy bajában (a végeredményt ismerve), gyaníthatóan a családi Bibliát is kézbe vette, remélvén, hátha abban lelné meg a neki szóló igazságot. A Biblia lapjainak forgatása közben bele-bele kapván a szentszövegekbe, az intelmek sokasága között aztán talált is egyet, amely véglegesen egyenesbe hozni látszott további élete folyását.

Az alaposan fontolóra vett intelmben pedig, többszöri átbetűzés után is ez állott: „Mindeneknek előtte pedig az egymáshoz való szeretetre hajlandók legyetek; mert az atyafiúi szeretet elfedezi a vétkeknek sokaságát.” [1Pt 4,8]

Ferenc úgy döntött nem bizonyít, nem is panaszol tovább. S a törvényből sem kér többet.

Egy lúdtollat faragott, s a panaszos iratra – oda, ahová a bíró az ítéletet írta volna –, szép, arányos, olvasható paraszti betűkkel a következőket róta: „*En Deák Ferentz tubet egy lipis se lípek hanem bízom mindenható Bíróra aki amenybe lakik, ategyen miköztünk ítéletet én azírt maradok a test-víreimhez atyafi minden szeretettel.*”

Mikor mindezeket elvégezte, csak utána ment ki megnézni, hogy rendben van-e minden a jószágok körül...

Közreadja:
VERASZTÓ ANTAL

Áldozati vasárnapi reménységünk

A toronyóránk szerelését vállaló cég úgy tervezi, hogy 2004. június 27-én, vasárnap adja át a kész toronyórát az egyházközségnek és a város lakóinak. Reménységünk, hogy a pünkösti áldozati vasárnap szép eredményt hoz, és az eddigi szorgalmas adakozásból befolyt 900 ezer Ft kiegészül a kívánt végösszegre. Bátor reménységgel hívunk mindenkit a május 30-án, vasárnap 10 órától tartandó istentiszteletre.

tücsök kárára szépen meggazdagodott, és egyúttal az ilyen típusú jövedelmek elvonását célzó adójogszabály szükségességét hangoztatta az „egyenlő közteherviselés” szellemében. Végül az „Egyenlő Esélyeket az Anti-zöldekkel” szervezet hathatós közreműködése nyomán a hangyát visszamenőleges hatállyal megbírságolták, mert nyári munkái közben nem foglalkoztatott elegendő számú zöldbogarat, adótartozásait behajtották, és házát az állam elkobozta.

A történet végén látjuk, amint a tücsök feléli a hangya utolsó téli élelemtartékait a kormánytól kapott házbán (ami nemrég még a hangyáé volt), a hangya pedig eltűnik a hóban. Másnap reggel a tücsök fogja a cókmojkját és (mivel sikerült teljesen felélnie a hangya vagyonát) elindul egy újabb hangyát keresni... (Ha valaki a mai magyar valósággal bármi összefüggést vél felfedezni, az a véletlen műve.)

Forrás: INTERNET

Ifjúsági nap 2004

Nehéz beszámolni egy napról, amelynek élményeit csupán személyesen megtapasztalva lehet átélni. Ott kell lenni és részesévé kell válni. Éppen ezért nem is vállalkozhatom arra, hogy a hangulatát átadjam a kedves olvasónak. Csupán egy rövid beszámolóval szolgálhatok.

2004. április 17-én „Nyitott ajtó” címmel egyházmegyei ifjúsági napot tartottunk az orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium dísztermében. A programon 78 regisztrált fiatal vett részt a környék legtöbb gyülekezeteiből és természetesen Orosházáról (lásd fotó).

Énekléssel kezdtük az alkalmunkat 10 órakor, amelyet Ribár János esperes úr áhítata követett. Ezek után került sor a nap témájának részletes feldolgozására. Ebben Dr. Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanársegédje volt segítségünkre. A sok kreatív, testetleket megmozgató, ötletes feladat minden fiatal és idősebbet egyaránt lekötött. A játékos előadást Gyöngyi diameditáció áhítattal zárta.

A délután különleges élményt tartogatott mindannyiunk számára. Ekkor került sor ugyanis a diaporámára. A Szabó András szegedi rajztanár által tartott előadás mind tartalmában, mind látványában hűen követte témánkat. Először is képeket láthattunk a „Csodálatos Magyarország”-ról. Azután kaput tártunk a nagyvilágra, s a képek és a kísérőzene segítségével egy pillanat alatt Velencében találtuk magunkat. A műsortalán legcsodálatosabb része volt az a feldolgozás, amely egy – Szabó András tanár úr festette – szárnyas oltár apró részleteit mutatta be. A kép a bábeli témát járja körül. A paradicsomi állapot nyugalmas és békés világa után szinte sokként éri a nézőt a zavarral, mondhatni káosszal teli modern

Bábel, amelyet az ember épít önmagának, immáron évezredek óta. Am ezt a töredéket és szörnyűséget végül Krisztus keresztje tartja egybe és teszi újra békessé. Mindezt pedig Babits Mihály Esti kérdése zárta.

Ha gazdag élményeknek lehetünk részesei, bizony úgy tűnik, gyorsabban telik az idő. Így volt ez április 17-én is. Körülbelül 4 órakor zártuk a napot közös imádsággal és áldással. Ezután a vidékről érkezettek többsége hazaindult. A még maradni tudókat egy kis uzsonnával, teával vendégeltük meg. Azonban az élményeknek még ekkor sem szakadt meg a sora. Varga Gyöngyi táncházra invitált bennünket. Kitűnő zárása volt ez a programnak. Remélem, nem csak én, de valamennyien sokáig fogunk még szívesen visszaemlékezni a 2004-es egyházmegyei ifjúsági napra.

Nem is maradt már más hátra, mint a köszönetmondás. Köszönjük a Nyugat-Békési Egyházmegyének és Ribár János esperes úrnak, hogy nemcsak anyagilag, hanem lelkileg is segítségünkre volt a szervezésben. Köszönet illeti két előadónkat is, Dr. Varga Gyöngyit és Szabó András, akik tartalmassá tették az ifjúsági napot. Köszönet minden kedves segítőnek, akik a konyhán álltak helyt, és akik az énektanításban támogattak gitárral és énekkal. Köszönet az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumnak, hogy rendelkezésünkre bocsátotta az épületet. És mindenkinek, aki tevékenyen részt vállalt a szervezésben, és akik imádságban hordozták a programot. De a legnagyobb köszönet az Urat illeti, aki áldásaival ajándékozott meg bennünket.

NAGY ERVINNÉ
lelkész

Nyári táborok, országos konferenciák

- *Evangélikus természetismereti tábor* (14–18 éveseknek)
Mátra, 2004. június 27–július 3.
Részvételi díj: 10 000 Ft
 - *Középkölkolások tábora*
Gyenesdiás, 2004. július 4–10.
és július 11–17.
Részvételi díj: 12 000 Ft
 - *Középkölkolás tábor*
Piliscsaba, 2004. július 11–17.
Részvételi díj: 9 000 Ft
 - *Friszen konfirmáltak tábora*
Révfülöp, 2004. július 11–17.
Részvételi díj: 12 000 Ft
 - *Szélrózsa V. Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó*
Tata, 2004. július 21–25.
 - *Gyermektábor*
Piliscsaba, 2004. augusztus 1–7.
Részvételi díj: 6000 Ft
 - *Vezetőképző*
Gyenesdiás, 2004. augusztus 1–7.
Részvételi díj: 12 000 Ft
 - *Felnőtt ifjúság tábora*
Révfülöp, 2004. augusztus 12–18.
és augusztus 19–25.
Részvételi díj: 12 000 Ft
 - *„Öregedő ifjaknak”*
Gyenesdiás, 2004. augusztus 16–21.
Részvételi díj: 12 000 Ft
 - *Médiatábor*
Kunbaracs, 2004. augusztus 18–25.
Részvételi díj: 15 000 Ft
- S végül, de nem utolsó sorban:
- *Gyülekezeti tábor*
(10–16 éveseknek)
Órimagyarósd,
2004. augusztus 21–27.
Részvételi díj: 7500 Ft

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Hajdú Zoltán és Kolozsvári Beatrix fia:

ÁDÁM 2004. április 11.

Kiss József és Sinóros Gyöngyi leánya:

VIRÁG GYÖNGYI 2004. április 11.

Bárány Tamás és Brandhuber Beáta leánya:

LARA 2004. április 17.

Nagy László és Szilárdi Csilla fia:

LÁSZLÓ CSABA 2004. április 25.

Takács László és Farkas Katalin fia:

ÁKOS 2004. április 25.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Tóth Imre és Lakos Beáta 2004. május 8.

Zalai Mihály és Baráth Éva 2004. május 15.

Mikó Zsolt és Petovszky Brigitta 2004. május 22.

*ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!*

TEMETÉSEK (2004. március 19.–2004. május 17.)

Sin Sándor (83) · Horváth Ádám (90) · özv. Madarász Istvánné Balogh Jolán (85) · özv. Juhász Istvánné Horváth Erzsébet (83) · Szűcs Albertné Szabics Etelka (68) · Szula Lajos (90) · Rácz Gáborné Varjú Ilona (72) · id. Éliás Dávid (91) · Dr. Misurda Mihály (64) · Ács Sándorné Tóth Magdolna (64) · Berke Kálmán (72) · özv. Berta Istvánné Kunos Etelka (83) · Konczos Jánosné Siági Julianna (85) · Sin Jánosné Szalontai Julianna (80) · Győri Dani Józsefné Király Emília (87) · özv. Fülöp Jánosné Csizmadia Eszter (89) · id. Baki Károly (64) · Séllei Béla (83) · özv. Halustyik Mihályné Toma Lenke (76) · Horváth János Lajos (71)

*A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]*

Szokásos igei alkalmaink és istentiszteleteink

Hétfői alkalmak az anyagyülekezetben, Orosházán:

- Minden vasárnap 9 órákor gyermek-istentisztelet (Győry-terem).
- Minden vasárnap 10 órákor istentisztelet (1. vasárnap úrvacsora).

Hétközi alkalmak az anyagyülekezetben, Orosházán:

- Minden kedden és pénteken 8 órákor reggeli áhítat.
- Minden csütörtökön 18 órai kezdettel istentisztelet, utána önkéntesen beszélgetés, imaközösség.
- Minden kedden és csütörtökön 14 órától Fénysugár Klub.
- Minden szombaton 18 órákor ifjúsági bibliaóra.

Alkalmak a leánygyülekezetekben:

- Kardoskút: a hónap első vasárnapjának kivételével minden vasárnap 14 órákor istentisztelet.
- Szentetornya: minden vasárnap 8.30 órákor istentisztelet.
- Csanádapáca: minden vasárnap 10.30 órákor istentisztelet.
- Monori tanyák: minden hónap első vasárnapján 14 órákor istentisztelet a közösségi házban.

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2004. március 17.–2004. május 13

Szula Mihályné	1000
Keller Józsefné	500
Poór Györgyné	1000
vitéz Benkő Pálné	500
Vári Szabó Lajos	500
Marosvári Istvánné	1000
Görbics Mihályné	1000
Vargáné Csizmadia Ella	501
Nagy Rudolfné	500
Tompa Pál	500
Verasztó Józsefné	1000
Berta Sándorné	1000
Szikora Józsefné	1000
Györgyi Istvánné	1000
Török Lajos	500
Hajdú József és neje (Kardoskút)	1000
Ravaszi Sándorné	1000
Szokodi László	1500
Petőné Rácz Erzsébet	1000
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	1000
Zalán Beáta	200
Tóth Lenke	2000
Dr. Szemenyei Gabriella	1000
Zsíros Ibolya	1000
Németh Ferencné	1000
Nemes Endréné és családja	1000
Motyovszki Éva	1000
Kovács Lajos	500
Faludiné Szita Margit (Budapest)	500
Pataki Etelka	1000
Németh Andrásné	1000
Bodzsár Lászlóné	500
Laszli Józsefné	1000
Török Lajos	845
Molnár György József és neje	500
Dr. Gulyás Mihályné	2000
Szabó Károlyné	500
Deák Ferencné	1000
Vili Istvánné	1000
Hajdú Géza (Budapest)	4000
Czikora Lajos	1000
özv. Molnár Lászlóné (Eger)	1000
Szita Mihály (Kiskunfélegyháza)	2000
Benkő Istvánné (Salgótarján)	2000
Név nélkül, de Istennél tudva lévő két testvértől	2000

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Kiemelt istentiszteleti alkalmak

1.) Pünkösöd első napján, május 30-án áldozati vasárnapi istentisztelet 10 órai kezdettel. Úrvacsorai alkalom.

2.) Pünkösöd második napján, május 31-én, hétfőn 10 órai kezdettel óvodai évszázó lesz, a gyülekezeti ifjúság és az óvodások műsorával.

3.) Június 20-án, Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnapon 10 órai kezdettel tanévzáró istentisztelet.

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomatás:** Iniciae Bt., Orosháza